

1/2009
NEPREDAJNÉ

Maják

Nová kultúrna
ustanovizeň vojvodin-
ských Slovákov

Odhalenie pamätnej
tabule K. M. Lehotskému

Slovenská vojvodinská
kultúra a mladá

Reštaurované obrazy
Zuzky Medvedovej

ROČENKA ÚSTAVU PRE KULTÚRU VOJVODINSKÝCH SLOVÁKOV
GODIŠNJAK ZAVODA ZA KULTURU VOJVOĐANSKIH SLOVAKA

Príhovor	4
O Ústave	5
Nová kultúrna ustanovizeň vojvodinských Slovákov	6

INFORMAČNO-DOKUMENTAČNÁ A KOMUNIKAČNÁ ČINNOSŤ

Elektronická dokumentácia	8
Formovanie príručnej knižnice ÚKVS	10
Vydanie najnovšej knihy Víťazoslava Hronca	12
Konkurz o najkreatívnejší fotozáber	14
Odhalenie pamätnej tabule K. M. Lehotského	16

ROZVOJOVO-VÝSKUMNÁ ČINNOSŤ

Slovenská vojvodinská kultúra a mladi	18
Percepcia kultúry očami mladých – výsledky výskumu	20
Dielňa o internetovom novinárstve	28
V. muzikologická konferencia	28

PREZENTÁCIA KULTÚRY SLOVÁKOV V SRBSKU

Zlatá brána, Zornička a Čar(b)ológ na Baby Exite 09	32
Večierok s Vierou Benkovou	34
Reštaurácia obrazov Zuzky Medvedovej	36
Výstava fotografií Ondreja Mihála	38
Stretnutie dolnozemsých Slovákov – Na jarmoku	40
Podpora hudobných festivalov	42

MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

Záchrana kultúrneho dedičstva Slovákov žijúcich v zahraničí	44
Národopisný tábor v Maďarsku	46
Terra interculturallis	46
Valné zhromaždenie SZSZ	48
Matúš Jakabčič SK – CZ BIG BAND na Novosadskom Jazz festivale 09	48
Slovenské kvarteto v Novom Sade	50
Spoločné projekty dolnozemsých Slovákov	52

V ÚSTAVE BOLO...

Galéria fotografií	54
--------------------	----

PREZENTOVALI SME SA...

Galéria fotografií	56
--------------------	----

ADRESÁR SLOVENSKEJ VOJVODINSKEJ KULTÚRY

60

Uvodna reč	4
O Zavodu	5
Nova ustanova kulture vojvođanskih Slovaka	7

INFORMACIONO-DOKUMENTACIONA I KOMUNIKACIONA DELATNOST

Elektronska dokumentacija	9
Formiranje priručne biblioteke ZKVS	11
Najnovije izdanje Vičazoslava Hronca	13
Konkurs za najkreativniju fotografiju	15
Otkrivanje spomen-ploče K. M. Lehotskom	17

RAZVOJNO-ISTRAŽIVAČKA DELATNOST

Slovačka vojvođanska kultura i mladi	19
Percepcija kulture očima mladih – rezultati istraživanja	20
Radionica o web novinarstvu	29
V muzikološka konferencija	29

PREZENTACIJA KULTURE SLOVAKA U SRBIJI

Zlatá brána, Zornička i Čar(b)ológ na Baby Exitu	33
Veče sa Vjerom Benkovom	35
Restauracija slika Zuzke Medvedove	37
Izložba fotografija Ondreja Mihálja	39
Susret Slovaka sa Donje zemlje – Na vašaru	41
Podrška muzičkim festivalima	43

MEĐUNARODNA SARADNJA

Zaštita kulturnog nasleđa Slovaka u inostranstvu	45
Etnografski seminar u Mađarskoj	47
Terra interculturallis	47
Generalna skupština Svetskog udruženja Slovaka u inostranstvu	49
Matuš Jakabčič SK – CZ BIG BAND na Novosadskom Jazz festivalu 09	49
Slovački kvartet u Novom Sadu	51
Zajednički projekti Slovaka iz Srbije, Mađarske i Rumunije	53

DOGODILO SE U ZAVODU...

Galerija fotografija	54
----------------------	----

ZAVOD SE PREDSTAVIO...

Galerija fotografija	56
----------------------	----

ADRESAR SLOVAČKE VOJVODANSKE KULTURE

60

Maják

2009, ročník I, nepredajné

Ročenka Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov/Godišnjak Zavoda za kulturu vojvođanskih Slovaka

Adresa redakcie/Adresa redakcije: Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov/Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka

Njegošova 16/II/7, 21 000 Nový Sad, Srbsko/Njegoševa 16/II/7, 21 000 Novi Sad, Srbija
Vydavateľ/Izdavač: Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov/Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka

Tel.: +381 21 54 55 70, +381 21 54 55 71/Fax: +381 21 54 55 72

E-mail: office@slovackizavod.org.rs

Radakcia Majáka/Redakcija Majaka: Milina Sklabinská, Katarína Mosnáková, Nataša Simonović

Autori príspevkov/Autori tekstova: Milina Sklabinská, Katarína Mosnáková, Zdenka Valentová Belič, Daniela Savić

Preklad do srbčiny/Prevod na srpski jezik: Radakcia Majáka a Zdenka Valentová Belič
Jazyková úprava/Lektura i korektura: Katarína Melichová

Foto na obálke/Foto sa naslovnice: prebraté z webovej stránky www.travel-island.com

Fotografie/Fotografije: Dušan Živkić, Igor Bovdiš, Katarína Vukasović, Boris Bílek,

Vladimír Lenhart, Igor Bovdiš, Anna Dudášová, Mária Ivičáková, Ondrej Mihál, Jarmila

Hašková, Anna Francistyová, Ján Hlaváč, Ján Černák a Radakcia Majáka

Dizajn a grafická úprava/Dizajn i grafička obrada: Jasmina Simonović

Dizajn elementov z web portálu Ústavu: Katarína Vukasović

Tlač/Štampa: Viktor i Oskar d.o.o., Stanoja Glavaša 98, 21 000 Nový Sad

Registračné číslo/Registarski broj: ISSN 1821-4045

Distribúcia/Distribucija: Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov

Počet výtlačkov/Tiraž: 200 kusov

Preberanie, znovupublikovanie alebo rozširovanie ktorejkoľvek časti ročenky sa povoľuje výhradne za súhlasu vydavateľa.

Preuzimanje, ponovno publikovanje ili distribucija bilo kojeg dela godišnjaka dozvoljena je samo uz saglasnost izdavača.

CIP – Каталогизација у публикацији

Библиотека Матице Српске, Нови Сад

061.22(497.113=854)

MAJÁK : ročenka Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov = godišnjak Zavoda za kulturu vojvođanskih Slovaka.

- Roč. 1 (2009) - . - Nový Sad : Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov, 2010-. - Ilustr. ; 29 cm

Godišnje. - Tekst uporedo na slov. i srp. jeziku.

ISSN 1821 – 4045

COBICC.SR-ID 246701063

PRÍHOVOR...

Milí čitatelia,

do Vašej pozornosti odporúčame prvé číslo časopisu Maják, ktorý zakladáme s cieľom informovať verejnosť o tom, čím sa Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov počas roka zaoberal a aké sú výsledky jeho činnosti.

Časopis vydávame k 18. januáru, teda ku dňu, kedy zaznamenávame prvé výročie činnosti Ústavu. Aj keď ku dôležitým dátumom pre našu ustanovitzu patrí aj 27. marec 2008 – kedy bolo vynesené rozhodnutie o založení Ústavu zo strany AP Vojvodiny a NRSNM a 19. jún 2008, kedy bol Ústav formálne zaregistrovaný, rozhodli sme výročie zaznamenávať v deň, kedy boli zabezpečené objektívne podmienky na začiatok jeho práce na poli ochrany, zvelačovania a rozvoja našej kultúry. Treba vyzdvihnúť aj to, že dátum na slávnostné zahájenie činnosti nebol zvolený náhodne. Totiž práve v tento deň sa v roku 2003 konalo elektorské zhromaždenie a voľba prvej najvyššej legálnej a legitímnej inštitúcie Slovákov v Srbsku – Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny, teda jedného zo zakladateľov Ústavu.

Dôvodov na oslavu teda máme dosť, a azda tým najlepším spôsobom ako zaznamenať rok za nami je hodnotiť a bilancovať to, čo sme počas roka urobili. Je to príležitosť pozastaviť sa nad tým, do akej miery boli realizované naše ciele, na aké výzvy a prekážky sme narážali a aké príležitosti a nové ciele sme objavili. Je to možnosť hodnotiť problémy, s ktorými naša kultúra zápasí a zároveň vyhľadávať spôsoby, ako tieto problémy riešiť, teda všeobecne sa zorientovať v prioritách, ktorými sa budeme riadiť v budúcich rokoch.

A prečo práve Maják? Názov má v prvom rade inšpirovať tých, ktorí pracujú a budú pracovať v Ústave, aby výsledky ich práce boli jasne viditeľné z akejkoľvek diaľky a aby vytvorili takú ustanovitzu, ktorá bude svojráznym symbolom istoty a jasného smerovania k zveladeniu a rozvoju našej slovenskej vojvodinskej kultúry.

Vybudovať kvalitnú ustanovitzu je predsavzatím na dlhé dráhy, je to proces a vyžaduje si čas. Chceme veriť, že keď si tento časopis do rúk vezmeme po rokoch alebo desaťročiach, budeme mať my všetci, ktorí obhajujeme záujmy slovenskej vojvodinskej kultúry, dobrý pocit z toho, že sme konali zodpovedne, profesionálne, v súlade s rozvojom, ktorý priniesla doba a s pevným presvedčením, že takéto začiatky práce prinesú mnohé výsledky, tak v oblasti ochrany kultúrneho dedičstva, ako aj v rozvoji súčasnej tvorby.

Prijemné čítanie želá,

Milina Sklabinská
riaditeľka

Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov

UVODNA REČ...

Poštovani čitaoci,

pred vama je prvi broj časopisa Maják koji osnivamo u cilju upoznavanja javnosti sa radom Zavoda za kulturu vojvođanskih Slovaka i rezultatima toga rada.

- Godišnjicu osnivanja Zavoda obeležavamo 18. januara. Među važnije datume za našu ustanovu ubrajamo 27. mart 2008. kada je odluku o osnivanju Zavoda donela AP Vojvodina i Nacionalni savet slovačke nacionalne manjine, kao i 19. jun 2008., kada je Zavod bio i formalno registrovan. No mi smo odlučili da godišnjicu Zavoda obeležavamo na dan kada smo obezbedili sve uslove za njegov rad. Potrebno je da se naglasi i to, da datum svečanog otvaranja nije odabran slučajno. Naime, tačno na ovaj dan je 2003. godine održana elektorska skupština i izbori najviše legalne i legitimne institucije Slovaka u Srbiji – Nacionalnog saveta slovačke nacionalne manjine, jednog od osnivača Zavoda.

- Razloga za proslavljavanje imamo dosta, a najbolji način kako da se obeleži godina iza nas jeste vrednovanje i bilansiranje onoga što smo tokom godine uradili. To je prilika za analizu do koje mere smo realizovali naše ciljeve, na kakve izazove i prepreke smo tokom rada nailazili. To je i mogućost da se sagledaju problemi sa kojima se susreće naša kultura i ujedno da pronalazimo rešenja za njih, dakle da definišemo prioritete, kojima ćemo stremiti u budućem periodu.

- Reč Maják znači svetionik. A zbog čega naša publikacija nosi takav naziv? Naziv pre svega treba da inspiriše one koji rade ili će raditi u Zavodu da rezultate svoga rada učine vidljivim sa bilo koje daljine, da izgrade takvu ustanovu koja će biti simbol sigurnosti i jasno definisanog pravca koji vodi unapređenju i razvoju naše slovačke vojvođanske kulture.

- Stvaranje kvalitetne ustanove je dugoročni zadatak, to je proces koji iziskuje vreme. Nadamo se da će svi koji brinu o slovačkoj vojvođanskoj kulturi, uzimajući u ruke ovaj godišnjak i posle nekoliko godina, pa i decenija, imati osećaj da su radili odgovorno, profesionalno, u skladu sa vremenom i u ubeđenju da će ovakvi počeci doneti velike rezultate, kako u oblasti zaštite kulturnog nasleđa, tako i u sferi savremenog stvaralaštva.

- S poštovanjem,

Milina Sklabinski
direktorka
Zavoda za kulturu vojvođanskih Slovaka

ÚSTAV PRE KULTÚRU VOJVODINSKÝCH SLOVÁKOV

ZAVOD ZA KULTURU VOJVOĐANSKIH SLOVAKA

POSLANIE:

Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov je profesionálna ustanoviteľ kultúry, ktorú v roku 2008 založilo Zhromaždenie Autonómnej pokrajiny Vojvodiny a Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny s cieľom zachovávať, zveľadovať a rozvíjať kultúru vojvodinských Slovákov.

VÍZIA:

Víziou Ústavu je zviditeľnenie tradičnej a novej kultúry vojvodinských Slovákov a afirmovanie jej osobitostí a špecifik v čím širších rámcoch.

CIELE DOSAHUJEME:

- * rozvojovo-výskumnou činnosťou, analýzou kultúrnej infraštruktúry vojvodinských Slovákov s cieľom projektovať jej ďalší rozvoj,
- * informačno-dokumentačnou a komunikačnou činnosťou, zriadením dokumentačných fondov zo všetkých oblastí života, kultúry a umenia vojvodinských Slovákov,
- * permanentnou a systematickou činnosťou na zvyšovaní kvality kultúrnych a umeleckých manifestácií, odborným zdokonaľovaním a vzdelávaním v kultúre a odbornou činnosťou na zapájanie slovenskej kultúry do kontextu celosrbského a celoslovenského, ale i širšieho, európskeho kontextu,
- * rozvíjaním vonkajších vzťahov.

ÚSTAV REALIZUJE PROGRAMY

 ktoré zahŕňajú promovanie, podporovanie, ochraňovanie, rozvoj a organizáciu:

- * kultúry, vedy a jazyka Slovákov vo Vojvodine,
- * vrcholnej tvorby Slovákov vo Vojvodine,
- * multikultúrnosti a interkultúrnosti vo Vojvodine,
- * spolupráce s kultúrnymi, vedeckými a umeleckými ustanovitzhmi a organizáciami v Srbsku,
- * spolupráce kultúrnych ustanovitzh, organizácií a jednotlivcov z AP Vojvodiny s medzinárodnými inštitúciami, organizáciami a ustanovitzhmi,
- * štátnych, súkromných a občianskych iniciatív v oblasti kultúry a umenia,
- * zladovania normatívnej činnosti v oblasti kultúry s európskymi štandardmi,
- * trhovej orientácie s cieľom zlepšiť podmienky pre prácu a pôsobenie kultúrnych subjektov,
- * amaterizmu Slovákov vo Vojvodine,
- * umeleckej afirmácie mladých talentov,
- * odborného zdokonaľovania a vzdelávania poriadanim seminárov, dielní, kempov...
- * turistiky a kultúry,
- * informačno-dokumentačnej činnosti v oblasti kultúry a umenia.

SPOLUPRÁCA:

S cieľom zveľadiť a rozvíjať kultúrnu spoluprácu v oblasti vedy, kultúry a umenia vojvodinských Slovákov spolupracujeme s odborníkmi doma a v zahraničí, s organizáciami, ustanovitzhmi a inštitúciami v zmysle výmeny kultúrnych produktov a odborných vedomostí a skúseností z oblasti kultúry.

FINANCOVANIE:

Pravidelnú činnosť Ústavu zabezpečuje Výkonná rada Autonómnej pokrajiny Vojvodiny v súlade so zásadami zakladacieho aktu. Dodatočné prostriedky na realizáciu programov Ústav zabezpečuje prostredníctvom donácií a grantov domácich a zahraničných fondov usporiadaných na financovanie kultúry.

MISIJA:

Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka je profesionalna ustanova kulture osnovana 2008. godine od strane Skupštine AP Vojvodine i Nacionalnog saveta slovačke nacionalne manjine radi očuvanja, unapređivanja i razvoja kulture vojvođanskih Slovaka.

VIZIJA:

- Uloga Zavoda je da učini vidljivom kulturu vojvođanskih Slovaka i brine o njenoj afirmaciji i specifičnosti u što širim okvirima.

CILJEVE POSTIŽEMO:

- * razvojno-istraživačkim radom i analiziranjem kulturne infrastrukture vojvođanskih Slovaka u cilju projektovanja njenog razvoja;
- * informaciono-dokumentacionom i komunikacijskom delatnošću, stvaranjem dokumentacionih fondova iz svih oblasti života, kulture i umetnosti vojvođanskih Slovaka;
- * permanentnim i sistematičnim radom na poboljšanju kvaliteta kulturnih i umetničkih manifestacija, stručnim usavršavanjem i obrazovanjem u kulturi i stručnim radom na uključivanju slovačke kulture u kontekst svesrpske i sveslovačke kulture, ali i u širi evropski kontekst.

ZAVOD SE BAVI SLEDEĆIM DELATNOSTIMA

 koje obuhvataju promovisanje, podsticanje, čuvanje, razvijanje i organizovanje:

- * kulture, nauke i jezika slovačke nacionalne zajednice u AP Vojvodini;
- * vrhunskog stvaralaštva slovačke nacionalne zajednice u AP Vojvodini;
- * multikulturalnosti i interkulturalnosti na području Vojvodine;
- * saradnje sa ustanovama i organizacijama kulture, nauke i umetnosti u Republici Srbiji;
- * saradnje ustanova kulture, organizacija i pojedinaca u AP Vojvodini sa međunarodnim institucijama, ustanovama i organizacijama;
- * državnih, privatnih i građanskih inicijativa u oblasti kulture i umetnosti;
- * usklađivanja normativne delatnosti u oblasti kulture sa evropskim standardima;
- * tržišne orijentacije radi poboljšanja uslova za rad i delatnost kulturnih subjekata;
- * amaterizma Slovaka u AP Vojvodini;
- * umetničke afirmacije mladih talenata;
- * stručnog usavršavanja i obrazovanja na seminarima, radionicama i kampovima;
- * turizma i kulture;
- * informaciono-dokumentacione delatnosti u oblasti kulture i umetnosti.

MEĐUNARODNA SARADNJA:

- U cilju unapređivanja i razvijanja kulturne saradnje u oblasti nauke, kulture i umetnosti vojvođanskih Slovaka sarađujemo sa stručnjacima kod kuće i u inostranstvu, sa ustanovama i institucijama u razmeni kulturnih produkata, stručnog znanja i iskustva iz oblasti kulture.

FINANSIRANJE:

- Redovna delatnost Zavoda na osnovu osnivačkog akta finansira se iz sredstava Izvršnog veća AP Vojvodine, dok se dodatna sredstva za realizaciju određenih programa obezbeđuju kod donatora – domaćih i stranih fondova namenjenih finansiranju kulture.

S cieľom zachovávať, zveľaďovať a rozvíjať kultúru vojvodinských Slovákov Zhromaždenie Autonómnej pokrajiny Vojvodiny a Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny založili Ústav pre kultúru.

kultúr a zároveň podnecuje na vzájomné spoznávanie, svedčí o prelínaní a väzbách, afirmuje toleranciu odlišností, a ako povedal vojvodinský premiér Bojan Pajtić vo svojom slávnostnom príhovore „z jednotlivých zvukov a tónov sa vytvára nová skutočná symfónia a zo všetkých rôznych farieb nádherná mozaika, ktorá bude zjednocovať a reprezentovať bohatstvo rôznorodosti vojvodinského

Nová kultúrna ustanovizeň vojvodinských Slovákov

V nedeľu 18. januára 2009, v deň šiesteho výročia založenia Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny – najvyššej legálnej a legitímnej inštitúcie Slovákov žijúcich v Srbsku, vojvodinskí Slováci mali ďalší dôvod pozastaviť sa nad bohatstvom a významom slovenskej vojvodinskej kultúry. Tunajší Slováci totiž práve v tento deň slávnostne vyhlásili začiatok práce novej ustanovizne kultúry – Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov. Po koncertnom vystúpení Slovenského sláčikového kvarteta z Bratislavy, ktoré interpretovalo skladby slovenských skladateľov Eugena Suchoňa a Ilju Zeljenku a po hereckej performancii divadelnej skupiny Štúdio z Nového Sadu, symbolizujúcej zrod nového začiatku, odznelo mnoho úprimných slov, rad prianí a blahoželaní... Slováci urobili ďalší krok, keď ide o starostlivosť o ich dedičstvo, o ich kultúrne produkty, ale aj o ich kultúrne potenciály. Tomuto vznešenému úmyslu svoju podporu osobne prišli vysloviť: srbský minister pre ľudské a menšinové práva Svetozar Čiplič, vtedajší vojvodinský premiér a dnes predseda Vlády Autónomnej pokrajiny Vojvodiny, Bojan Pajtić, vojvodinská vicepremiérka a predsedníčka NRSNM Anna Tomanová-Makanová, podpredseda Zhromaždenia AP Vojvodiny Martin Zloch, pokrajinský tajomník pre kultúru Milorad Đurić a mnohí iní vzácní hostia a ctitelia slovenskej vojvodinskej kultúry.

Otvorenie Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov netreba chápať ako ojedinelý zjav, lebo AP Vojvodina založila ďalšie štyri ústavy kultúry – vojvodinských Maďarov, Rumunov, Rusínov a Chorvátov. Pokrajinská vláda tým jasne preukázala podporu interkultúrnosti a interkultúrnemu dialógu, ktorý vyzdvihuje špecifickosť a jedinečnosť jednotlivých

kultúrneho dedičstva“. Podľa slov vojvodinského premiéra predsavzatím novozaložených ústavov kultúry nemá byť iba zachovávanie bohatstva zdedeného z minulosti, ale zároveň prenášanie tohto bohatstva do 21. storočia. Znamená to, že novozaložený ústav má byť pripravený odpovedať na výzvy súčasnej doby – doby technologického rozvoja, informačných systémov a digitalizácie.

Správu o otvorení Ústavu zverejnili početné slovenské a srbské médiá, tak tlačené ako i elektronické – RT Vojvodiny, TV Panonija, TV Apolo, TV Petrovec, Dnevnik, Građanski list, Danas, Hlas luda, Slovenské zahraničie, Rovina, www.vojvodina.gov.rs, www.autonomija.info.

Republikový minister S. Čiplič vo svojom príhovore povedal, že založiť strešnú ustanovizeň kultúry nie je ľahkou úlohou ani pre väčšinový národ a že preto „ide o výnimočný deň pre Srbsko, lebo budeme mať ako a od koho sa učiť o tolerancii“. Podpredsedníčka Výkonnej rady A.T. Makanová vyzdvihla, že práve menšinové ústavy spolu s výbormi pre kultúru patričných národnostných rád majú pracovať na strategickom plánovaní rozvoja menšinových kultúr. Riaditeľka ÚKVS M. Sklabinská v príhovore povedala, že pred novou ustanovizňou je mnoho plánov, o ktorých by sa dalo hovoriť, ale namiesto slov o nich majú hovoriť výsledky práce a čas, ktorý ukáže, aké ďalekosiahle boli naše plány a úmysly.

Nova ustanova kulture vojvođanskih Slovaka

U cilju očuvanja, unapređenja i razvoja kulture vojvođanskih Slovaka Skupština Autonomne pokrajine Vojvodine i Nacionalni savet slovačke nacionalne manjine osnovali su Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka.

U nedelju 18. januara 2009. godine, nakon tačno šest godina od osnivanja Nacionalnog saveta slovačke nacionalne manjine – najviše legalne i legitimne institucije Slovaka koji žive u Srbiji, vojvođanski Slovaci dobili su razlog više da istaknu bogatstvo i značaj slovačke vojvođanske kulture. Naime, ovdašnji Slovaci su upravo na ovaj dan svečano proglasili početak rada nove ustanove kulture – Zavoda za kulturu vojvođanskih Slovaka.

Nakon nastupa Slovačkog gudačkog kvarteta iz Bratislave koji je izveo kompozicije slovačkih autora Eugena Suhonja i Ilje Zeljenke, i glumačkog performansa grupe Studio iz Novog Sada, koji je simbolički predstavio rađanje novog početka, usledio je niz srdačnih čestitki što su Slovaci napravili još jedan značajan korak u brizi za svoje nasleđe, svoju kulturu i njene potencijale. Svečano otvaranje Zavoda su svojim prisustvom uveličali ministar za ljudska i manjinska prava Svetozar Čiplić, tadašnji predsednik Izvršnog veća APV a današnji predsednik Vlade APV Bojan Pajtić, potpredsednica Vlade APV i predsednica NSSNM, Ana Tomanova-Makanova, potpredsednik Skupštine APV, Martin Zloh, pokrajinski sekretar za kulturu Milorad Đurić i mnogi drugi uvaženi gosti i poštovaoci slovačke vojvođanske kulture.

Otvaranje Zavoda za kulturu vojvođanskih Slovaka ne treba posmatrati kao usamljeni događaj, jer AP Vojvodina je osnovala još četiri zavoda za kulturu – vojvođanskih Mađara, Rumuna, Rusina i Hrvata. Pokrajinska vlada je na taj način jasno iskazala podršku interkulturalnosti i interkulturalnom dijalogu koji potencira specifičnost i jedinstvenost

pojedinih kultura i ujedno podstiče njihovo uzajamno upoznavanje, afirmiše toleranciju prema različitostima i kao što je predsednik Vlade APV, B. Pajtić u svom svečanom govoru rekao "od pojedinih zvukova i tonova se stvara nova simfonija a od raznolikih boja prelepi mozaik, koji će sjedinjiti i reprezentovati bogatstvo različitosti vojvođanskog kulturnog nasleđa". Prema rečima vojvođanskog premijera, cilj novoosnovanih zavoda za kulturu ne treba da bude samo očuvanje bogatstva nasleđenog iz prošlosti, već u isto vreme prenošenje ovog bogatstva u 21. vek. To znači, da novoosnovani zavod treba da bude spreman za izazove savremenog doba – doba tehnološkog razvoja, informacionih sistema i digitalizacije.

Vest o otvaranju Zavoda objavili su brojni slovački i srpski mediji, kako štampani tako i elektronski: Radio Televizija Vojvodine, TV Panonija, TV Apollo, TV Petrovac, Dnevnik, Gradjanski list, Danas, „Hlas ľudu“, „Slovenské zahraničie“, „Rovina“, www.vojvodina.gov.rs, www.autonomija.info.

Republički ministar, S. Čiplić, u svom obraćanju je rekao da osnivanje krovne institucije kulture nije lak zadatak ni za većinski narod stoga se tu radi o „posebnom danu za Srbiju, jer ćemo imati kako i od koga da učimo toleranciji“. Potpredsednica Izvršnog veća APV A.Tomanova-Makanova je naglasila, da će upravo zavodi zajedno sa odborima za kulturu nacionalnih saveta nacionalnih zajednica biti važne ustanove za kreiranje strateških planova za razvoj manjinskih kultura.

Direktorka Zavoda M. Sklabinski je u obraćanju prisutnima naglasila da ova ustanova ima mnogo planova o kojima bi se moglo govoriti, ali da je uvek bolje kada umesto reči govore dela, a koliko će naši planovi i vizije biti dalekosežni pokazaće vreme.

Elektronick@ dokument@ci@

Oblasť kultúry a umenia sa na začiatku 21. storočia stretla s výzvami rýchleho a obsiahleho rozvoja informačno-komunikačných technológií a informatickej spoločnosti, čo vyústilo do zvýšenia možností jej ochrany, zveladenia a rozvoja, respektíve k ponímaniu kultúry v najširších rámcach prostredníctvom prepájania informácií a objavovania nových významov. V možnostiach, ktoré prináša informačná spoločnosť, aj ÚKVS spoznáva svoju šancu a systematizáciou a digitalizáciou kultúrneho dedičstva Slovákov v Srbsku chce dosiahnuť:

mapovanie – ktoré by zahrnuło identifikáciu početných artefaktov kultúry vojvodinských Slovákov, adekvátne spracovanie a ochranu;

afirmáciu – ktorá predpokladá využitie tohto kultúrneho dedičstva prostredníctvom virtuálnej formy na vedecké, výskumné a promočné účely v najširších rámcach.

Predmetom mapovania a afirmovania je...

V súlade so Štatútom ÚKVS Informačno-dokumentačné oddelenie zriaďuje elektronický archív a databázu ustanoví v oblasti kultúry a umenia, kultúrnych programov, festivalov, prehliadok a memoriálov, kultúrno-umeleckých spolkov a združení, cien, bibliografických údajov vzťahujúcich sa na eminentných odborníkov v jednotlivých oblastiach kultúry a umenia, vydavateľstiev a knižníc, natáčania, distribúcie a premietania umeleckých a dokumentárnych filmov a ich prehrávanie na videokazety, profesionálnych a ochotníckych divadiel, hudobných súborov a orchestrov, galérií, výtvarnej tvorby a výstav, umeleckých kolónií, nehnuteľných kultúrnych statkov a ich ochraňovania, archívov a múzeí a medzinárodnej spolupráce v oblasti kultúry a umenia.

Projekty

S tým cieľom ÚKVS v roku 2009 odštartoval dva na seba nadväzujúce projekty – Portál kultúry vojvodinských Slovákov a Elektronickú databázu o kultúre vojvodinských Slovákov. Ide o budovanie dvoch na seba nadväzujúcich databáz, ktoré majú prispieť k zviditeľneniu a k väčšiemu využitiu poznatkov o tejto kultúre a tým umožniť:

* priamy a uľahčený spôsob prístupu k celkovej kultúrnej infraštruktúre, čo je samo o sebe základom pre lepšie porozumenie, zvýšený záujem a pre samoedukáciu;

* aby elektronická databáza údajov pre svoju obsiahlosť a vedeckú relevantnosť bola výnimočnou pomôckou vo vyučovacom procese v slovenskom jazyku;

* aby sa elektronická databáza údajov stala zdrojom informácií pre výskumnú činnosť v kultúre všetkými svojimi segmentmi, zatiaľ čo audio, video a foto formáty by boli

vhodné aj na ilustráciu potenciálnej výskumnej činnosti;

* aby obsiahla databáza bola základom celkového kultúrneho systému vojvodinských Slovákov a ako taká, aby bola základom kreovania rozvojových projektov a výroby kultúrnych politík založených na faktoch.

Aj keď oba projekty majú za cieľ zhrnúť a organizovať údaje o kultúre vojvodinských Slovákov, ide vskutku o dva odlišné druhy databáz vzhľadom na ciele, ktoré majú jednotlivo splňať.

Projekt	Internetový portál o kultúre vojvodinských Slovákov	Databáza o kultúre vojvodinských Slovákov
Vízia	Na základe objektívnych, presných, overených a úplných informácií, prostredníctvom prijateľného a atraktívneho internetového portálu informovať širšiu verejnosť o všetkých segmentoch kultúry vojvodinských Slovákov po slovensky a po srbsky, v rámci možností aj po anglicky.	Systematizovať a zachovať na jednom mieste elektronické verzie achívnych, muzeálnych, knižných a iných artefaktov o kultúre vojvodinských Slovákov a budovať kvalitnú, obsiahlu, dôveryhodnú a pevnú databázu, ktorá bude vyrobená v prospech zachovania, zveladenia a rozvoja slovenskej kultúry.
Použitie	Širšie – informačné, komunikačné, prezentačné.	Užšie – dokumentačná, výskumná.
Systematizovanie údajov	Typologizačné – asociačná metóda, ktorá vychádza z reálneho stavu v teréne.	Klasifikačné, hierarchické – Databáza obsahuje štandardy klasifikácie, bez ohľadu na to, či kultúra vojvodinských Slovákov vlastní produkt toho typu.
Ciele, ktoré dosahuje	Popularizuje kultúru v štáte, silnie kultúrnu identitu a informuje verejnosť o kultúre a kultúrnom dedičstve vojvodinských Slovákov. Prezentuje a propaguje kultúru vojvodinských Slovákov v zahraničí, nielen v slovensky hovoriacich prostrediach, ale aj širšie tak, že všetky dôležité informácie na webovej stránke zverejňuje v dvoch, prípadne troch jazykoch – po slovensky, po srbsky a po anglicky. Vytvára interaktívne prostredie, ktoré umožní výmenu názorov a skúseností odborníkov z kreatívneho priemyslu.	Systematizuje kultúrne dedičstvo vojvodinských Slovákov a zjednocuje ho na jednom ústrednom mieste. Vytvára vlastné výskumné tímy, ktoré popisujú stav v teréne a skúmajú kultúrne dedičstvo vojvodinských Slovákov V spolupráci so súkromnými majiteľmi podobných záznamov nehmotného kultúrneho dedičstva podporuje proces digitalizácie a tým spôsobom získava hodnotné zbierky, ktoré chráni pre budúcnosť.
Akcent	Aktuálny stav v kultúre, súčasná tvorba a rozvojové projekty. Kultúrne dedičstvo – promočné účely.	Kultúrne dedičstvo.

Tabuľka: Špecifikácia projektov na výrobu databáz o kultúre vojvodinských Slovákov

Možno uzavrieť, že oba projekty obsahujú databázy, ktoré sa odlišujú v spôsobe systematizovania údajov pre odlišné účely. Zatiaľ čo portál obsahuje dynamickú denne aktualizovanú časť o kultúrnych aktivitách, ktoré v súčasnosti prebiehajú v teréne, teda zahŕňa v prvom rade súčasnú tvorbu, ktorá je pre ucelenie informácie prepojená s databázou zo statickej časti portálu, databáza o kultúre predstavuje výsledok hĺbkového dokumentačného procesu zloženého z rôznych formátov (zvuk, obraz, fotografia, texty...). Navyše, projekt databáza nemusí byť dostupný v úplnosti na internete, kvôli ochrane údajov, ale to je záležitosť dohody s poskytovateľmi pôvodného materiálu, ktorá je právne upravená zmluvnými dohodami.

Oblast kulture i umetnosti na početku 21. veka suočila se sa izazovima brzog i sveobuhvatnog razvoja informaciono-komunikacionih tehnologija i informatičkog društva, što je dovelo do povećanja mogućnosti njenog očuvanja, unapređenja i razvoja, odnosno do shvatanja kulture u najširim okvirima putem povezivanja informacija i pronalaženja novih značenja.

Elektronsk@ dokument@cij@

U mogućnostima koje donosi informatičko društvo i ZKVS je prepoznao svoju šansu i stoga sistematizovanjem i digitalizovanjem kulturnog nasleđa vojvođanskih Slovaka u Srbiji teži da realizuje:

mapiranje – koje bi obuhvatilo identifikaciju brojnih artefakata koji pripadaju kulturnom nasleđu vojvođanskih Slovaka, zatim njihovu adekvatnu obradu i zaštitu;

afirmaciju – koja podrazumeva upotrebu ovog nasleđa putem virtuelnih formi u naučne, istraživačke i promotivne svrhe u najširim okvirima.

Predmet mapiranja i afirmacije je...

U skladu sa Statutom ZKVS Informaciono-dokumentaciona i komunikaciona jedinica obrazuje elektronsku arhivu i bazu podataka o ustanovama kulture i umetnosti, o kulturnim manifestacijama, festivalima, smotrama i memorijalima, kulturno-umetničkim društvima i udruženjima, nagradama, biografskim i bibliografskim podacima eminentnih stručnjaka u pojedinim oblastima kulture i umetnosti; izdavačkim kućama i bibliotekama; snimanju, distribuciji, prikazivanju i prenosu umetničkih i dokumentarnih filmova na video kasete; profesionalnim i amaterskim pozorištima; muzičkim ansamblima i orkestrima; galerijama, likovnom stvaralaštvu i likovnim izložbama; umetničkim kolonijama; nepokretnim kulturnim dobrima i njihovoj zaštiti; arhivima i muzejima; i međunarodnoj saradnji u oblasti kulture i umetnosti.

Projekti

U tom cilju je ZKVS u 2009. godini započeo rad na dva uzajamno povezana projekta - portalu kulture vojvođanskih Slovaka i elektronskoj bazi podataka o njihovoj kulturi. Izgradnjom elektronske baze podataka o kulturi vojvođanskih Slovaka činimo dostupnim i primenljivim kulturno nasleđe, te na taj način omogućujemo:

* neposredniji i lakši način pristupa celokupnoj kulturnoj infrastrukturi, što je samo po sebi osnova za bolje razumevanje, povećano interesovanje i za samoedukaciju

* da elektronska baza podataka zbog svoje iscrpnosti i naučne relevantnosti predstavlja izuzetnu pomoć u nastavnom procesu na svim nivoima obrazovanja na slovačkom jeziku

* da elektronska baza podataka postane izvor informacija za istraživačku delatnost u

kulturi u svim svojim segmentima, dok su audio, video i foto formati pogodni za ilustraciju potencijalnih istraživačkih delatnosti

* da sveobuhvatna baza bude osnova celokupnog kulturnog sistema vojvođanskih Slovaka i kao takva predstavlja temelj kreiranja razvojnih projekata i izgradnje kulturne politike zasnovane na činjenicama.

Formiranje baza podataka (asocijativnih, hijerarhijskih, tipologizacijskih...) vrši se prema priznatim međunarodnim standardima a sistematizacija podataka unutar njih proizilazi iz krajnje namene zbog koje se baze podataka i formiraju.

Projekat	Internet portal o kulturi vojvođanskih Slovaka	Baza podataka o kulturi vojvođanskih Slovaka
Vizija	Na osnovu objektivnih, tačnih, proverenih i potpunih informacija putem prijemčivog i atraktivnog web portala informisati što širu javnost o svim segmentima kulture vojvođanskih Slovaka na slovačkom, srpskom i engleskom jeziku.	Sistematizovati i pohraniti na jednom mestu elektronske verzije arhivskih, muzejskih, bibliotečkih i drugih artefakata o kulturi vojvođanskih Slovaka i izgraditi kvalitetnu, opsežnu, pouzdanu i stabilnu bazu podataka, koja će služiti u svrhe očuvanja, unapređenja i razvoja slovačke kulture.
Namena	Šira – informaciona, komunikacijska, prezentaciona.	Uža – dokumentaciona, istraživačka.
Sistematizovanje podataka	Tipologizacija – Asocijativna metoda, koja proizilazi iz realnog stanja na terenu.	Klasifikaciona, hijerarhijska – baza sadrži standardne klasifikacije, bez obzira da li kultura Slovaka poseduje produkt tog tipa.
Cilj koji postiže	Populariše kulturu u zemlji, jača kulturni identitet i informiše javnost o kulturi i kulturnom nasleđu vojvođanskih Slovaka. Prezentuje i propagira kulturu vojvođanskih Slovaka u inostranstvu. Stvara interaktivnu sredinu, koja će da omogući razmenu stavova i iskustava stručnjaka iz kreativnih industrija.	Sistematizuje kulturno nasleđe vojvođanskih Slovaka i objedinjuje na jednom mestu. Stvara vlastite istraživačke timove, koji popisuju stanje na terenu i istražuju kulturno nasleđe vojvođanskih Slovaka. U saradnji sa vlasnicima vrednih analognih dela, pomaže u procesu digitalizacije i na taj način stvara vlastite zbirke koje čuva za budućnost.
Akcenat	Aktuelno stanje u kulturi, savremeno stvaralaštvo, razvojni projekti.	Kulturno nasleđe.

Tabela: Specifikacija projekata za izradu baze podataka o kulturi vojvođanskih Slovaka

Može se reći da dok portal sadrži dinamičke dnevno aktualizovane stranice o kulturnim aktivnostima, koje se dešavaju na terenu, i na taj način prezentuje savremeno stvaralaštvo, projekat baza podataka predstavlja rezultat dubljeg dokumentacionog procesa, i sadrži na jednoj kontaktnoj tački razne formate kao što su zvučni zapisi, video formati, fotografije, tekstove i sl. Dostupnost baze podataka na internetu

reguliše se posebnim ugovorima sa vlasnicima arhivskog materijala, ali je cilj da se uz adekvatnu zaštitu autorskih prava obezbedi što veća dostupnost ovog materijala.

Formovanie príručnej knižnice ÚKVS

V Ústave pre kultúru vojvodinských Slovákov je formovaný základ príručnej knižnice tejto ustanovizne s cieľom prispieť ku každodennej práci zamestnancov, ale aj vytvoriť publikačné základy potenciálnym bádateľom slovenskej vojvodinskej kultúry a tejto etnickej skupiny vôbec.

V zaradovaní kníh sme mali na zreteli dvojakú funkciu tohto fondu: praktickú a úschovnú a podľa toho sme sa rozhodovali pre dva typy publikácií. Z jednej strany súčasťou fondu sa stali tituly, ktoré majú praktickú hodnotu a budú aktívne každodenne používané, a z druhej sú publikácie, ktoré predstavujú najhodnotnejšie umelecké alebo odborné diela tunajších Slovákov a ktoré nevyhnutne treba zoskupovať a chrániť na jednom mieste. Ciele a poslanie knižnice, ktorej základy sú týmto koncipované, je zabezpečiť pramene a služby v rozličných médiách, ktorými sa uspokojia potreby vedeckých pracovníkov, odborníkov, umelcov a iných občanov a pomôcť im vo výskume, vzdelávaní a získavaní informácií o slovenskom národnostnom spoločenstve vo Vojvodine.

Knižnica Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov je podľa typológie špeciálnou knižnicou, ktorá svoju činnosť zakladá na nasledujúcich dokumentoch: na Zákone o knižničnej činnosti (vestník Službeni glasnik 34/1994), Ifla/Unesco smerniciach pre špeciálne knižnice a Náčrte smerníc pre špeciálne knižnice v Srbsku, ktoré schválila Knižničná spoločnosť Srbska. Elektronické záznamy o publikáciách sa konajú v programe Tnt bibliotekar plus a vnášajú do inventárnych kníh.

Do tejto chvíle knižnica pozostáva zo 460 spracovaných knižných titulov a to: slovníkov, encyklopédií, jazykovedných príručiek, literárnych diel slovenských vojvodinských spisovateľov, kritik, literárnej teórie, ale aj kníh z oblasti výtvarného a hudobného umenia, kultúrnych dejín, bibliografie, ďalej zo zborníkov, predovšetkým zborníkov Spolku vojvodinských slovakistov atď.

Okrem monografických publikácií, ktoré tvoria základ, naša knižnica zbiera a chráni aj sériové publikácie a neknižný materiál ako sú multimediálne pramene, katalógy, letáky a pod. Najdôležitešie je systematické odoberanie časopisov Nový život, Dolnozemský Slováč, Národného kalendára a taktiež týždenníka Hlad ľudu a iných novín.

Jedna z najdôležitejších funkcií knižnice – systematické

Informačno-dokumentačná a komunikačná jednotka má za cieľ uskutočňovať dokumentáciu aj klasickým spôsobom, ale aj uverejňovať knihy, brožúry, časopisy, noviny, kompaktdisky a iné publikácie, respektíve nadväzovať spoluprácu s podobnými výskumnými, vzdelávacími, informačnými a dokumentačnými strediskami v krajine a zahraničí. Aj z toho dôvodu sme počas roka podnikli niekoľko významných krokov v tejto oblasti.

dokumentovanie a zachovávanie slovenskej vojvodinskej kultúry, ktorú tento fond bude konať v budúcnosti – je zoskupovanie, chránenie a spracovanie katalógov rôznych výstav, festivalových programov, afišov predstavení a letákov z rozličných podujatí slovenskej menšiny v Srbsku, ktoré dosiaľ (na rozdiel od kníh a časopisov) nikde neboli systematicky uschovávané. Tento neknižný materiál pre potenciálnych bádateľov predstavuje vzácny zdroj informácií. Doteraz je do databázy našej knižnice vnesené zo 50 rozličných katalógov. S cieľom, aby toto svoje poslanie mohla čím úspešnejšie vykonávať do budúcnosti, knižnica Ústavu bude musieť vybudovať permanentnú spoluprácu so všetkými relevantnými inštitúciami a ustanovizňami, ale aj so spolkami a lokálnymi samosprávami osád, v ktorých tunjší Slováci rozvíjajú kultúrnu činnosť a tým spôsobom zabezpečiť systematické zasielanie tohto materiálu.

Pre kvalitnejšie splňanie svojej funkcie a rozširovanie služieb do budúcnosti knižnica bude predovšetkým potrebovať lepší knižničný softvér, ktorý umožní úplnejšie spracovanie tak katalogizačné, ako aj predmetné, a medzinárodné desatinné triedenie, a tým rýchlejšie a kvalitnejšie využívanie fondu, eventuálne čítareň a počítač pre používateľov.

Fond knižnice, bez ohľadu na to, že ide o špeciálnu knižnicu, môžu používať všetci záujemci každý pracovný deň od 11. do 17. hodiny.

Formiranje priručne biblioteke ZKVS

Informaciono-dokumentaciona i komunikaciona jedinica ima za cilj da realizuje i klasičnu dokumentaciju, kao i da objavljuje knjige, brošure, časopise, novine, CD i druga izdanja, i da uspostavlja saradnju sa istraživačkim, obrazovnim, informacionim i dokumentacionim centrima kod nas i u inostranstvu. Upravo iz tog razloga smo ove godine poduzeli nekoliko značajnih koraka.

U Zavodu za kulturu vojvođanskih Slovaka formirana je osnova priručne biblioteke sa željom da se doprinese svakodnevnom radu zaposlenih, ali i stvori osnova za istraživače slovačke vojvođanske kulture i ove etničke zajednice uopšte.

Prilikom formiranja ove biblioteke imali smo u vidu dve osnovne funkcije ovog fonda: praktičnu i arhivsku i na osnovu toga smo se odlučivali za dve vrste publikacija. S jedne strane u fond su uvršteni naslovi koji imaju praktičnu vrednost i biće svakodnevno korišćeni, a s druge strane, prikupljane su publikacije, koje predstavljaju najvrednija umetnička i stručna dela ovdašnjih Slovaka. Neophodno je ova dela skupljati i čuvati na jednom mestu. Ciljevi i zadaci biblioteke, čiji osnovi su ovako koncipirani, jeste da se obezbede izvori i usluge u raznim medijima, koji će zadovoljavati potrebe naučnih radika, stručnjaka, umetnika i drugih građana pri istraživanju, obrazovanju i pronalaženju informacija o slovačkoj manjinskoj zajednici u Vojvodini.

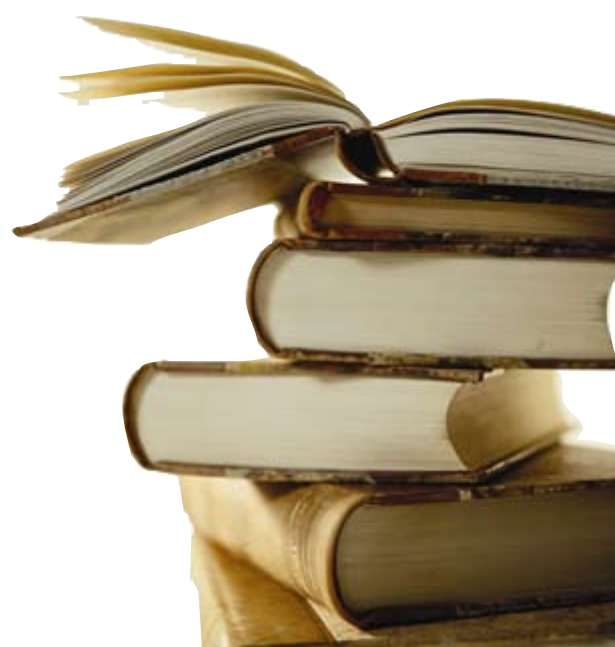
Biblioteka Zavoda za kulturu vojvođanskih Slovaka je prema tipologiji specijalna biblioteka koja svoju delatnost zasniva na sledećim dokumentima: na Zakonu o bibliotečkoj delatnosti (Službeni glasnik 34/1994), IFLA/Unesco smernica-ma za specijalne biblioteke i Nacrtu smernica za specijalne biblioteke u Srbiji, koje je usvojilo Bibliotekarsko društvo Srbije. Elektronski zapisi o publikacijama se vrše u programu Tnt bibliotekar plus i unose u inventarne knjige. Do ovog trenutka u biblioteci se nalazi 460 obrađenih naslova i to rečnika, enciklopedija, lingvističkih priručnika, književnih dela slovačkih vojvođasnkih pisaca, kritičara, teoretičara književnosti, ali i knjiga iz oblasti likovne i muzičke umetnosti, istorije kulture, kao i bibliografije, zbornici, prvenstveno zbornici Društva vojvođanskih slovaka itd.

Osim monografskih publikacija, koje čine osnovu, naša biblioteka sakuplja i čuva i serijske publikacije, kao i ostalo:

multimedijske izvore, kataloge, letke i sl. Vrlo je važno da se sistematski prikupljaju časopisi: „Nový život“, „Dolnozemský Slovák“, „Národný kalendár“, takođe nedeljnik „Hlas ľudu“ i druge novine.

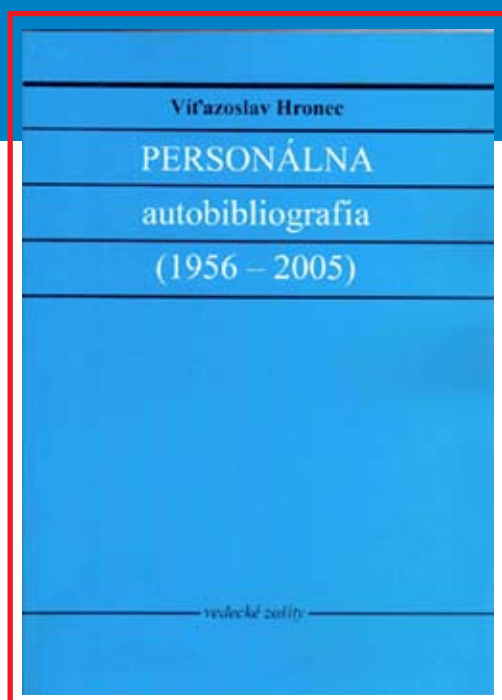
Jedna od najvažnijih funkcija – sistematsko dokumentovanje i čuvanje slovačke vojvođanske kulture koju će ovaj fond vršiti u budućnosti – jeste sakupljanje, čuvanje i obrada kataloga raznih izložbi, festivalskih programa, afiša pozorišnih predstava i letaka sa raznih priredbi koje slovačka manjina organizuje u Srbiji. Ovaj materijal do sada (za razliku od knjiga i časopisa) nigde nije bio sistematski pohranjen. Ova vrsta materijala predstavlja za buduće istraživače veoma dragoceni izvor informacija. Do sada je u bazu podataka naše biblioteke uneto oko 50 raznih kataloga. Sa ciljem da ovu svoju misiju može što uspešnije da vrši u budućnosti, biblioteka Zavoda će morati da izgradi permanentnu saradnju sa svim relevantnim institucijama i ustanovama, ali i društvima i lokalnim samoupravama mesta u kojima ovdašnji Slovaci razvijaju kulturni život i na taj način obezbediti permanentno slanje ovog materijala.

Da bi što kvalitetnije vršila svoju funkciju i u budućnosti i širila svoje usluge, biblioteci će, pre svega, biti potreban bolji bibliotečki softver, koji omogućava potpuniju obradu u smislu katalogizacije, ali i u smislu predmetne i stručne klasifikacije i na taj način brže i kvalitetnije korišćenje fonda, eventualno čitaonica i kompjuter za korisnike. Fond biblioteke, bez obzira na to, što se radi o specijalnoj biblioteci, mogu da koriste svi zainteresovani svakog radnog dana od 11 do 17 časova.

Vydaná je najnovšia kniha Vítazoslava Hronca

Najnovšiu knihu
Personálna auto-
bibliografia (1956
– 2005) Vítazoslava
Hronca, poprednej
osobnosti literárneho
a kultúrneho života
Slovákov žijúcich vo
Vojvodine, spoločne
vydali Slovenské
vydavateľské cen-
trum a Ústav pre
kultúru vojvodin-
ských Slovákov.

Premiéra knihy pod názvom Personálna autobiografia (1956 – 2005) sa konala v ústrety autorovým 65. narodeninám v miestnostiach Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov v piatok 31. júla 2009. Prítomným sa prihovril Vladimír Valentík, riaditeľ Slovenského vydavateľského centra, Milina Sklabinská, riaditeľka Ústavu pre kultúru, ako aj sám autor knihy, ktorý svojim početným čitateľom prezradil postupy a ciele jej vzniku. Potom všetkým prítomným daroval po jednom exemplári svojej autobiografie a po jednom excerpčnom lístku, na ktorom sú bibliografické údaje o tých jeho prácach, ktoré boli východiskom pri zostavovaní najnovšej knihy.

Izdavači najnovije knjige „Personálna autobiografía (1956 – 2005)“ Vićazoslava Hronca, istaknute ličnosti književnog i kulturnog života vojvođanskih Slovaka, su Slovački izdavački centar i Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka.

Izašla je najnovija knjiga Vićazoslava Hronca

Promocija knjige „Personálna autobiografía (1956 – 2005)“ je održana 31. jula 2009. godine u prostorijama Zavoda za kulturu vojvođanskih Slovaka prilikom 65. rođendana Vićazoslava Hronca.

Prisutnima su se obratili Vladimir Valenčík, direktor Slovačkog izdavačkog centra, Milina Sklabinski, direktorka Zavoda za kulturu, kao i sam autor koji je govorio o nastanku knjige i ciljevima koje je želeo da postigne svojim dosadašnjim knjigama. Nakon toga Vićazoslav Hronjec je svakom prisutnom poklonio po jedan primerak svoje autobiografije i po jedan listić na kome su upisani bibliografski podaci o njegovim radovima koji su bili osnova za nastanak najnovije knjige.

KONKURZ o najkreatívnejší FOTOZÁBER SLOVENSKEJ VOJVODINSKEJ KULTÚRY

Autori mohli zasielať neobmedzený počet fotografií, ktoré svojou náplňou podávajú videnie, prežitie a chápanie slovenskej vojvodinskej kultúry. Zaslané práce mali obsahovať aj kreatívny názov, resp. opis momentu zachyteného objektívom.

Na výzvu v priebehu troch mesiacov reagovalo 15 účastníkov z prostredí, akým je Stará Pazova, Petrovec, Kysáč, Jánošík, Hajdušica, Vojlovica, Nový Sad, Padina a iné. Takto sa otvorila cestu k vyhýbaniu sa stereotypu o centralizácii slovenskej kultúry vo Vojvodine a vytváraní určitých kultúrnych ostrovov a poukázalo sa i na to, že záujem, ale aj podklad pre tvorivú činnosť existuje aj v našich malých dedinách, a vo veľkých mestách, v multikultúrnych prostrediach nezaniká. Ba naopak. Z jednej strany prelínanie rôznych a rozmanitých kultúr autorom umožnilo precítiť a výstižne zachytiť moderné tendencie slovenskej kultúry a zároveň znázorniť jej svojskosť a odlišnosť v urbánnom prostredí. Zo strany druhej, nevyčerpatelné motívy prostredia a ťažkej práce sedliaka, ľudovej a sakrálnej architektúry, motívy tradície spozorované okom mladého človeka na niekoľkých fotografiách zapôsobili inovujúco naznačujúc, že existuje potenciál zapájať tradičnú kultúru do súčasných kultúrnych kontextov.

Štvorčlenná komisia fotosúbehu v zložení: Katarína Vukasović, Hana Majerová, Nataša Simonović a Katarína Mosnáková, ktorá zasadala 11. augusta 2009, zo 121 fotografií najvyššie ohodnotila 14, z ktorých potom jednu pod názvom *Učíme sa starým remeslám* zvolila za najlepšiu. Autorka tejto fotografie zachytila chvíľu vypracúvania metiel – starého remesla na nádvorí tradičného slovenského domu, kde ako priami aktéri vystupujú deti, teda pokračovatelia a budúci nositelia našej kultúry. Fotografia je čistá, farebne a koncepcne zladená a jej obsah je spontánny, jednoduchý a prirodzený, čo jej dáva rás svojskosti. Jej autorkou je Verica Tanackovićová z Petrovca, ktorú Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov odmenil digitálnou kamerou.

Podnietený európskym rokom kreativity a inovácií a s cieľom zvýšiť záujem mladých o kultúru a popularizovať jej obsahy, Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov 27. apríla 2009 vypísal konkurz o najkreatívnejší fotozáber, ktorý svojráznym spôsobom znázorňuje slovenskú vojvodinskú kultúru.

KONKURS

za najkreativniju

FOTOGRAFIJU

SLOVAČKE

VOJVOĐANSKE

KULTURE

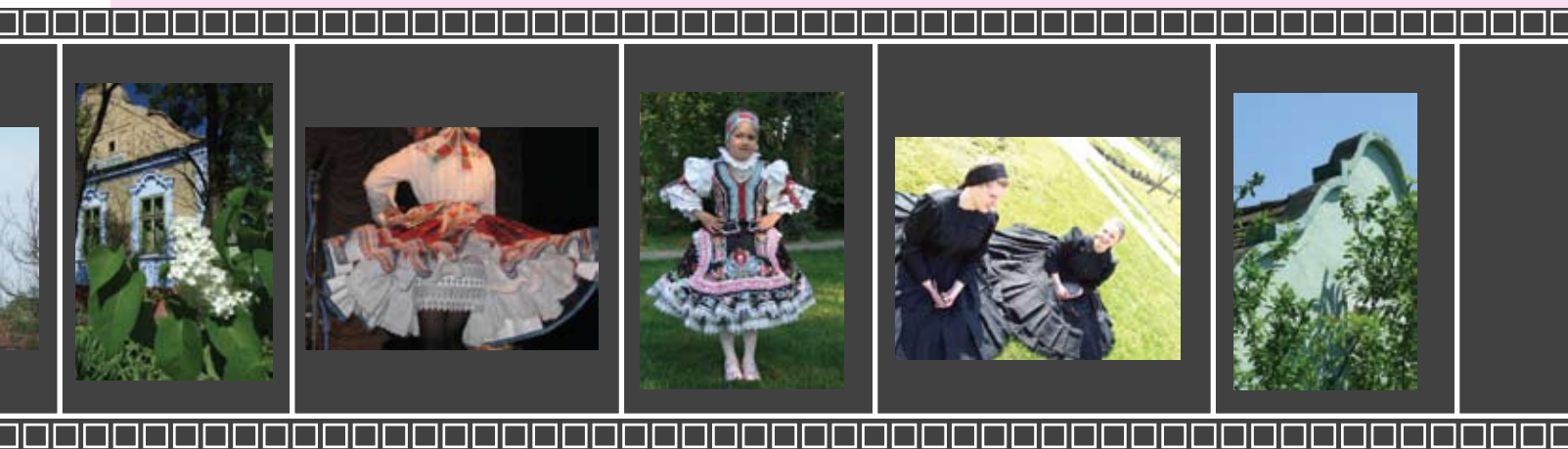
Autori su mogli da šalju neograničen broj fotografija, koje svojim sadržajem prikazuju slovačku vojvođansku kulturu i njeno poimanje. Trebalo je zabeležiti kreativni trenutak ili fotografiju upotpuniti kreativnim opisom.

Na konkurs je u periodu od tri meseca svoje fotografije poslalo 15 kandidata iz raznih mesta, kao što su Stara Pazova, Bački Petrovac, Kisač, Janošik, Hjadučica, Vojlovica, Novi Sad, Padina, čime je ova aktivnost potvrdila da interesovanje za slovačku kulturu i stvaralaštvo postoji i u manjim sredinama, ali ni u gradovima, multikulturalnim sredinama ne izumire. Preplitanje i razvijanje različitih kultura u urbanoj sredini je autorima omogućilo da obuhvate moderne tendencije u slovačkoj kulturi i ujedno da definišu njenu jedinstvenost. S druge strane, neiscrpní motivi sredine, teškog seoskog života, narodne i sakralne arhitekture, motivi slovačkih tradicionalnih običaja su na nekoliko fotografija iz perspektive mladog čoveka potvrdili da postoji tendencija uključivanja tradicionalnih sadržaja u kontekst moderne kulture.

Četvoročlana komisija fotokonkursa u sastavu: Katarina Vukasović, Hana Majera, Nataša Simonović i Katarina Mosnak koja

Podstaknut evropskom godinom kreativnosti i inovacija a sa ciljem intenzivnijeg uključivanja mladih u kulturne sadržaje i njihove popularizacije, Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka je 27. aprila 2009. g. raspisao konkurs za najkreativniju fotografiju, koja je na svojevrsan način trebala da obuhvati slovačku vojvođansku kulturu.

je zasedala 11. augusta 2009. godine pregledala je 121 fotografiju od kojih je u užu krug uvrstila 14 fotografija a zatim se odlučila za jednu pod nazivom *Učimo stare zanate*. Autorka ove fotografije je u tradicionalnoj slovačkoj kući prikazala zanimljivu zanatlijsku radionicu za decu, radionicu za buduće nosioce naše kulture. Fotografija je čista sa uravnoteženom koncepcijom i bojama a njen sadržaj je spontan, jednostavan i prirodan, što je čini jedinstvenom na svoj način. Autorka fotografije je Verica Tanacković iz Bačkog Petrovca kojoj je Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka poklonio digitalnu videokameru.

K 130. výročiu narodenia nášho prvého školeného maliara Karola Miloslavova Lehotského 22. novembra 2009 ÚKVS slávnostne odhalil pamätnú tabuľu na jeho rodnom dome v Laliti.

Odhalenie pamätnej tabule K. M. Lehotskému

Pamätná tabuľa sa nachádza na stene niekdajšieho učiteľského bytu (Ulica Maršala Tita 13, Lalit), v ktorom žila meštiacka intelektuálna rodina Lehotských a v ktorom sa roku 1879 narodil aj Karol Miloslav Lehotský.

Pri odhalení tabule prítomných najprv privítal predseda Miestneho spoločenstva v Laliti Jaroslav Múdry a potom o význame zachovávaní kultúrneho dedičstva, ako aj o význame tohto činu Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov v kontexte Lalite, obce Odžaci, ale aj Srbska, hovorila Milina Sklabinská, riaditeľka ÚKVS.

O živote a diele Karola Miloslava Lehotského sa zmienil Vladimír Valentík, predseda Správnej rady ÚKVS, a slávnostný ráz tohto podujatia bezpochyby zvýraznil cirkevný spevokol evanjelickej a.v. cirkvi v Laliti. Program spestrili aj recitácie Hany Slavkovej a Miliny Čiliakovej, gymnazistiek z Petrovca, ktoré predniesli básne Viery Benkovej venované maliarovi. Svojou prítomnosťou podujatie pocítil

aj Pavol Krutošík, druhý tajomník Veľvyslanectva Slovenskej republiky v Belehrade, velená pani, farárka evanjelickej a.v. cirkvi v Laliti Viera Báthoryová a predstavitelia Obce Odžaci a Miestneho spoločenstva v Laliti.

Maliarstvo Lehotského malo niekoľko špecifických prúdov, v ktorých vznikli diela symbolizmu, secesionizmu, impresionizmu, akademického realizmu, ako aj diela teozofického mystického symbolizmu. V súčasnosti sa obrazy Karola Miloslava Lehotského nachádzajú v mnohých galériách a veľký počet vlastní i Galéria v Petrovci, pomenovaná jeho menom.

Údaje o Karolovi Miloslavovi Lehotskom, ako aj o ďalších významných umelcoch 20. storočia, si občania Lalite budú môcť prečítať v knihe Európske kontexty umenia 20. storočia vo Vojvodine, ktorú Miestnemu spoločenstvu v Laliti pri tejto príležitosti daroval Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov.

Otkrivanje spomen-ploče

K. M. Lehotskom

Spomen - ploča prvom školovanom slikaru vojvođanskih Slovaka Karolu Miloslavu Lehotskom je svečano otkrivena 22. novembra 2009. godine povodom 130 godina od njegovog rođenja.

Spomen-ploča se nalazi na nekadašnjem učiteljskom stanu (ulica Maršala Tita 13, Lalić), u kojem je živela građanska intelektualna porodica Lehotskih i u kojem se 1879. godine rodio Karol Miloslav Lehotski. Prisutnima je dobrodošlicu poželeo predsednik Mesne zajednice u Laliću Jaroslav Mudri a zatim je o značaju očuvanja kulturnog nasleđa, kao i o značaju otkrivanja spomen-ploče u kontekstu Lalića, Opštine Odžaci ali i Srbije, govorila Milina Sklabinski, direktorka Zavoda za kulturu vojvođanskih Slovaka koji je ovu spomen-ploču i postavio. O životu i delu Karola Miloslava Lehotskog govorio je Vladimir Valenčík, predsednik Upravnog odbora ZKVS, a svečani karakter ove manifestacije upotpunio je crkveni hor evangeličke crkve u Laliću. U programu su bile prezentovane i dve pesme posvećene Karolu Miloslavu Lehotskom autorke Viere Benkove, koje su govorile Hana Slavkova i Milina Čilijakova, učenice slovačke Gimnazije Jan Kolar iz Bačkog Petrovca.

Svečanost je uvećao i Pavol Krutošik, drugi sekretar ambasade Slovačke republike u Beogradu, sveštenica evangeličke crkve u Laliću Vjera Batori, kao i predstavnici Opštine Odžaci i Mesne zajednice Lalić.

Slikarstvo Karola Miloslava Lehotskog imalo je nekoliko karakterističnih tokova. O slikaru možemo govoriti kao o umetniku simbolizma i secesionizma, impresionizma, akademskog realizma, a u nekim slučajevima i teozofskog mističnog simbolizma. Danas se dela Lehotskog nalaze u brojnim galerijama, a veliki broj dela čuva Galerija u Bačkom Petrovcu koja je dobila ime po ovom velikom slikaru.

Biografiju Karola Miloslava Lehotskog,

kao i o drugih značajnih umetnika 20. veka stanovnici Lalića moći će da pronađu u knjizi Evropski konteksti umetnosti 20. veka u Vojvodini koju je Mesnoj zajednici prilikom svečanosti poklonio Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka.

V súlade so Štatútom jednotka pre rozvojovo-výskumnú činnosť sa okrem iného venuje aj vedeckým a odborným výskumom menšinového života, kultúry a umenia slovenského národného spoločenstva v AP Vojvodine, skúma a analyzuje sieť kultúrnych ustanovizní, organizácií a združení vojvodinských Slovákov a ich potreby a fungovanie. Rozvojovo-výskumné oddelenie sa zaoberá i vzdelávaním a doškoľovaním pracovníkov v jednotlivých oblastiach kultúry a umenia, ako i organizáciou vedeckých a odborných zhromaždení, sympózií, porád, seminárov, okrúhlych stolov, tribún a pod.

Za najdôležitejší výsledok práce v tejto oblasti v prvom roku činnosti považujeme vytvorenie siete externých spolupracovníkov, ktorí rozvíjali výskumnú činnosť pátrajúc po údajoch a píšuc texty o jednotlivých slovenských lokalitách a skúmajúc jednotlivé segmenty našej kultúry. Ide o presne tridsať spolupracovníkov, ktorí boli zapojení do činnosti ÚKVS a ktorých činnosť prevažne spočívala v kreovaní obsahu portálu kultúry vojvodinských Slovákov. Mnohí z nich zúčastnili sa aj interného výskumu ÚKVS, ktorý prebiehal v rámci debaty Slovenská vojvodinská kultúra a mladí, ktorého výsledky sú po prvýkrát zverejnené v našej ročenke. Zároveň, v prvom vydaní Majáka nájdete aj zoznam a kontakty všetkých ustanovizní kultúry a kultúrno-umeleckých spolkov ako výsledok dôslednej výskumnej činnosti v ÚKVS.

Slovenská vojvodinská kultúra a mladí

V súlade s Európskym rokom tvorivosti a inovácií a s cieľom zistiť potreby a záujmy mladých ľudí v oblasti kultúry, ako i podporiť ich kreativitu a zapájanie sa do kultúrnych obsahov ÚKVS dňa 27. apríla 2009 usporiadal otvorenú debatu na tému *Slovenská vojvodinská kultúra a mladí*.

V rámci debaty, ktorú viedla riaditeľka Ústavu Milina Sklabinská a koordinátorka Výboru pre informovanie NRSNM Vladimíra Dorčová, názory si vymieňalo zo tridsať mladých ľudí, prevažne študentov a akademických občanov. Hovorilo sa o zapájaní mladých do našich kultúrnych obsahov, resp. o nezáujme aktívne sa zapojiť, s odôvodnením, prečo im súčasná kultúrna náplň nie je pútavá. Navrhovali sa nové programy, ale aj podporovali niektoré staré, ktoré ich lákajú a sú pre nich zaujímavé.

Na debate bol prezentovaný aj portál kultúry vojvodinských Slovákov, ktorý bol v prípravnej fáze, a otvorený bol aj fotokonkurz o najkreatívnejšiu fotografiu, ktorá svojráznym spôsobom znázorní slovenskú vojvodinskú kultúru.

Ústredným bodom stretnutia mladých bol dotazník,

ktorý Ústavu pre kultúru umožnil vyčleniť niekoľko zaujímavých záverov, zviditeľniť aktuálny záujem a tendencie našej mládeže v rámci slovenskej vojvodinskej kultúry.

U skladu sa Statutom ZKVS jedinica za razvojno-istraživačku delatnost bavi se između ostalog i naučnim i stručnim istraživanjima u oblasti manjinskog života, kulture i umetnosti slovačke nacionalne zajednice u AP Vojvodini, proučava i analizira mrežu ustanova, organizacija i udruženja kulture vojvođanskih Slovaka i njihove potrebe i funkcionisanje. Razvojno-istraživačka jedinica bavi se i obrazovanjem i doškolovanjem kadrova u pojedinim oblastima kulture i umetnosti i organizacijom naučnih i stručnih skupova, simpozijuma, savetovanja, seminara, okruglih stolova, tribina, i sl.

Jedan od najznačajnijih rezultata rada u ovoj oblasti u prvoj godini delovanja je zasigurno i formiranje mreže spoljnih saradnika, koji su se istraživačkom delatnošću bavili odlazeći na teren i pišući tekstove o mestima u kojima žive Slovaci i istražujući pojedine segmente kulture. U pitanju je trideset spoljnih saradnika, koji su bili uključeni u rad ZKVS a čija je delatnost vezana za izradu portala o kulturi vojvođanskih Slovaka. Mnogi od njih bili su deo internog istraživanja ZKVS, koji je realizovan u okviru debate Slovačka vojvođanska kultura i mladi, čije rezultate po prvi put objavljujemo u ovom godišnjaku. Takođe, u našem Majaku pronaći ćete i spisak i kontakte svih ustanova kulture, odnosno kulturno-umetničkih društava Slovaka u Srbiji, što je takođe rezultat istraživačkog rada u ZKVS.

U skladu sa Evropskom godinom kreativnosti i inovacija a sa ciljem da se definišu potrebe i interesovanja mladih u oblasti slovačke kulture, kao i da se podrži njihova kreativnost i uključivanje u kulturne sadržaje vojvođanskih Slovaka, ZKVS je 27. aprila 2009. godine održao otvorenu debatu na temu *Slovačka vojvođanska kultura i mladi*.

Slovačka vojvođanska kultura i mladi

U debati koju su vodile Milina Sklabinski, direktorka Zavoda i Vladimira Dorčova, koordinatorka Odbora za informisanje NSSNM je učestvovalo oko trideset mladih ljudi,

prvenstveno studenata i akademskih građana. Govorili su o uključivanju mladih u slovačke kulturne sadržaje, ali i o njihovoj nezainteresovanosti da budu aktivni učesnici sa

objašnjenjem, zbog čega po njihovom mišljenju aktuelna kulturna ponuda nije dovoljno primamljiva. Predlagale su se nove teme i podržavali neki već postojeći programi.

Na debati je bio prezentovan i portal kulture vojvođanskih Slovaka a takođe je otvoren i konkurs za najbolju fotografiju koja će na kreativan način prikazivati slovačku vojvođansku kulturu.

Ključna tačka debate je bio upitnik koji je Zavodu omogućio da donese nekoliko zanimljivih zaključaka i da analizira interesovanja i tendencije mladih u oblasti slovačke kulture.

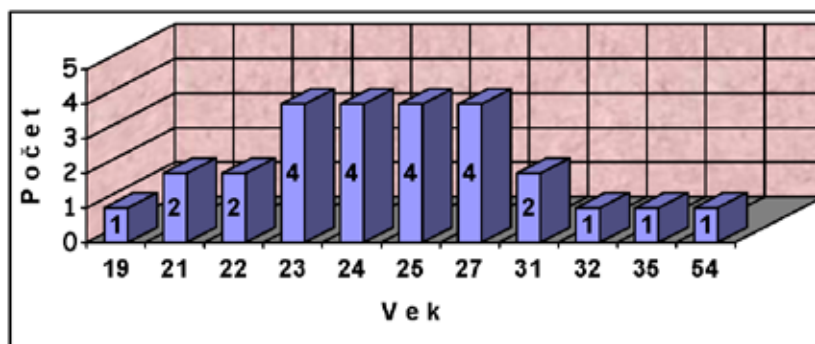
Percepcia kultúry očami mladých- -výsledky výskumu

27. apríla 2009 v Novom Sade Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov usporiadal otvorenú debatu na tému Slovenská vojvodinská kultúra a mladá. Na konci debaty účastníci vyplnili dotazníky.

Ankety sa zúčastnilo 26 respondentov veku 21 až 54 rokov, čo graficky môžeme znázorniť:

U ankety je účestvovalo 26 upitanika (respondenata) uzrasta od 21 do 54 godine, što bi se grafički moglo prikazati na sledeći način:

Vek respondentov

Spolu : 26

Ukupno: 26

Na základe grafu č.1 môžeme uzavrieť, že najviac respondentov je vo veku 23 až 27 rokov. Túto skupinu zaraďujeme do kategórie, ktorú nazývame mladá. Práve táto skupina sa považuje za nositeľa kultúrnych inovácií, zároveň je skupina, ktorá je v najväčšej miere pod vplyvom masovej kultúry, ktorá ohrozuje národnú kultúru.

Na osnovu grafikona broj 1 možemo zaključiti da je najveći broj respondenata uzrasta od 23 do 27 godina. Ovu grupu možemo da kategorišemu kao grupu koju nazivamo „mladi“. Upravo je ovo grupa koju smatramo za nosioca kulturnih inovacija, ali takođe i grupa, koja je najviše podložna uticajima masovne kulture.

Otázka č. 1:

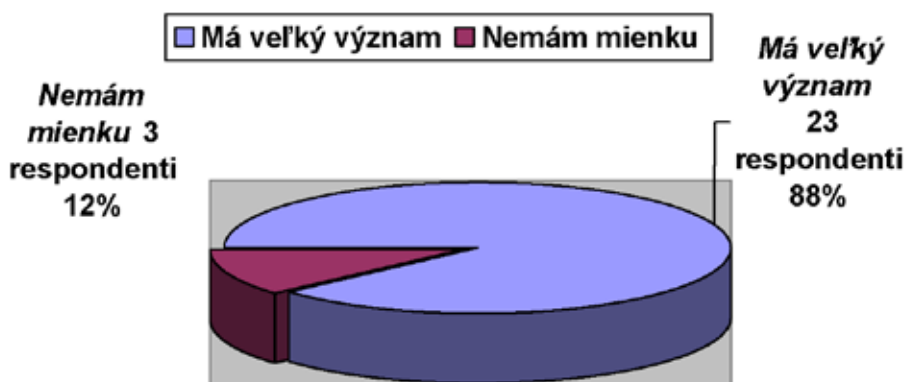
Aký význam má pre Vás slovenská vojvodinská kultúra?

Mienka respondentov je nasledujúca: 23 z 26 respondentov odpovedalo, že slovenská vojvodinská kultúra má veľký význam. Traja respondenti nemajú mienku o slovenskej kultúre vo Vojvodine.

Pitanje br. 1:

Kakav značaj ima za vas slovačka vojvođanska kultura?

Mišljenje upitanika je sledeće: 23 od ukupno 26 anketiranih je odgovorilo da slovačka vojvođanska kultura ima za njih veliki značaj. Troje je bez stava po ovom pitanju.

Percepcija kulture očima mladih- - rezultati istraživanja

Otázka č. 2: Opodstatnite prečo:

- Poskytuje významné možnosti zachovávaní národnej identity tunajším Slovákom;
- Umožňuje špecifický prejav Slovákov ako národnostnej menšiny;
- Má význam pre rozvoj mladých Slovákov;
- Je obrazom toho, čo sú a akí sú Slováci. Vplýva na spôsob života, na činnosť a správanie človeka;
- Preto, že je to kultúra, ktorú Slováci od malička sledujú, je to univerzálna kultúra, časť každého Slováka;
- Z etnologicko-antropologického stanoviska kultúra vojvodinských Slovákov je komplexná, pretože na základe kultúry analyzujeme kultúrno-antropologické javy v našej spoločnosti, rozumieme súčasnú dobu a analyzujeme všetky oblasti kultúry. Významná je i pre samu identitu Slovákov, ktorá je krásna a samoinšpiratívna;
- Slovenská vojvodinská kultúra je významná preto, že je to kultúra môjho národa, tu sa prejavuje moja identita, moje korene;
- Je základ zachovania identity, je našou tradíciou, máme ju rozširovať, modernizovať a tak si ju aj zachováme;
- Preto, že pomáha zachovaniu slovenčiny a je podstatnou súčasťou môjho života;
- Významná je preto, že sú Slováci národnostná menšina v Srbsku a pestovanie ich kultúry má veľký význam pre mladých, ktorí neskoršie budú nositelia tej istej kultúry;
- Je to niečo, čo nás činí odlišným od iných kultúr a niečo, čo je súčasťou národnej identity a vlastných koreňov každého z nás;
- Nevieť čo je to, ale mám nádej, že sa dnes s tým zoznámim;
- Je to niečo, čo nás definuje, niečo, na čom treba každodenne pracovať, prehlbovať a inovovať;
- Rozvíja náš duch, musíme si ju vážiť, pretože je ona náš pôvod a tak si zachováme našu identitu.

Pitanje br. 2: Objasnite zašto:

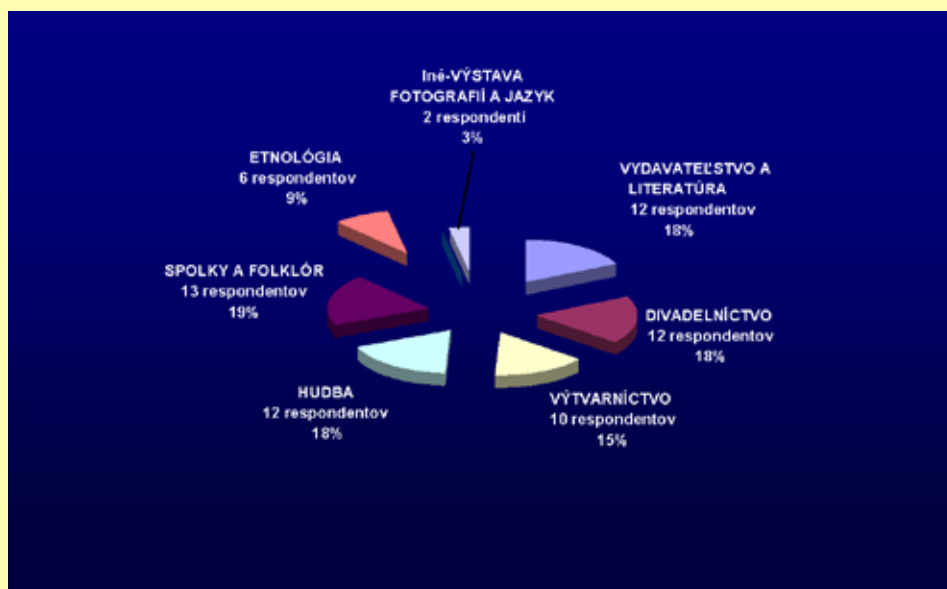
- Omogućuje da ovdašnji Slovaci stvaraju svoj narodni identitet
- Omogućuje specifično predstavljanje Slovaka kao nacionalne manjine
- Značajna je za razvoj ličnosti upravo mladih Slovaka
- Ona je ogledalo onoga šta su i kakvi su Slovaci. Ona utiče na način života, delatnost, ponašanje.
- Zbog toga što je to kultura iz koje potiču Slovaci, od malena u njoj žive, to je i univerzalna kultura, deo svakog Slovaka
- Sa etnološko-antropološkog gledišta, kultura vojvođanskih Slovaka je kompleksna, jer na osnovu nje analiziramo kulturno-antropološke pojave u našem društvu, razumemo današnje vreme i analiziramo sve oblasti kulture. Značajna je i za sam identitet Slovaka, koji je prelep i samoinspirativan
- Slovačka vojvođanska kultura značajna je zbog toga, što je to kultura moga naroda, tu se ispoljava moj identitet, moji koreni.
- Ona je osnova za očuvanje identiteta, ona je naša tradicija, trebalo bi da je širimo, modernizujemo i na taj način čemo je i očuvati
- Ona pomaže očuvanju slovačkog jezika i predstavlja važan deo mog života
- Značajna je zbog toga što su Slovaci nacionalna manjina u Srbiji a njeno negovanje je veoma značajno za mlade, koji će u budućnosti biti njeni nosioci
- To je nešto što nas čini drugačijim od ostalih kultura, to je deo narodnog i ličnog identiteta i vlastitih korena svakog od nas
- Ne znam šta je to ali nadam se da ću danas saznati nešto više
- To je nešto što nas definiše, nešto na čemu treba svakodnevno raditi, produbljivati i usavršavati
- Ona razvija našu duhovnost, trebali bismo da je cenimo, zbog toga što je ona naš identitet i na taj način čemo raditi na njegovom očuvanju.

Otázka č. 3:

Ktorý druh umenia a kultúry Vám je najbližší?

Odpovede respondentov by sa mohli znázorniť graficky nasledujúcim spôsobom:

Na základe grafu môžeme povedať, že sú respondentom najbližšie:

1. Spolky a folklór – až 19 %
2. Hudba, divadelníctvo, vydavateľstvo a literatúra – 18 %
3. Výtvarníctvo – 15 %
4. Etnológia – 9 %
5. Iné – jazyk a fotografia – 3 %

Pitanje br. 3:

Koji segment umetnosti i kulture vam je najbliži?

Odgovori respondenata izraženi su u grafikonu broj 3 na sledeći način:

Na osnovu grafikona možemo konstatovati da su respondentima najbliže sledeće oblasti:

1. Kulturno-umetnička društva i folklor – 19 %
2. Muzika, pozorište i izdavaštvo i literatura – 18 %
3. Slikarstvo – 15 %
4. Etnologija – 9 %
5. Drugo – jezik i fotografija – 3 %

Otázka č. 4:

Ako hodnotíte vlastnú účasť v tejto oblasti?

Respondenti odpovedali takto:

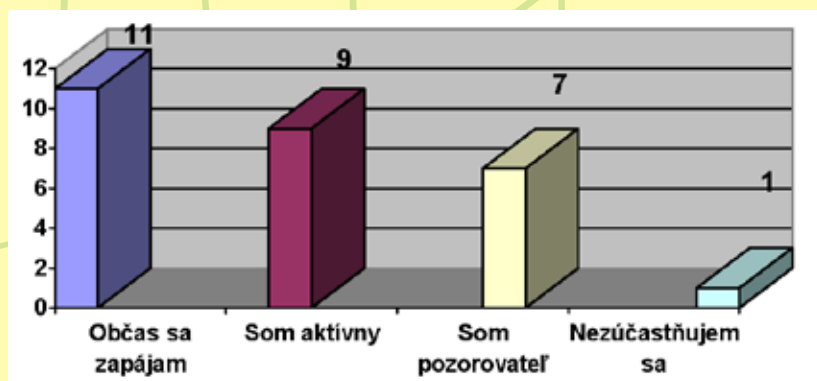
Občas sa zapájam – 11
Som aktívny – 9
Som pozorovateľ – 7
Nezúčastňujem sa – 1

Pitanje br. 4:

Kako ocenjujete vlastito učešće u ovoj oblasti?

Respondenti su odgovorili na sledeći način:

Ponekad učestvujem – 11
Aktivno učestvujem – 9
Posmatrač sam – 7
Ne učestvujem – 1

Iba deväti respondentov sú aktívni v kultúrnej oblasti, ktorú uviedli ako seba najbližšiu, čo nám hovorí o tom, že je nízka stimulácia a motivácia byť činný v jednotlivých oblastiach kultúry.

Samo devet upitanih se aktivno bavi segmentom kulture, naveli su da im je najbliži, što govori da ne postoji aktivizam u oblasti koju su naveli da im je najbliža.

Otázka č. 5:

Opodstatnite, ako zlepšiť konkrétnu oblasť?

Odpovede sú takéto:

- Kultúrnym obsahom sa musí dávať väčšia pozornosť na školách;
- Ťažko je byť inovatívny v určitej oblasti kultúry pre silnú uzavretosť našich jednotlivých inštitúcií;
- Nedostatok voľného času vplýva na moje nezúčastňovanie sa v danej oblasti;
- Treba mladým ľuďom dať viac „priestoru“;
- Zlepšime to za pomoci médií, rozvojom turistiky – návšteva slovenských osád, zoznamovanie sa s výtvarníkmi, umelcami, ale aj s ľudovými remeselníkmi...;
- Jednotlivé kultúrne obsahy sú príliš nemoderné – hudobné festivaly;
- Môžeme to zlepšiť za pomoci školy a rodiny. Tiež modernizácia je veľmi dôležitá;
- Treba ich viac publikovať v médiách – tv, internet...;
- Treba promovovať moderné umenie;
- Viac pôsobiť konkrétnymi udalosťami;
- Dať mladým ľuďom nejaký záujem, zaujať ich, aby sa aktívne zapájali;
- Nedostatok je to, že sa vždy tí istí ľudia zapájajú a oboznamujú. Potrebne je vytvoriť nejaký tím, ktorého členovia by boli mladí ľudia spolu s médiami a ktorí by mali za cieľ prezentovať našu kultúru aj širšie.

Otázka č. 6:

Analýza udalostí vojvodinských Slovákov

Veľká väčšina respondentov určila nasledujúce udalosti ako najúspešnejšie:

Festival ľudových piesní V pivnickom poli,
Hudobno-tanečný festival Tancuj, tancuj,
Slovenské národné slávnosti (SNS),
Festival Spievaj že si, spievaj,
Detský hudobno-tanečný festival Zlatá brána,
Petrovské dni divadelné.

Veľká väčšina respondentov určila nasledujúce udalosti ako najneúspešnejšie:

Padinské dni kultúry,
Prezentácie spisovateľov,
Literárne večierky,
Výstavy a festival slovenskej hudobnej tvorby Zlatý kľúč.

Otázka č. 7:

Prečo sú tieto udalosti najúspešnejšie?

- Preto, že sú najkvalitnejšie zorganizované a mediálne najlepšie odsledované;
- Preto, že je tu zapojené najviac ľudí, ktorých zaujíma slovenská kultúra a sú najlepšie prezentované, ľudia sú informovaní o nich;
- Preto, že najväčší počet ľudí sleduje tieto udalosti a dáva

Pitanje br. 5:

Kako je moguće poboljšati oblast kulture koju ste naveli?

Anketirani su odgovorili:

- Kulturnim sadržajima se mora posvetiti više pažnje u školama
- Teško je uneti inovacije u konkretne oblasti zbog zatvorenosti institucija
- Nedostatak vremena utiče na moj lični aktivizam u određenoj oblasti
- Potrebno je mladim ljudima dati više prostora
- Poboljšajmo to uz pomoć medija, razvojem turizma, posećivanjem slovačkih mesta, upoznavanjem sa slikarima, umetnicima, zanatlijama...
- Pojedine oblasti kulture su zastarele – muzički festivali na primer.
- Možemo ih poboljšati uz pomoć škole i porodice. Modernizacija je jako važna.
- Potrebno je govoriti o njima u medijima – na tv-u, internetu...
- Potrebno je promovisati modernu umetnost
- Više delovati konkretnim događajima
- Zainteresovati mlade ljude, zaintrigirati ih i na taj način ih uključiti
- Nedostatak je u tome što se konstantno isti ljudi uključuju i stalno se ti isti ljudi informišu. Potrebno je napraviti tim, koji bi činili mladi ljudi, koji bi dalje informisali zajedno sa medijima.

Pitanje br. 6:

Rangiranje kulturnih događaja vojvođanskih Slovača

Na osnovu odgovora na pitanje broj 6 možemo zaključiti da su najuspešniji sledeći kulturni događaji:

1. Festival izvorne narodne pesme „U pivničkim poljima“
2. Festival folklor „Tancuj, tancuj“
3. Slovačke narodne svečanosti (SNS)
4. Festival izvorne pesme u Bačkom Petrovcu „Spievaj že si, spievaj“
5. Dečiji folklorni festival „Zlatna kapija“
6. Petrovački pozorišni dani

Najneuspešniji kulturni događaji su:

1. Dani kulture u Padini
2. Promocije pesnika
3. Literarne večeri
4. Izložbe i festival popularne muzike „Zlatni kľuč“.

Pitanje br. 7:

Zbog čega su ovi događaji najuspešniji?

- Kvalitetno su organizovani i medijski dobro praćeni
- Zbog toga što uključuju najviše ljudi, koje interesuje slovačka kultura, najbolje su prezentovani i ljudi su o njima informisani
- Zbog toga što ih najveći broj ljudi poznaje, one za njih imaju veliki značaj, jer pridaju veliki značaj folkloru i muzici

veľký dôraz na folklór a hudbu. Z toho dôvodu si to aj radi pozrú;

- Spolky a folklór sú naše najrozprúdenejšie kultúrne oblasti, najúspešnejšie rozvíjajú svoju činnosť a sú jednou z najstarších foriem kultúrneho prejavu Slovákov;
- Najúspešnejšie sú preto, že sa zachovávajú v každej dedine;
- Pretože majú premyslenú koncepciu, tradične sa konajú a organizačne sú dobre prezentované;
- Tieto udalosti sa zachovali aj napriek početným ťažkostiam;
- Pretože majú najmenej nedostatkov z technickej strany a angažujú mladých ľudí;
- Pre obsahy, ktoré sú venované mladým.

Otázka č. 8:

Prečo sú tieto udalosti podľa Vás najneúspešnejšie?

- Málo sú ľudia informovaní o nich a ešte menej sa robí na tom, aby sa propagovali;
- Padinské dni kultúry sú z roka na rok obsahovo a kvalitou chudobnejšie. Opakujú sa tie isté programy a angažujú neodborní vedúci;
- Treba podporovať aj novú tvorbu a nech sa neopakuje dookola to, čo je rovnaké;
- Nemajú obsahy pre mladých a programy sú tie isté z roka na rok;
- Literárne snemovanie je neúspešné pre nízku úroveň kreativity a inovácie pri organizácii;
- Zlatý kľúč pre anachronizmus mnohých piesní;
- SNS – nepremyslená, nahádzaná a v poslednej chvíli vypracovaná koncepcia;
- Slabá informovanosť, sú nudné, mladí nemajú záujem a nie sú nadostatoč zapojení;
- Exponuje sa iba jeden typ hudby;
- Závisí od toho, kde sa koná, v ktorom meste, dedine... a ľudia nemajú záujem preto, že treba uviesť niečo nové a zaujímavé;
- Mladí ľudia majú radi kvalitné, zaujímavé a atraktívne obsahy.

Otázka č. 9:

Do akej miery sú pre Vás atraktívne slovenské kultúrne programy? Opodstatnite.

- Kultúrnym obsahom by sa mala venovať väčšia pozornosť na školách, učiť mladých ako sa zapájať a akým spôsobom si majú sami tvoriť kultúru, zdôrazňovať jej význam a tým rozširovať obsahy;
- Jediné čo ma z našich kultúrnych obsahov baví, je pozrieť si dobrý folklórny program alebo divadelné predstavenie. Zaujímavý je aj program rádia, najviac z hudobnej strany – ľudová a moderná hudba zo Slovenska;
- Zriedkavé kultúrne podujatie na mňa silno zapôsobí. Vítam, keď sú do programu zaradené skeče a keď je niečo inovatívne. Nepáči sa mi, keď sa opakujú obsahy;
- Niekedy nie sú dostatočne atraktívne a takmer vždy sú neadekvátne propagované;
- Kultúrny program Šafárika je atraktívny pre výborné

a ľuďmi sa to dopada

- KUD i folklór su najrasprostranjenije i najpristupačnije oblasti kulture i jedna su od najstarijih formi kulturnog izraza Slovaka
- Najuspešnije su zbog toga što se dešavaju u svim mestima
- Zbog dobro osmišljene koncepcije, imaju tradiciju, dobro su organizovane i prezentovane
- Ovi događaji opstali su dugo i odoleli brojnim teškoćama
- Zbog toga što imaju najmanje nedostataka sa tehničke strane i zbog toga što angažuju mlade ljude
- Zbog sadržaja za mlade.

Pitanje br. 8:

Navedite zbog čega su ovi kulturni događaji po vašem mišljenju najneuspešniji?

- Malo se o njima zna i nedovoljno se propagiraju
- Dani kulture u Padini su iz godine u godinu sadržinski i kvalitativno siromašniji, vode ih nestručni ljudi i programi se ponavljaju
- Treba raditi nove programe, jer se ovi ponavljaju
- Ne postoje sadržaji za mlade i programi se ponavljaju iz godine u godinu
- Literarno savetovanje je neuspešno zbog manjka kreativnosti i inovativnosti u organizaciji
- Festival popularne muzike zbog zastarelosti većine pesama
- Slovačke narodne svečanosti su nedovoljno osmišljene, koncepcija se pravi u zadnjem trenutku
- Nedovoljna informisanost, dosadne su, mladi nisu zainteresovani i ne uključuju se
- Ekspozirano je samo jedan muzički žanr
- Zavisí od toga gde se dešava, u kom mestu...a ljudi su nezainteresovani, potrebno je uvesti nove zanimljivije programe
- Mladi ljudi žele kvalitetne, zanimljive i atraktivne sadržaje

Pitanje br. 9:

Do koje mere su za vas atraktivni programi slovačke kulture? Pojasnite.

- Kulturnim sadržajima treba dati veći značaj i u obrazovnom procesu, potrebno je obrazovati mlade ljude kako da se uključuju i stvaraju kulturu, naglašavati njen značaj i proširivati njene sadržaje
- Jedino što me zanima jeste da pogledam dobar folklorni program ili pozorište. Zanimljiv je i program radija, najviše sa muzičke strane – slušanje narodne i moderne muzike iz Slovačke
- Malo koji kulturni program me ostavi bez teksta. Dobrodošlo je uključivanje tzv. skečeva i humorističkih sadržaja a ne dopada mi se kada se ponavlja sadržaj
- Atraktivni su, ali ponekad nedovoljno, nisu adekvatno propagirani
- Kulturni program KUD-a Šafarik je atraktivan zbog odličnih koreografija

folklórne choreografie ;

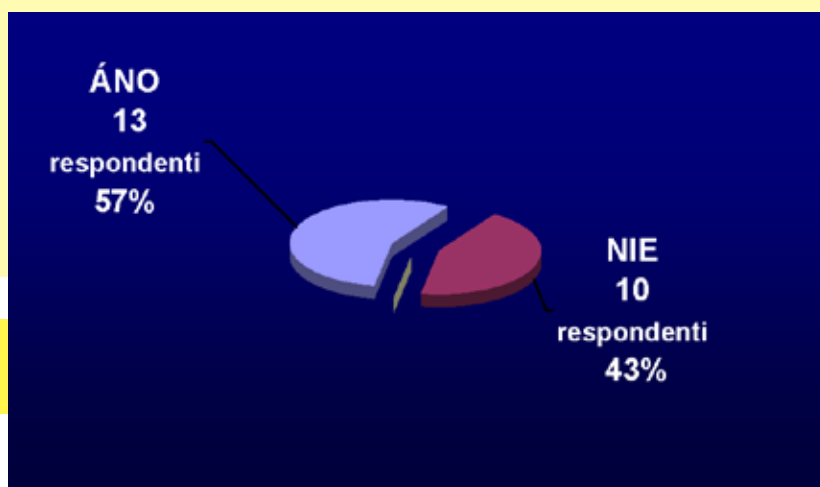
- Atraktívne sú folklórne festivaly, spev a tanec ako i divadelné predstavenia;
- Slovenské kultúrne programy sú dosť zastarané a mladí ľudia nie sú zapojení;
- Najatraktívnejšie sú programy, ktoré sledujú hudbu, folklór a etnológiu. Tie prezentujú hudbu, odev a spôsob života vojvodinských Slovákov. Netreba zabudnúť ani na divadelníctvo, ktoré je atraktívne nielen vojvodinským Slovákom, ale aj Slovákom na Slovensku a v iných štátoch;
- Petrovské divadelné dni sú absolútne atraktívne, ale aj literárne, výtvarnícke či hudobné večierky v Kulpíne;
- Mohli by byť atraktívnejšie, majú nízku jazykovú úroveň;
- Okrem hudobných a tanečných festivalov, veľký význam majú aj literárne porady a večierky – žiaľ, že ich je málo;
- Atraktívny je folklór, lebo je dynamický a zúčastňujú sa tam aj mladí ľudia. Zaujímá ma iba to, kde sa zapájam ja a moji známi;
- Je dosť príležitostí, aby sa atraktívnejšie konalo. Divadelníctvo a folklór sú na vysokej úrovni;
- Máme dobrý potenciál, ale ho nevyužívame v plnej miere;
- Roku 2008 bol modernejší Zlatý kľúč a to je dobrým príkladom, že sa dá zmodernizovať nejaká taká udalosť a tak aj prilákať viac mladých ľudí;
- Nie sú atraktívne preto, že sú tradičné a to nie je zaujímavé mladým ľuďom.

- Atraktívni su folklorni festivali, pesme i igre kao i pozorišne predstave
- Slovački kulturni programi su dosta zastareli a mladi ljudi nisu uključeni
- Najatraktivniji programi sa muzičkim, folklornim i etnološkim sadržajem. Na lep način prezentuju muziku, nošnje i način života vojvođanskih Slovaka. Ne treba zaboraviti na pozorište, koje je atraktivno, ne samo vojvođanskim Slovacima već i u Slovačkoj i u drugim državama.
- Petrovački pozorišni dani su apsolutno atraktivni, kao i literarne, likovne i muzičke večeri u Kulpinu
- Mogli bi biti i atraktivniji, nivo jezika je veom nizak
- Osim muzičkih i folklornih festivala veliki značaj ima i literarno savetovanje i literarne večeri, ali ih je malo
- Atraktivni su folklor i muzika, jer su veseli i učestvuju u njima mladi ljudi. Mene zanima samo ono u čemu učestvujem ja i moji poznanici.
- Postoji dosta prostora da programi budu atraktivniji. Pozorište i folklor su na visokom nivou.
- Imamo dobar potencijal ali ga ne koristimo u punoj meri
- Ove godine je festival popularne muzike bio moderniji i to je dobar način da ovakav događaj može da se modernizuje. Bilo bi dobro da se slično radi i sa drugim programima, kako bi se pridobilo što više mladih ljudi
- Nisu atraktivni zbog toga što su tradicionalni a to nije zanimljivo mladim ljudima.

Otázka č. 10:

Myslíte si, že terajšie kultúrne obsahy adekvátne prezentujú vojvodinských Slovákov doma a v zahraničí? Opodstatnite.

Grafom sa to môže znázorniť takto:

Opodstatnenia sú takéto:

- Myslím si, že sú významné, že sa jazyk a kultúra vojvodinských Slovákov tak zachovávajú a že majú významné špecifiká najmä v divadle, modernom umení a literatúre. No môžu byť lepšie prezentované;
- Neprezentujú sa adekvátne, lebo vyzdvihujú iba tradíciu, festivaly a insitné umenie;
- Myslím si, že si ani neuvedomujeme, koľko pracujeme a tvoríme na poli kultúry, čo však neznamená, že sa máme

Pitanje br. 10:

Mislite da sadašnji kulturni sadržaji adekvatno prezentuju vojvođanske Slovake? Pojasnite.

Odgovori na ovo pitanje mogu se predstaviti grafikonom na sledeći način:

Odgovori su pojašnjeni na sledeći način:

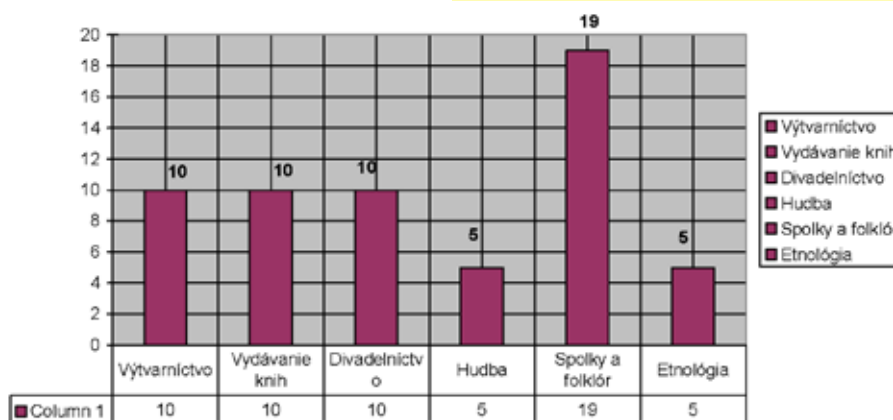
- Važno je što su se kultura i jezik vojvođanskih Slovaka očuvali i što postoje određene specifičnosti u pozorištu, umetnosti i literaturi, ali uvek mogu biti bolje, pogotovo kada ih prezentujemo kod kuće
- Ne prezentuju adekvatno, jer se svode samo na tradicionalne festivale i naivnu umetnost
- Smatram da nismo ni svesni koliko radimo i da bismo trebali biti zadovoljni sa sadašnjom situacijom

uspokojiť so súčasnou úrovňou jednotlivých obsahov;

- Neprezentujú sa adekvátne, pretože sa prezentujeme folklórom a Slováci nie sú iba tanec a spev. Treba sa prezentovať s niečím novým;
- Mala by mať väčšiu podporu kultúrna turistika a etnológia;
- Neprezentujú sa adekvátne, lebo nám chýbajú ľudia plní entuziazmu, ktorí budú pracovať, pretože to majú radi a nie iba pre peniaze;
- Naša kultúra by mohla byť lepšie prezentovaná v zahraničí;
- Potrebne je zapojiť mladých ľudí z rôznych slovenských prostredí do kultúrnych podujatí;
- Treba prezentovať iné oblasti, nielen folklór;
- Mnohé súbory kopírujú kultúrne obsahy Slovenskej republiky, my pochádzame odtiaľ, ale to je ich kultúra, nie naša;
- U nás sa prezentuje najmä ľudová kultúra a v zahraničí je dobre prezentované napr. výtvarníctvo, ktoré sa podľa mňa lepšie prezentuje v zahraničí ako doma;
- Folklór nás výborne prezentuje, ale treba niečo nové, čo by zapojilo aj mladých ľudí;
- Mám pocit, že stále ideme krok dozadu, nie sme obrátení k mladým generáciám, ale ani k tým, ktorí majú inovačné, zaujímavé návrhy. Nenúkame nič atraktívne a preto nemáme spätnú väzbu.

Otázka č. 11:

Ktoré oblasti podľa Vás najúspešnejšie prezentujú slovenskú vojvodinskú kultúru?

Z grafu môžeme uzavrieť, že je mienka respondentov taká, že spolky a folklór, vydavateľská činnosť, výtvarníctvo a divadelníctvo najúspešnejšie prezentujú kultúru vojvodinských Slovákov, kým etnológiu a hudbu považujú za oblasti, ktoré menej úspešne prezentujú slovenskú kultúru.

Otázka č. 12:

Keby ste mali možnosť, slovenskú vojvodinskú kultúru by ste prezentovali takto:

- Organizovať besiedky, na ktorých by sa dalo otvorene hovoriť o rôznych témach, ktoré by sme sami navrhli;
- Zapojiť mladých do každého segmentu kultúry a podporiť ich mediálnou prezentáciou, finančne a promoväť ich akcie tak doma, ako i v zahraničí;
- Spoluprácou s kultúrnymi inštitúciami v Srbsku a ich prezentáciou;

- Ne prezentuju se adekvatno, jer Slovaci nisu samo folklor – igra i pevanje. Potrebno je prezentovati se sa novim programima

- Veću pažnju bi trebala dobiti turistika i etnologija
- Ne prezentuju se adekvatno jer nam nedostaju ljudi puni entuzijazma, koji će to raditi iz ljubavi a ne samo za novac. Problem dakle predstavljaju i finansijska sredstva
- Mogla bi biti više prezentovana i u inostranstvu
- Potrebno je uključiti što više mladih ljudi iz svih slovačkih mesta u što više kulturnih događaja
- Potrebno je prezentovati i druge oblasti, ne samo folklor
- Mnogi folklorni ansambli kopiraju Slovačku republiku, iako mi potičemo iz Slovačke to je njihova a ne naša tradicija
- Kod nas se prezentuje narodna kultura a u inostranstvu slikarstvo, koje se bolje kotira u inostranstvu nego kod nas
- Folklor nas odlično prezentuje ali treba i novih sadržaja kako bi se uključili mladi
- Imam utisak da stalno idemo korak u nazad, zatvoreni smo prema mladim ljudima ali i prema onima koji imaju inovativne i zanimljive predloge. Ne nudimo ništa atraktivno i zbog toga ne postoji povratna reakcija

Pitanje br. 11:

Koje oblasti po vašem mišljenju najbolje prezentuju slovačku vojvođansku kulturu?

Iz grafikona proizilazi da je mišljenje upitanih da kulturno-umetnička društva i folklor, izdavaštvo, slikarstvo i pozorište najbolje reprezentuju kulturu vojvođanskih Slovača, dok etnologiju i muziku smatraju za oblasti koje je manje uspešno reprezentuju.

Pitanje br. 12:

Kada biste imali mogućnost, slovačku vojvođansku kulturu prezentovali biste na sledeći način:

- Treba da se organizuju večeri na kojima bi se govorilo o raznim temama, koje bismo mi predlagali
- uključiti mlade u svaki segment kulture i podržati ih putem medija, finansijski i promovisati njihove akcije kod nas i u inostranstvu
- saradnjom sa kulturnim ustanovama iz Srbije

- Prezentovala by som ju hudbou, spevom a tancom a potom by som tieto obsahy rozširovala;
- Prezentovala by som kováčických maliarov a maliarov iných osád;
- Podporovať spolky, aby sa viac zúčastnili a zasvätili do ľudového remeselníctva a do etno hudby;
- Prezentovať treba modernejšími spôsobmi – internet, TV, tlač, rozhlas...;
- Organizovať večierky - literatúra, hudba, vysoké umenie...;
- Prezentoval by som ju vo Vojvodine, ale iným národnostným menšinám. Práva a účinná vec je kultúrny program s hudbou, spevom, obyczajami, hereckým prejavom v kombinácii s výstavou a powerpointovými prezentáciami;
- Najprv by som ju definoval ako kultúru Slovákov z Vojvodiny a na ten spôsob by som potom dal väčší dôraz kultúre, ktorá neobsahuje iba tradičné prvky;
- Organizovať podujatia, ktoré by poukázali na autentickú slovenskú kultúru a komparovať ju s pôvodnou kultúrou na Slovensku;
- Prezentovať prostredníctvom folklóru, insitného umenia, etnológie...;
- Prezentovať za pomoci literatúry, ľudového tanca a spevu, moderných časopisov;
- Realizovala by som výskum medzi mladými a na základe ich mienky a návrhov by som vedela, ako ďalej pokračovať;
- Tradičné s netradičným a na netradičný spôsob – na uliciach, v krčmách;
- Prezentovala by som ju mediálne, trochu kritickejšie, urobila by som stratégiu, pokiaľ ide o kultúru v médiách, a všetko dala na web;
- Otváranie kancelárie pre mladých.

Otázka č. 13:

Možné sú spôsoby spolupráce s Ústavom?

- Možná je spolupráca v oblasti vzdelávania a kultúry;
- Pri organizovaní rôznych diskusií, literárnych večierkov, písaní správ a pri prezentácii Kulpína na webovej stránke, projekt Stalo sa na dnešný deň;
- Projekt slovenského/srbského jazyka, texty na webovej stránke;
- Jazyková poradňa;
- Problémy viazané s kultúrou mladých;
- Spolupráca je možná, ak bude existovať nejaký časopis;
- Preklad textov, písanie príspevkov, organizácia mládežníckych stretnutí, výskum v teréne a archivovanie vydání;
- Technická úprava textov, fotografovanie, cestovanie na rôzne kultúrne podujatia a zhotovovanie príspevkov;
- Popularizácia súčasného slovenského vojvodinského umenia;
- Realizácia zaujímavých návrhov s NRSNM;
- Analýza zmien v súčasnej spoločnosti, demografické obrazy a projekcie;
- Zmeny v kultúre, mladí a systém hodnoty...;
- Monitoring slovenských médií;
- Podpora kultúrnej turistiky, ochotná som pracovať ako dobrovoľník;
- Organizovanie literárnych večierkov, vypracovanie webovej stránky, pomoc pri monitoringu mediálneho prezentovania kultúry.

- putem muzike, pesme i igre a zatim bih ove sadržaje proširila
- prezentovao bih kovačičke slikare i slikare iz drugih mesta
- podrškom društava posebno u sferi starih zanata i izvorne muzike
- prezentovati treba na modernije načine – putem interneta, televizije, štampe, radija...
- organizovanjem večeri – literature, muzike, performansa...
- stvaralaštvo mladih – moderna umetnost, pozorište, izložbe fotografija, literarno stvaralaštvo, projekti...
- prezentovao bih je u Vojvodini ali drugim nacionalnim zajednicama. Prava i delotvorna stvar je kulturni program sa muzikom, pevanjem, običajima, recitacijama u kombinaciji sa izložbom
- pre svega bih je definisao kao kulturu Slovaka iz Vojvodine i na taj način dao značaj i kulturi koja se ne bavi samo tradicijom
- treba da se organizuju manifestacije koje bi ukazale na slovačku autentičnu kulturu i porediti je sa autentičnom kulturom iz Slovačke
- putem folkloru, naivnog slikarstva, etnologije
- putem literature, narodnih igara i pesama i časopisa
- realizovala bih istraživanje među mladima o njihovim kreativnim predlozima i na osnovu toga bih planirala događaje
- tradicionalno sa netradicionalnim i na netradicionalni način – na primer na ulicama, u kafanama...
- putem medija bih je drugačije prezentovala, kritičnije, izradila bih strategiju kada je u pitanju kultura u medijima i sve bih postavljala na web
- otvaranjem kancelarija za mlade

Pitanje br. 13:

Na koji način biste želeli da sarađujete sa Zavodom za kulturu vojvođanskih Slovaka?

- u oblasti obrazovanja i kulture
- u organizovanju raznih diskusijskih, literarnih večeri, pisanju vesti iz Kulpina za web stranicu i u projektu Dogodilo se na današnji dan
- na projektu izrade rečnika slovačko-srpskog jezika i izradi teksta za web
- jezičko savetovalište
- problematika vezana za kulturu mladih
- ukoliko bude nekog časopisa, moguća je saradnja
- prevod teksta, pisanje članka, organizacija omladinskih susreta, istraživanje u terenu i arhiviranje
- tehnička obrada teksta, fotografisanje, odlazak na razna kulturna dešavanja i izrada priloga
- popularizacija moderne slovačke umetnosti
- realizacija zanimljivih projekata Nacionalnog saveta Slovačka
- u analizi promena u modernom društvu, demografskih slika i projekcija
- na promeni u kulturi mladih i sistema vrednosti
- u monitoringu slovačkih medija
- u podršci kulturnom turizmu, spremna sam da radim kao volonter
- organizacija literarnih večeri, izrada web stranice, pomoć pri monitoringu medijskog predstavljanja kulture

Dielňa o internetovom novinárstve

V sobotu 17. októbra 2009 sa v Ústave pre kultúru vojvodinských Slovákov uskutočnila dielňa na tému *Základy internetového novinárstva*.

Vyššie dvadsať doterajších a budúcich spolupracovníkov Ústavu si v rámci celodenného pobytu posvietilo na súčasné formy informovania a na rýchly rozvoj internetu ako dominantného média. Dielňu viedol renomovaný odborník z tejto oblasti Dinko Gruhonjić, predseda Nezávislého združenia novinárov Vojvodiny a šéf dopisovateľskej kancelárie Beta pre Vojvodinu.

Dielňa sa konala v ústrety zverejnenia prvého portálu kultúry vojvodinských Slovákov a mala za cieľ podnietiť účastníkov na spoluprácu pri výrobe a kreovaní čím inventívnejších obsahov pre toto médium budúcnosti.

V. Muzikologická konferencia

Usporiadatelia konferencie – Hudobná komisia Výboru pre kultúru NRSNM a Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov si predsavzal odborne sa zmieniť o bohatej minulosti tohto dôležitého média a zároveň pozastaviť sa nad jeho aktuálnou činnosťou, resp. nad cieľmi, ktoré mieni v budúcnosti spĺňať.

Po odvysielaní vhodného archívneho materiálu, ktorý poskytla Televízia Vojvodiny, a v ktorom boli predstavené osobnosti Jaroslav Vojtechovský, Martin Kmeť, Ján Ďurica a Samuel Kováč st., v mene produkcie Novosadského rozhlasu hovorili kompetentní predstavitelia: zodpovedný redaktor Hudobnej produkcie Vitomir Simurdić, ako aj zodpovedný redaktor Hudobnej redakcie Anđelko Maletić. Aj keď strategické plánovanie nie je silnou stránkou menšinovej hudobnej produkcie a prevahu majú tradičné programy, dobrou správou môže byť to, že legitímne právo navrhnúť hudobný obsah majú aj novozaložené

14. novembra 2009 v Ústave pre kultúru vojvodinských Slovákov prebiehala piata Konferencia muzikológov a hudobných odborníkov, ktorá sa niesla v znamení hudobnej produkcie jubilujúceho 60-ročného Novosadského rozhlasu.

RADIONICA O INTERNET NOVINARSTVU

U subotu 17. oktobra 2009. g. u Zavodu za kulturu vojvođanskih Slovaka održana je radionica na temu Osnovi internet novinarstva.

Preko dvadeset dosadašnjih i budućih saradnika Zavoda je u okviru celodnevno boravka pohađalo edukativni kurs o savremenim oblicima informisanja i brzom razvoju interneta kao dominantnog medija. Radionicu je vodio renomirani stručnjak iz ove oblasti Dinko Gruhonjić, predsednik Nezavisnog udruženja novinara Vojvodine i šef dopisništva agencije Beta za Vojvodinu.

Radionica je održana sa namerom da podstakne učesnike na saradnju u izradi i kreiranju što inventivnijih sadržaja na ovom mediju budućnosti.

14. novembra 2009. g. u Zavodu za kulturu vojvođanskih Slovaka održana je peta Konferencija muzikologa i muzičkih stručnjaka na temu 60 godina muzičke produkcije Radio Novog Sada.

V Muzikološka konferencija

Organizatori konferencije – Muzička komisija Odbora za kulturu NSSNM i Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka su učesnike pozvali da analiziraju dosadašnju delatnost Programa na slovačkom jeziku Novosadskog radija i ujedno da iznesu svoje mišljenje o aktuelnoj situaciji i o aktivnostima koje ovaj medij u budućnosti planira da realizuje. Nakon projekcije arhivskog materijala Televizije Vojvodine o ličnostima kao što su Jaroslav Vojčehovski, Martin Kmeć, Jan Đurica i Samuel Kovač st., u ime produkcije Novosadskog radija govorio je odgovorni urednik Muzičke produkcije Vitomir Simurdić, kao i odgovorni urednik Muzičke redakcije

V. Muzikologická konferencia

ustanovizne kultúry, najmä ak vedľa vystihnúť nové kvalitné hudobné formy, vhodné aj pre vydavateľskú činnosť.

Na minulosť tohto média posvietili niekoľkí prítomní. O tvorbe známeho slovenského skladateľa Tibora Andrašovana, ktorý pobudol v sedemdesiatych rokoch v Novosadskom rozhlasu, hovorila diplomantka muzikológie Marína Kováčová, ktorá skúmala tak tvorbu, ilustrovanú zvukovými ukážkami, ako aj zápisy o jeho diele, ktoré vlastní nototéka Rádia. Vďaka jej príspevku sme získali prehľadný zoznam úprav, ktoré v Novosadskom rozhlasu Tibor Andrašovan vykonal. O diele svojho otca Juraja Feríka st. hovoril dirigent Juraj Ferík ml., ktorý podal údaje o prvých úpravách slovenských piesní, vykonaných práve jeho otcom Jurajom Feríkom. Kvetoslava Benková podala stručný prehľad činnosti tohto média a tiež poskytla zaujímavé ukážky prameňiace zo začiatkov činnosti hudobnej produkcie v tomto médiu. Okrem o ľudovej, hovorilo sa aj o iných hu-

dobných prúdoch, najmä o rockovej scéne, ktorá aj keď zastúpená v živote Slovákov, najmä na rôznych verejných poriadaniach v osemdesiatych rokoch, akosi vystala z nahrávacej politiky tohto média, o čom svedčí minimálny počet nahrávok za neadekvátnych podmienok. Úvahu na túto tému predniesol Vladimír Valentík. Ďalšiu podnetnú úvahu predniesol Michal Babiak, docent na Katedre estetiky v Bratislave, ktorý polemizoval o pojme tradície a jej ponímaní v kontexte vojvodinských Slovákov a zhodnotil význam novozaloženého Ústavu v zmysle jeho úlohy v redefinovaní a modelovaní určitých budúcich noriem. V prepájaní slova a hudby a v tom zmysle o význame hudobnej produkcie v Programe v slovenskej reči Novosadského rozhlasu podnetne hovorila Milina Florianová, zatiaľ čo správu o tom, ako poslucháčov v rumunskom Nadlaku slovom a hudbou ovplyvňoval program tejto redakcie, hovoril Jozef Zifčák a podporil toto tvrdenie aj záznamom respondentov z Nadlaku. Na konferenciu príspevkov

zaslal aj Tomáš Boroš spred Centra hudby na tému Hudobné vysielanie v Slovenskom rozhlasu, stručný náčrt histórie, súčasnosť, Centrum hudby, hudobné telesá, Zvonkohra – relácia o hudbe pre deti – produkcia redakčného tímu Centra hudby. V podnetných diskusiách odznelo mnoho kvalitných postojov, ktoré by mali prispieť ku skvalitneniu našej slovenskej vojvodinskej hudobnej praxe. Po tom, ako budú spresnené závery, pristúpi sa aj k realizácii niektorých záverov a azda tým najpriamejším bude publikovanie piateho v poradí zborníka, ale aj hudobného CD s raritnými hudobnými ukážkami, ktoré na konferencii odzneli.

Anđelko Maletić. Uprkos tome što strateško planiranje nije jača strana manjinskih muzičkih produkcija i što u njoj dominiraju tradicionalni programi, pozitivna strana može biti to, što legitimno pravo na predlog muzičkog sadržaja imaju i novonastale institucije kulture, ako imaju kompetencije da predlože nove muzičke forme koje odgovaraju izdavačkoj delatnosti. O dosadašnjoj delatnosti Radija je govorilo nekoliko prisutnih. Marina Kovač, apsolutkinja muzikologije na Akademiji u Novom Sadu, govorila je o stvaralaštvu kompozitora Tibora Andrašovana koji je 70-tih godina bio aktivan u Radio Novom Sadu. Stručnu analizu njegovog stvaralaštva upotrebila je zapisima koji su u vlasništvu nototeke Radija. Zahvaljujući radu Marine Kovač dobili smo pregled aranžmana koje je u Novosadskom radiju napisao Tibor Andrašovan. Život i delo svog oca Juraja Ferika st. je prisutnima približio dirigent Juraj Ferik

ml. koji je posebno naglasio da je prve aranžmane slovačkih pesama napisao upravo njegov otac. Kvetoslava Benkova je iznela mišljenje o radu ovog medija a prisutnima je prikazala i zanimljive muzičke odlomke koji su snimljeni na početku delatnosti muzičke produkcije. Pored toga govorilo se i o rok sceni koja je u medijima minimalno zastupljena uprkos tome što je prisutna među ovdašnjim Slovacima, prvobitno na javnim manifestacijama u osamdesetim godinama. Ovu problematiku je izneo Vladimir Valenčik. Mihal Babjak, docent na Katedri estetike u Bratislavi, govorio je na temu tradicije i njenog poimanja u kontekstu vojvođanskih Slovaka u okviru čega je istakao značaj Zavoda za kulturu za definisanje i stvaranje modela nekih budućih sadržaja kulture. Milina Florijanová je povezivala pojmove reč i muzika da bi na kraju istakla značaj muzičke produkcije u Programu na slovačkom

jeziku Novosadskog radija. Kako je na Slovake koji žive u Nadlaku (Rumunija) uticao program ove redakcije informisao je Jozef Zifčák koji je svoju tvrdnju upotpunio snimcima respondenata iz Nadlaka. Na konferenciju je svoj rad na temu Muzički program u Slovačkom radiju poslao i Tomaš Boroš kao zastupnik Muzičkog centra u Bratislavi. U diskusiji konferencije se iznelo nekoliko zanimljivih planova koji bi trebali da doprinesu kvalitetnijem muzičkom programu vojvođanskih Slovaka. Po donošenju zaključaka pristupiće se realizaciji nekih sadržaja, radovi učesnika konferencije će biti objavljeni u petom zborniku muzikološke konferencije a izdaće se i CD sa snimcima koji su uz pojedine radove bili emitovani.

Jednotka pre kultúrno-umelecké programy, odborné zdokonaľovanie a vzdelávanie v kultúre a umení v súlade so Štatútom ÚKVS: podporuje, koordinuje a realizuje programy a aktivity najdôležitejších programov, ktoré prispievajú k rozvoju kultúry a umenia vojvodinských Slovákov za spolupráce s predstaviteľmi obcí, Národnostnej rady a Výkonnej rady APV, pripravuje akty o organizovaní kultúrno-umeleckých programov, festivalov a prehliadok, ich kalendáre a programy, i kalendáre jubileí, ako i finančné plány na uskutočnenie programov a pod. V rámci svojho výstavného priestoru a za spolupráce s inými kultúrnymi ustanovizňami a združeniami občanov v oblasti kultúry Ústav organizuje výstavy, aukcie obrazov, programy a prezentáciu všetkých foriem umeleckej tvorby.

Práve v súlade s týmito širokými kompetenciami ÚKVS v roku 2009 organizoval alebo sa spolupodieľal na organizácii programov, v rámci ktorých bola prezentovaná kultúra Slovákov v Srbsku. Širšej verejnosti sme sa prezentovali na podujatiach ako je Baby Exit a celodenným programom v rámci SNS Na jarmoku, pripravili sme rad tematických večierkov a boli všade tam, kde nás potrebovali. V ÚKVS sme uschopnili jednu miestnosť na výstavnú činnosť a v nej uskutočnili dve výstavy – reštaurovaných obrazov Z. Medvedovej a fotografií O. Miháľa.

Na Petrovaradínskej pevnosti v Novom Sade v rámci podujatia Baby Exit og Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov prezentoval a podporoval slovenské kultúrne podujatia a časopisy venované deťom.

Zlatá brána, Zornička a Čar(b)ológ na Baby exite

Baby Exit sa bežného roku konal 23. a 24. mája. Program festivalu bol rozdelený do 15 tematických celkov: kultúra, umenie, edukácia, ekológia, zdravie, voľný čas, remeslá, humánnosť a i., ktoré sa spracúvali v rámci výstav, workshopov, hračkární, súťažiacich stánkov, výtvarníckych dielní, programov na javiskách a pod. Tak deti, ako aj dospelí sa mohli pobaviť vďaka bohatému repertoáru, ktorý podujatie ponúkalo. Tak na tzv. Rurálnom nádvorí zoológickou záhradou sa návštevníkom predstavil život na dedine a tým aj podporila vidiecka turistika. Ľudovú tradíciu prezentovali prevažne kultúrno-umelecké spolky, medzi ktoré boli zaradené aj dva slovenské spolky: KUS Mladosť z Lugu a DFS Šafárik z Nového Sadu.

V nedeľu 24. mája 2009 na tzv. Kozmopolitické námestie Baby Exitu zavítal aj Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov, ktorý v čele s riaditeľkou Milinou Sklabinskou

prezentoval a podporil slovenské kultúrne podujatia a časopisy venované deťom.

Festival Zlatá brána 09 ľudovým tancom zahlásili hudobníci a tanečníci SKUS-u P. J. Šafárika z Nového Sadu. Časopis pre deti Zorničku a slovenský študentský časopis Čar(b)ológ prezentovali šéfredaktori Pavel Matúch a Katarína Mosnáková, a členovia divadelnej skupiny Štúdio, Aleksandra Lenderová a Ján Jambrich, vo výstižných kostýmoch animovali deti, pozývali ich hrať sa pri slovenskom stánku, darovali im sladkosti, čím sa stali príťažlivou atrakciou veľkého počtu návštevníkov.

S cieľom bližšie informovať o festivale Zlatá brána a o 70. narodeninách Zorničky a vôbec o slovenskej vojvodinskej kultúre, Ústav pre kultúru pripravil aj slovensko-srbský letáček venovaný malým, veľkým, súčasným a budúcim exitovcom.

Odeljenje za kulturno-umetničke manifestacije, stručno usavršavanje i obrazovanje u kulturi i umetnosti u skladu sa Statutom ZKVS: podržava, koordinira i realizuje programe i aktivnosti najznačajnijih manifestacija kojima se doprinosi razvoju kulture i umetnosti vojvođanskih Slovaka u saradnji sa predstavnicima opština, Nacionalnog saveta i Izvršnog veća APV, priprema akta o organizovanju kulturno-umetničkih manifestacija, festivala i smotri, njihove kalendare i programe, takođe kalendare jubileja, kao i finansijske planove za njihovu realizaciju i sl. U okviru svog izložbenog prostora, u saradnji sa drugim ustanovama kulture i udruženjima građana u oblasti kulture, Zavod organizuje izložbe, aukcije slika, programe i prezentaciju svih oblika umetničkog stvaralaštva.

Na osnovu ovih širokih nadležnosti ZKVS je u 2009. godini organizovao ili bio suorganizator programa u okviru kojih je prezentovana kultura Slovaka u Srbiji. Široj javnosti smo se predstavili na Petrovaradinskoj tvrđavi u okviru programa Baby Exit, zatim celodnevni programom u okviru SNS pod nazivom Na vašaru, organizovali smo niz tematskih večeri i bili tamo, gde smo bili potrebni. U ZKVS smo uredili izložbeni prostor u kojem smo organizovali dve izložbe – restauriranih slika Z. Medvedove i fotografija O. Mihalja.

Zlatá brána, Zornička i Čar(b)ológ na Baby exitu

Na Petrovaradinskoj tvrđavi u Novom Sadu u okviru Baby Exita og Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka prezentovao je slovačke kulturne manifestacije i časopise za decu.

Baby Exit se održao 23. i 24. maja 2009. Program festivala bio je podeljen u 15 tematskih celina: kultura, umetnost, edukacija, ekologija, zdravlje, slobodno vreme, zanati, humanost i dr. Svaka od ovih tema predstavljena je kroz kreativne radionice, igraonice, takmičarske poligone, programe na binama i sl. Kako deca tako i odrasli mogli su da se zabave raznovrsnim i bogatim repertoarom festivala. Tako na primer na tzv. Ruralnom dvorištu najmlađi su u ZOO vrtiću imali priliku da se upoznaju sa čarima sela i značajem seoskog turizma. Narodnu tradiciju posetio-cima su približili dečiji folklorni ansambli među kojima su se našla i dva slovačka kulturno-umetnička društva: KUD „Mladost“ iz Luga i DFA „Šafaričok“ iz Novog Sada. U nedelju 24. maja 2009. na tzv. Kosmopolitskom trgu je učestvovao i Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka koji je na čelu sa direktorkom Milinom Sklabinski prezentovao

slovačke kulturne manifestacije i časopise za decu.

Festival „Zlatá brána 09“ su narodnim igrama i tradicionalnom muzikom najavili muzičari i igrači SKUD-a „P. J. Šafarik“ iz Novog Sada. Časopis za decu „Zornička“ i slovački studentski časopis „Čar(b)ológ“ promovisali su njihovi urednici Pavel Matuh i Katarina Mosnak a kostimirani glumci pozorišne grupe Studio, Aleksandra Lender i Jan Jambrih, su na sebi svojstven način animirali decu i tako postali atrakcija za veliki broj posetilaca.

Sa ciljem da se najmlađi informišu o slovačkom festivalu za decu „Zlatá brána“ i o 70. rođendanu časopisa „Zornička“, kao i da im se približi kultura vojvođanskih Slovaka, Zavod za kulturu je prolaznicima delio dvojezične flajere, na srpskom i slovačkom jeziku, posvećene malim, velikim, sadašnjim i budućim exitovcima.

Večierok s Vierou Benkovou

Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov 08. júna 2009 v Novom Sade usporiadal večierok venovaný sedemdesiatinám poprednej slovenskej vojvodinskej spisovateľky Viery Benkovej.

V svojrázne koncipovanom programe sa efektne a stručne prepájalo viacero oblastí kultúry, akými sú literatúra, hudba a audio-vizuálna tvorba. Nechýbali ani odborné príspevky, o ktoré sa postarali naši literárni kritici Zuzana Čížiková a Samuel Boldocký, ako ani umelecké prednesy výberu z autorkinej poézie a prózy, ktoré v priliehavých kostýmoch predniesli Miroslav Babiak a Miluška Anušiaková Majerová.

Večierok spestrili aj hudobné čísla flautistky Dejany Pavelovej a powerpointová prezentácia o živote a knižných vydaniach Viery Benkovej, ktorú prichystala Katarína Mosnáková. Trefným bodom, ktorý príjemne prekvapil prítomných, a zapôso-

bil najmä na samu oslávenkyňu, boli zábery z archívneho materiálu Televízie Nový Sad spracované novinárom na dôchodku Jánom Struhárom. Dokumentárne zábery takmer spred tridsiatich rokov poskytli informáciu o umeleckých prvotinách Viery Benkovej, o jej pôsobení v televízii Nový Sad a o rôznych literárnych oceneniach a vydaniach, ktoré boli v minulosti televíziou zaznamenané.

Zároveň bol premiérne odvysielaný dokumentárny film o slovenskej svadbe v Petrovci vyrobený v roku narodenia spisovateľky – 1939.

Záverom riaditeľka Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov Milina Sklabinská odovzdala Viere Benkovej darček a poprialala jej ešte mnoho tvorivých rokov, čo ponuklo aj samu spisovateľku prihovoriť sa k obecnstvu a spomenúť si na svoje literárne začiatky. V ovzduší sa tak prepájalo minulé s budúcim a konkrétne so všestranným, čo večierku dalo osobitný ráz, práve taký, aký charakterizuje aj dielo spisovateľky Viery Benkovej.

Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka je dana 08. juna 2009 u Novom Sadu priredio veče posvećeno sedamdesetom rođendanu istaknute slovačke vojvođanske spisateljice Vjere Benkove.

Veče sa Vjerom Benkovom

U svojevrsno koncipiranom programu se efektno i sažeto prožimalo više kulturnih oblasti: književnost, muzika i audio-vizuelno stvaralaštvo. Sastavni deo programa bili su i stručni prilozi za koje su se pobrinuli kritičari Zuzana Čížikova i Samuel Boldocki, kao i umetničko izvođenje odlomaka iz autorkine poezije i proze koje su u prikladnim kostimima izveli Miroslav Babjak i Miluška Anušjakova Majerova. Veče su obogatile i muzičke tačke flautistkinje Dejana Pavelove i powerpoint prezentacija o životu i književnom stvaralaštvu Vjere Benkove koju je pripremila Katarina Mosnak. Efektna tačka, koja je prijatno iznenadila prisutne goste, a ni slavljenicu nije ostavila ravnodušnom, bili su snimci arhivskog materijala Televizije Novi Sad, koje je pripremio novinar u penziji Jan Struhar. Iz dokumentarnih snimaka, starih bezmalo trideset godina, prisutni su saznali više o umetničkim prvcima Vjere Benkove, o njenom delovanju u televiziji Novi Sad, o raznim književnim nagradama, o njenim knjigama zabeleženim

od strane televizije. Ujedno je bio premijerno prikazan dokumentarni film o slovačkoj svadbi u Bačkom Petrovcu, snimljen 1939. godine – u godini rođenja ove spisateljice.

Na kraju je direktorka Zavoda za kulturu vojvođanskih Slovaka Milina Sklabinski predala Vjeri Benkovej poklon i poželeva joj još puno stvaralačkih godina, što je spisateljicu podstaklo da se obrati prisutnima sa nekoliko reči i priseti svojih književnih početaka. Celokupna atmosfera je bila u znaku preplitanja prošlosti i sadašnjosti, konkretnog sa opštim, što je veče učinilo posebnim, upravo onakvim kakvo je i delo Vjere Benkove.

Reštaurácia obrazov Zuzky Medvedovej

V Ústave pre kultúru vojvodinských Slovákov v Novom Sade bola v stredu 1. júla – v deň 20. výročia Galérie Zuzky Medvedovej v Petrovci otvorená výstava reštaurovaných obrazov prvej slovenskej akademickej maliarky, ktorej menom je galéria i nazvaná. Desať obrazov, ktorých reštauráciu mal na starosti akademický maliar Miroslav Nonin a finančne zabezpečil ÚKVS, bolo svojráznym darčekom k významnému jubileu galérie.

Výstavu slávnostne otvorila podpredsedníčka Výkonnej rady AP Vojvodiny Anna Tomanová Mačanová, a o Galérii Zuzky Medvedovej a umeleckej tvorbe tejto výnimočnej maliarky hovoril Vladimír Valentík, výtvarný kritik a Pavel Čáni, riaditeľ Slovenského vojvodinského divadla v Petrovci, ku ktorému galéria patrí. Systematický prístup k zachovávaní kultúrneho dedičstva vojvodinských Slovákov sme začali práve reštauráciou diel Zuzky Medvedovej, ktoré vystavujeme – zdôraznila Milina Sklabinská, riaditeľka Ústavu, ktorá vyjadrila presevedčenie, že nové diela doplnia doterajšiu zbierku galérie.

Zuzka Medvedová sa narodila 5. októbra roku 1897 v Petrovci. Študovala v Záhrebe a na Akadémii výtvarného umenia v Prahe. Je prvou slovenskou akademickou maliarkou. Zomrela v Bratislave roku 1985. Svoju prvú samostatnú výstavu mala v septembri roku 1922 v Petrovci, v budove, v ktorej 1. júla roku 1989 bola otvorená Galéria Zuzky Medvedovej. Dnes je v nej uschovaných okolo 900 maliarkiných umeleckých prác, z ktorých asi polovica je pripravená na vystavovanie.

Program otvárania výstavy spestrila mladá huslistka Ivana Jašová, študentka Univerzity v Los Angeles, ako aj krátky dokumentárny film o živote a diele Zuzky Medvedovej z roku 1979, ktorý poskytla RT Vojodiny. Výstava bola otvorená celý mesiac a prišli si ju obzrieť početní ctitelia výtvarného umenia z Nového Sadu a okolia.

U Zavodu za kulturu vojvođanskih Slovaka u Novom Sadu je u sredu 01. jula – na dan 20. godišnjice Galerije Zuzke Medveđove u Bačkom Petrovcu, otvorena izložba restauriranih slika prve slovačke akademske slikarke po kojoj galerija nosi ime. Deset slika, za čiju restauraciju je zaslužan akademski slikar Miroslav Nonin, dok je finansije obezbedio ZKVS, predstavlja svojevrsan poklon Galeriji povodom značajnog jubileja.

Restauracija slika Zuzke Medveđove

Izložbu je svečano otvorila potpredsednica Izvršnog veća AP Vojvodine Ana Tomanova Makanova, dok su o Galeriji Zuzke Medveđove i o umetničkom stvaralaštvu ove izuzetne slikarke govorili Vladimir Valenčik, likovni kritičar, i Pavel Čanji – direktor Slovačkog vojvođanskog pozorišta u Bačkom Petrovcu pod čije okrilje spada i galerija. Sistematski pristup očuvanju kulturnog nasleđa vojvođanskih Slovaka otpočeli smo upravo restauracijom dela Zuzke Medveđove koje izlažemo – istakla je Milina Sklabinski, direktorka Zavoda, u uverenju da će se ova zbirka u budućnosti dopunjavati novim delima.

Program otvaranja izložbe upotpunila je mlada violinistkinja Ivana Jašova, studentkinja Kalifornijskog Univerziteta u Los Angelesu, kao i kratak dokumentarni film o životu i stvaralaštvu Zuzke Medveđove iz 1979. godine iz arhive RT Vojvodine. Tokom meseca izložbu su u ZKVS pogledali brojni poštovaoci likovne umetnosti iz Novog Sada i okoline.

Zuzka Medveđova je rođena 5. oktobra 1897. godine u Bačkom Petrovcu. Studirala je u Zagrebu a zatim je upisala Akademiju likovne umetnosti u Pragu. Z. Medveđova je prva akademska slikarka u Slovačka. Umrula je u Bratislavi 1985. godine. Svoju prvu samostalnu izložbu priredila je septembra 1922. u Bačkom Petrovcu, u zgradi gde je 1. jula 1989 otvorena galerija koja nosi njeno ime. U galeriji se danas čuva oko 900 njenih umetničkih radova od kojih je polovina spremna za izlaganje.

Dňa 16. júna 2009 bola v ÚKVS otvorená výstava exkluzívnych fotografií kanadského fotografa, vojvodinského rodáka, Ondreja Mihála. Výstavu pod názvom Moja Kanada oficiálne otvoril radca kanadského veľvyslanectva v Srbsku Patrick Hebert a prítomným sa prihovorila aj Milína Sklabinská, riaditeľka Ústavu pre kultúru, Ján Pšenica, radca vo Veľvyslanectve Slovenskej republiky, ako aj sám autor výstavy Ondrej Mihál.

Výstava fotografií Ondreja Mihála

Ondrej Mihál sa narodil roku 1956 v Silbaši. V Kanade žije takmer 40 rokov, ale vo svojej práci sa orientuje aj na európsky kontinent, najmä na Slovensko a Srbsko. Oblasť jeho záujmu je informačná technológia, grafický dizajn, fotografia a žurnalistika. Svoje prvé samostatné výstavy (Zanikajúca krása slovenských domov vo Vojvodine a Úvahy v zrkadle času) a publikácie venoval predovšetkým tunajším Slovákom, čo výrazne prispelo k systematickému zachovávaniu ich kultúry a kultúrneho dedičstva. Tentokrát Ondrej Mihál do svojho rodiska prináša nezvyčajné a jedinečné zábery z Kanady, ktoré nás zoznamujú s moderným životom v Toronte, ako aj s divokrásou Severného Ontaria a ostrovom Manitoulin, z ktorých sa zase dozvedáme, ako Kanada vyzerala pred príchodom Európanov. Sám autor hovorí, že

výstava je akoby pohľad cez kľúčovú dierku na to, čo sa mu v Kanade zdá byť krásne, zaujímavé alebo dramatické.

So zámerom umením spojiť niekoľko kultúr, priblížiť niekoľko národov a zoznámiť vlastné rodisko so svojim novým domovom, Ondrej Mihál sa rozhodol, že svoju prvú zbierku fotografií venovanú Kanade, bude vystavovať práve v Srbsku, v Ústave pre kultúru vojvodinských Slovákov. ÚKVS za finančnej pomoci kanadského veľvyslanectva v Belehrade vydal pri tejto príležitosti i katalóg fotografií z tejto expozície. Výstava sa uskutočnila aj v Belehrade, a v druhej polovici roku 2010 bude prezentovaná i na Slovensku.

Izložba fotografija Ondreja Mihalja

Dana 16. juna 2009. godine u prostorijama ZKVS otvorena je izložba ekskluzivnih fotografija kanadskog umetnika rodom iz Vojvodine, Ondreja Mihalja. Izložbu pod nazivom Moja Kanada zvanično je otvorio konzul kanadske ambasade u Srbiji Patrik Hebert a učesnicima su se obratili i Milina Sklabinski - direktorka Zavoda za kulturu, Jan Pšenjica – konzul u ambasadi Slovačke republike, kao i sam autor slika Ondrej Mihalj.

Ondrej Mihalj je rođen 1956. godine u malom vojvođanskom selu Silbaš. U Kanadi živi skoro 40 godina, ali se u svom radu orjentiše i na evropski kontinent, pre svega na Slovačku i Srbiju. Oblast njegovog interesovanja je informaciona tehnologija, grafički dizajn, fotografija i novinarstvo. Svoje prve samostalne izložbe fotografija (Lepota Slovačkih kuća u Vojvodini koja nestaje i Rasuđivanja u ogledalu vremena), kao i publikacije, posvetio je prvenstveno ovdašnjim Slovacima, što je značajno doprinelo sistematičnom očuvanju njihove kulture i kulturnog nasleđa. Ovoga puta Ondrej Mihalj u svoj zavičaj donosi neobične i jedinstvene snimke Kanade, kroz koje upoznajemo moderni život u Torontu. A Severni Ontarijo sa svojom divljom lepotom, kao i ostrvo Manitoulin, govore kako je

Kanada izgledala pre dolaska Evropljana. Sam autor govori da je izložba poput gledanja kroz ključaonicu na ono što mu se u Kanadi čini lepim, interesantnim ili dramatičnim.

Naumivši da spoji umetnost više kultura, približi nekoliko naroda i upozna rodni kraj sa svojim novim zavičajem, Ondrej Mihalj je odlučio da svoju prvu kolekciju fotografija posvećenu Kanadi izlaže upravo u Srbiji, u Zavodu za kulturu vojvođanskih Slovaka. Ovim povodom ZKVS je, uz finansijsku pomoć kanadske ambasade u Beogradu izdao katalog fotografija sa ove ekspozicije. Ova izložba je bila i u Beogradu a u drugoj polovini 2010. godine biće prezentovana i u Slovačkoj.

Stretnutie dolnozemských Slovákov Na jarmoku

Podujatie Na jarmoku, na ktorom Slováci z Maďarska, Rumunska, Srbska a zo Slovenska predstavili slovenské ľudové remeslá, tradičné dolnozemske špeciality, pôvodnú hudbu, spevy a tance, sa uskutočnilo v sobotu 08. augusta 2009 na Ulici Maršala Tita v Petrovci.

Podujatie sa konalo pri príležitosti 90 rokov od prvých Slovenských národných slávností v Petrovci ako súčasť regionálneho projektu, v ktorom participuje Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny v Srbsku, Demokratický zväz Slovákov a Čechov z Rumunska a Celoštátna slovenská samospráva z Maďarska. Organizátorom a zodpovedným za realizáciu bol v roku 2009 Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov, lebo v druhom ročníku existencie sa projekt presťahoval do Srbska.

Podujatie Na jarmoku sa začalo ráno 8. augusta 2009 na námestí v Petrovci, keď sa na pripravených stánkoch najprv začali chystať tradičné slovenské špeciality, aby sa neskôr pripojili remeselníci, ktorí svoje výrobky vyrábali na tvári miesta. Nainštalovaných bolo 37 stánkov a 1 javisko. Jarmok slávnostne otvorila Vilma Prívarová, predsedníčka Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí, ktorý na toto podujatie vyčlenil finančné prostriedky, a prítomným sa prihovarila Anna Tomanová Mikanová, podpredsedníčka Výkonnej rady AP Vojvodiny a predsedníčka Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny v Srbsku, Vladimír Turan, predseda Obce Báčsky Petrovec a Milina Sklabinská, riaditeľka Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov. Okrem toho všetkým prítomným sa prihovarili predstavitelia slovenských komunít z Maďarska, Rumunska, zo Slovenska a Srbska.

Na javisku prebiehal šesťhodinový dynamický hudobno-tanečno-divadelný program. Na 21 stánkoch boli prezentované staré remeslá, ktoré pripravili účastníci z Maďarska, Rumunska a Srbska a na 16-tich sa chystali tradičné slovenské špeciality a ponúkali nápoje, ktoré návštevníci mohli ochutnať v nainštalovanej jedálni, umiestnenej pred javiskom. Hostmi podujatia bol FS Liptov z Ružomberka, súbor ktorý toto podujatie spestril dynamickým a vynikajúcim predvedeným slovenským folklórom.

Na jarmoku bolo 66 hostí z Maďarska, 26 z Rumunska, 33 zo Slovenska a 185 zo 14-tich prostredí v Srbsku (60-ti účinkovali v programe na javisku a 125-ti boli na stánkoch). Bolo to dokopy 310 aktívnych účastníkov jarmoku.

Podujatie odsledovalo šesť televíznych staníc (v srbčine a v slovenčine): Rádio Televízia Vojvodiny, TV Apollo, TV Panonija, TV OK (Kovačica), TV Petrovec, Televízia Báčska Palanka; päť rozhlasových staníc (Rádio Vojvodina, Rádio Petrovec, Rádio Stará Pazova, Rádio Kysáč a Rádio Zrenjanin) a niekoľko tlačových médií z Vojvodiny a zo zahraničia, ako Hlas ľudu, Ľudové noviny, Čabän, Glas javnosti...

Susret Slovaka sa Donje zemlje Na vašaru

Manifestacija Na vašaru na kojoj su Slovaci iz Mađaraskе, Rumunije, Srbije i Slovačke predstavili stare slovačke zanate, tradicionalne specijalitete slovačke kuhinje, izvornu muziku, pesme i igre, održana je u subotu 08. avgusta 2009. godine u ulici Maršala Tita u Bačkom Petrovcu.

Manifestacija je održana povodom 90 godina od održavanja prvih Slovačkih narodnih svečanosti u Bačkom Petrovcu kao deo regionalnog projekta u kojem participiraju Nacionalni savet slovačke nacionalne manjine u Srbiji, Demokratski savez Slovaka i Čeha u Rumuniji i Državna samouprava u Mađarskoj. U drugoj godini održavanja ovog projekta organizacija je pripala Srbiji a za njegovu celokupnu realizaciju odgovoran je bio Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka.

Na vašaru su se u prepodnevним časovima 08. avgusta 2009. u Bačkom Petrovcu najpre okupili učesnici koji su pripremali tradicionalne slovačke specijalitete, dok su im se malo kasnije pridružile i zanatlije sa svojim proizvodima koje su pravili na licu mesta. Program se odvijao na ukupno 37 štandova i jednoj bini. Manifestaciju je svečano otvorila Vilma Privarova, predsednica Ureda za Slovake u inostranstvu koji je i finansijski podržao realizaciju ove akcije, a govorili su i Ana Tomanova Mikanova, potpredsednica Izvršnog veća AP Vojvodine i predsednica NSSNM, Vladimir Turan, predsednik Opštine Bački Petrovac i Milina Sklabinski, direktorka Zavoda za kulturu vojvođanskih Slovaka.

Prisutne su pozdravili i predstavnici Slovaka iz Mađarske, Rumunije, Slovačke kao i domaćini iz Srbije obučeni u tradicionalne nošnje.

Na bini je nakon toga izveden dinamični šestočasovni muzičko-plesno-pozorišni program. Na 21 štandu su prezentovani zanati, dok su se na 16 štandova pripremali tradicionalni specijalitete slovačke kuhinje koje su posetioци mogli da degustiraju u za to pripremljenom prostoru ispred bine. Gost manifestacije bio je Folklorni ansambl „Liptov“ iz Ružomberka koji je ovaj događaj uvećao dinamičnim sjajno izvedenim slovačkim folklorom.

Na vašaru je učestvovalo 66 gostiju iz Mađarske, 26 iz Rumunije, 33 iz Slovačke i 185 učesnika iz 14 različitih sredina iz Srbije (60 u programu na bini i 125 na štandovima), što znači da je na manifestaciji bilo 310 aktivnih učesnika.

Bogat i raznovrstan vašar slovačkih jela, zanata i folklora ispratilo je i šest TV stanica (RTV, TV Apolo, TV Panonija, TV OK Kovačica, TV Petrovec, Televizija Bačka Palanka), pet radio stanica (RTV, Radio Petrovac, Radio Stara Pazova, Radio Kisač i Radio Zrenjanin), kao i nekoliko štampanih medija kao što je Hlas Ljudu, Narodne novine, Čablen, Glas javnosti i drugi.

Podpora hudobných festivalov

S cieľom zvýšiť kvalitu hudobných festivalov vojvodinských Slovákov a v nadväznosti na závery IV. muzikologickej konferencie, ÚKVS formoval komisiu, ktorá sa starala o výber hudobného materiálu ďalších podujatí – festivalu slovenskej hudobnej tvorby Zlatý kľúč v Selenči, festivalu nových slovenských lyrických piesní Kulpín v Kulpíne a festivalu slovenskej hudobnej tvorby pre deti Letí pieseň, letí v Kovačici. Komisia bola založená 20. februára 2009 a za členov boli menovaní: Ervín Malina, Ján Petráš a Juraj Ferík pre hudbu, a Anna Jašková pre text. O tomto sa dohodli predstavitelia troch festivalov, Jozef Gašparovský, Pavel Gaža, Ján Marko a riaditeľka Ústavu, Milina Sklabinská. V prvom roku takejto praxe komisia narážala na početné problémy pri práci, a to znamená, že na tomto poli treba omnoho intenzívnejšie pracovať.

Práca Ústavu by nebola taká úspešná, nebyť odbornej podpory členov Správnej rady ÚKVS, ktorú tvoria Vladimír Valentík (predseda), Samuel Boldocký, Samuel Čelovský, Michal Týr, Miroslav Benka, Anna Medvedová, Anna Séčová Pintírová, Eva Naďová a Jarmila Čendićová.

Podrška muzičkim festivalima

U cilju podizanja kvaliteta muzičkih festivala vojvođanskih Slovaka a u skladu sa zaključcima IV konferencije muzikologa, ZKVS formirao je komisiju koja je bila zadužena za odabir muzičkog materijala za sledeće festivale: festival slovačkog muzičkog stvaralaštva „Zlatý klúč“ u Selenči, festival novih slovačkih lirskih pesama „Kulpín“ u Kulpinu, i festival slovačke popularne muzike za decu „Letí, pieseň letí“ u Kovačici. Komisija je osnovana 20. februara 2009. g. a za članove su imenovani: Ervin Malina, Jan Petraš i Juraj Ferik – za muziku i Ana Jaškova – za tekst. Ovakva odluka rezultat je dogovora predstavnika tri festivala: Jozefa Gašparovskog, Pavela Gaže, Jana Marka i direktorke ZKVS, Miline Sklabinski. Komisija je u 1. godini svoga rada nailazila na brojne probleme, što ukazuje na činjenicu da ovoj oblasti delovanja treba u budućnosti posvetiti mnogo više pažnje.

Rad Zavoda ne bi bio tako uspešan da nije bilo stručne podrške članova Upravnog odbora ZKVS, koji čine
 Vladimir Valenčík (predsednik),
 Samuel Boldocki,
 Samuel Čelovski,
 Mihaľ Tir,
 Miroslav Benka,
 Ana Medveđova,
 Ana Seč Pinćir,
 Eva Nađ i
 Jarmila Čendić.

V súlade so Štatútom ÚKVS, Ústav rozvíja medzinárodnú spoluprácu v oblasti vedy, kultúry a umenia vojvodinských Slovákov s cieľom zveľaďovať a rozvíjať medzinárodnú kultúrnu spoluprácu slovenskej národnostnej menšiny vo Vojvodine s materskou krajinou, so susednými krajinami a regiónmi a s inými krajinami v Európe a vo svete, a to výmenou hostovaní divadelných, hudobných a folklórnych súborov, výstav výtvarných diel a múzejných zbierok, výmenou odborníkov, tvorcov a umelcov, výmenou kníh, časopisov, kompaktdiskov a iných publikácií, organizovaním vedeckých a odborných sympózií, zhromaždení a seminárov v oblasti kultúry a umenia a pod.

Íde o oblasť, v ktorej sme urobili prvé kroky, no jej plná realizácia by mala nastúpiť v budúcej činnosti ÚKVS. V prvom ročníku sme participovali na niekoľkých odborných konferenciách a zapojili sme sa do niektorých spoločných projektov. Inými slovami, dali sme o sebe vedieť na Slovensku, v Česku, Maďarsku a v Rumunsku.

Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí a Slovenské národné múzeum usporiadali 21. mája 2009 odborný seminár venovaný ochrane kultúrneho dedičstva zahraničných Slovákov. Aktuálna téma zaujala aj vojvodinských Slovákov.

Záchrana kultúrneho dedičstva Slovákov žijúcich v zahraničí

Seminár na tému Záchrana kultúrneho dedičstva Slovákov žijúcich v zahraničí a databáza informácií o tejto problematike II. odštartoval príhovormi usporiadateľov – predsedníčky Úradu Vilmy Prívarovej a riaditeľa Slovenského národného múzea Petra Marákyho. Svoje príspevky predniesli predstavitelia dokumentačných stredísk, múzeí a iných ustanovizní, ktoré sa zaoberajú ochranou slovenského kultúrneho dedičstva v Poľsku, Česku, Srbsku, Maďarsku, Kanade, Nemecku a vo Švajčiarsku, tiež predstavitelia múzeí zo Slovenskej republiky, ktoré vo svojich zbierkach zachovávajú aj dedičstvo zahraničných Slovákov. Aktuálna a nanajvýš užitočná téma zaujala aj vojvodinských Slovákov, ktorých dedičstvo predstavil Vladimír Valentík (NRSNM), Pavel Čáni (Galéria Zuzky Medvedovej), Miroslava Blažičová (Národné múzeum), Jarmila Stojmirovičová (Knihnica Štefana Homolu), Milina Sklabinská (Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov) a Katarína Vereská (Farský úrad v Starej Pazove). Seminár sa od konferencie, ktorá sa pod totožným názvom konala v roku 2007, odlišoval v časti, v ktorej bol prezentovaný katalogizačný systém ESEZ (elektronické spracovanie evidencie zbierok), vytvorený v rámci celoslovenského projektu CEMUZ (Centrálna evidencia muzeálnych zbierok) a digitalizácia kultúrneho dedičstva v Slovenskej republike. Odborný výklad o programe, ako aj o možnosti zapojenia zahraničných Slovákov do katalogizačného systému, podala lektorka Slovenského národného múzea Viera Majchrovičová, ktorá sa aj sama podieľala na jeho vypracovaní. Zdôraznila, že predpoklady na digitalizáciu kultúrneho

dedičstva spočívajú v legislatíve a jej implementácii, ako aj to, že Slovenská republika Zákon o múzeách a galériách a o ochrane predmetov múzejnej a galerijnej hodnoty vynesla ešte v roku 1998. Slovenský tím sa pri vypracovaní systému viedol najvyššími štandardmi a kompatibilitnosťou s inými európskymi programami a tak informačný systém Slovenského národného múzea umožňuje svojim používateľom už 4 roky prístup k odborným a organizačno-riadiacim informáciám múzea a sprístupňuje a archivuje informácie, dokumenty a dáta. Vzhľadom na náročnosť problematiky zdôraznené bolo, že prípadní záujemci o program budú musieť absolvovať odborné školenie, ale aj vynájsť riešenie na dlhodobé obsluhovanie systému – angažovať zamestnanca, ktorý by sa aktívne podieľal na ažurovaní údajov. Slovom, nestačí iba mať určitý predmet alebo fotografiu z minulosti, potrebné je mať aj sprievodné údaje a správne ich vnášať do katalógu či programu. Týmto sa zaistí vytváranie kvalitnej bázy údajov, ktorá svojim spôsobom chráni a sprístupňuje vzácny materiál z minulosti.

O tom, či majú zahraniční Slováci kapacity na podobnú činnosť, bude slovo už o mesiac, koľko trvá lehota na podávanie žiadosti o účasť v programe. Keď ide o vojvodinských Slovákov, zvažovať ponuku bude Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov, Galéria Zuzky Medvedovej, Národné múzeum, Knihnica Štefana Homolu a Farský úrad zo Starej Pazovy. Akákoľvek nech je odpoveď – zúčastniť sa v spomínanom programe alebo vytvoriť vlastný, podstatné je, že sa podobnými akciami pozdvihuje povedomie o nevyhnutnosti adekvátnej ochrany kultúrneho hmotného a nehmotného dedičstva, umožní jeho sprístupnenie prostredníctvom digitalizácie a promovanie pred širšou verejnosťou v záujme zveľadenia a rozvoja slovenskej kultúry.

U skladu sa Statutom ZKVS, Zavod razvija međunarodnu saradnju u oblasti nauke, kulture i umetnosti vojvođanskih Slovaka radi unapređivanja i razvijanja međunarodne kulturne saradnje slovačke nacionalne zajednice u Vojvodini sa svojom matičnom zemljom, susednim zemljama i regionima i drugim zemljama Evrope i sveta, i to: razmenom gostovanja pozorišnih, muzičkih likovnih i muzejskih izložbi i folklornih ansambala, razmenom stručnjaka, stvaralaca i umetnika, knjiga, časopisa, kompaktnih diskova i drugih publikacija, razmenom izložbi, organizovanjem naučnih i stručnih simpozijuma, skupova i seminara u oblasti kulture i umetnosti i sl.

U pitanju je oblast u kojoj smo napravili prve korake, ali kojoj u budućem radu ZKVS treba da posveti više pažnje. U prvoj godini smo participirali u nekoliko stručnih konferencija, uključili smo se u neke zajedničke projekte. Drugim rečima, skrenuli smo pažnju na sebe u Slovačkoj, Češkoj, Mađarskoj i Rumuniji.

Ured za Slovake u inostranstvu i Slovački narodni muzej organizovali su 21. maja 2009. godine seminar posvećen očuvanju kulturnog nasleđa Slovaka u inostranstvu. Aktuelna tema zainteresovala je i vojvođanske Slovake.

Zaštita kulturnog nasleđa Slovaka u inostranstvu

Seminar na temu Očuvanje kulturnog nasleđa Slovaka koji žive u inostranstvu i baza podataka informacija o ovoj problematici II počeo je govorom organizatora – predsednice Ureda Vilme Privarove i direktora Slovačkog narodnog muzeja Petera Marakija. Svoje su radove predstavili predstavnici dokumentacionih centara, muzeja i drugih ustanova čija je delatnost zaštita slovačkog kulturnog nasleđa u Poljskoj, Češkoj, Srbiji, Mađarskoj, Kanadi, Nemačkoj i Švajcarskoj, kao i predstavnici muzeja iz Slovačke republike koji u svojim zbirkama čuvaju i kulturno nasleđe Slovaka u inostranstvu. Aktuelna i krajnje korisna tema zainteresovala je i vojvođanske Slovake, čije nasleđe su predstavili Vladimir Valenčík (Nacionalni savet slovačke nacionalne manjine), Pavel Čanji (Galerija Zuzke Medveďove), Miroslava Blažić (Narodni muzej), Jarmila Stojmirović (Biblioteka „Ščefan Homola“), Milina Sklabinski (Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka) i Katarina Vereski (Crkvena opština u Staroj Pazovi). Seminar se od konferencije, održane pod istovetnim nazivom 2007. godine, razlikovao u delu u kojem je bio prezentovan katalogizacioni sistem ESEZ (elektronska obrada evidencije zbirke) kreiran u okviru sveslovačkog projekta CEMUZ (Centralna evidencija muzejskih zbirke) i digitalizacija kulturnog nasleđa u Slovačkoj republici. Stručnu prezentaciju programa, kao i mogućnosti uključivanja Slovaka u inostranstvu u sistem katalogizacije, uradila je lektorka Slovačkog narodnog muzeja Vjera Majhrović koja je i sama učestvovala u njegovoj izradi. Naglasila je da preduslov za digitalizaciju kulturnog nasleđa je postojanje legislative i njena implementacija, kao i da je Slovačka republika Zakon o muzejima i galerijama i zaštiti predmeta muzejske i galerijske vrednosti usvojila još 1998. godine. Slovački tim se prilikom izrade

sistema rukovodio najvišim standardima i kompatibilnošću sa drugim evropskim programima, tako da informacioni sistem Slovačkog narodnog muzeja omogućava korisnicima već 4 godine pristup stručnim i organizaciono-upravljačkim informacijama muzeja i čini dostupnim i arhivira informacije, dokumente i podatke. S obzirom na kompleksnost problematike, naglašeno je da će zainteresovani za program morati da završe stručnu obuku, ali i da iznađu rešenje za dugogodišnje opsluživanje sistema – da angažuju lice koje bi aktivno učestvovalo u ažuriranju podataka. Jednom rečju, nije dovoljno da se određeni predmet ili fotografija iz prošlosti poseduje, potrebno je imati i prateće podatke, i pravilno ih unositi u katalog ili program. Ovim će se osigurati kreiranje kvalitetne baze podataka, koja na svoj način čuva i čini dostupnim dragoceni materijal iz prošlosti.

O tome imaju li Slovaci u inostranstvu kapacitete za slični način rada biće reči već za mesec dana, koliko traje rok za podnošenje zahteva za učešće u programu. Kada je reč o vojvođanskim Slovacima, ponudu će razmatrati Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka, Galerija Zuzke Madveďove, Narodni muzej, Biblioteka „Ščefan Homola“ i Crkvena opština u Staroj Pazovi. Bez obzira na to kakav će biti odgovor, prihvatanje učešća u spomenutom programu, ili stvaranje sopstvenog, suština je da se ovakvim akcijama podiže svest o značaju adekvatne zaštite kulturnog materijalnog i nematerijalnog nasleđa, njegove dostupnosti posredstvom digitalizacije i njegovog promovisanja široj javnosti u interesu unapređenja i razvoja slovačke kulture.

31. Národopisný tábor v organizácii Výskumného ústavu Slovákov v Maďarsku sa konal v Senváclave/
Pilisszentlászló v termíne 14. až 19. júna 2009

Národopisný tábor v MAĎARSKU

Cieľom tohto projektu podporeného Vyšehradským fondom bolo urobiť interdisciplinárny výskum lokality a v záujme zachovania jazyka, kultúry a tradícií slovenskej národnosti žijúcej v Senváclave, vedecky analyzovať spoločenské procesy týkajúce sa jej minulosti a súčasnej situácie.

Vo výskume účinkovali poslucháči vysokých škôl, bádatelia rôznych vedných odborov, akademických pracovísk a vysokoškolských inštitúcií z Maďarska, Rumunska, Česka, zo Slovenska a Srbska.

V terénnom výskume na tému Fungovanie menšinových inštitúcií v obci Senváclav zo Srbska sa zúčastnil koordinátor Výboru pre spoluprácu s orgánmi lokálnej samosprávy NRSNM Ján Černák a pracovníčka Ústavu pre kultúru vojvo-

dinských Slovákov Katarína Mosnáková skúmala ľudové tradície Slovákov žijúcich v Senváclave. Zúčastnením sa na tomto Národopisnom tábore naša ustanovizeň nadobudla množstvo významných poznatkov o živote a kultúre Slovákov žijúcich v skúmanej lokalite, ale predovšetkým nadviazala kontakty a získala podnet podobnú činnosť rozprúdiť v budúcnosti aj medzi Slovákami v Srbsku.

Terra interculturallis

Tretia konferencia Terra Interculturallis, ktorú poriada Slovensko-český klub v Prahe za podpory Vyšehradského fondu, sa uskutočnila 25. septembra 2009 v areáli Ministerstva kultúry Českej republiky v Prahe a mala za cieľ zoskupiť predstaviteľov menšinových spoločenstiev zo štátov V4 a podporiť tak menšinovú vzájomnosť v tomto stredoeurópskom priestore.

Na konferencii bolo slova o modeloch menšinových politik Maďarska, Slovenska, Poľska a Česka, preberali sa otázky týkajúce sa legislatívnych záležitostí, ktoré regulujú postavenie menšín, spôsoby financovania ich činnosti, ako aj inštitucionálne rámce. Na tieto témy hovorili predstavitelia veľvyslanectiev štátov V4 v Česku, štátni predstavitelia, predstavitelia celoštátnych menšinových samospráv, ako aj predstavitelia spolkov a združení v týchto štátoch.

Tohtoročná konferencia vyznela v znamení menšín V4 plus ako ju nazvali organizátori pre účasť Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov zo Srbska. Týmto spôsobom bolo možné prezentovať ochranu menšinových práv v Srbsku a poukázať na skutočnosť, že priestor Vojvodiny, v ktorej je slovenská menšina v Srbsku koncentrovaná, civilizačne, kultúrne a geograficky je súčasťou priestoru strednej Európy.

Konferenciu organizoval Slovensko-český klub v Prahe za podpory Medzinárodného Vyšehradského fondu. Konfe-

rencia prebiehala v Ministerstve kultúry Českej republiky, a viedol ju bývalý veľvyslanec Slovenskej republiky v Česku Ladislav Ballek a predseda Svetového združenia Slovákov Vladimír Skalský.

31. Etnografski seminar koji organizuje Istraživački institut Slovaka u Mađarskoj održao se od 14. do 19. juna 2009. godine u Senvačlavu/Pilisentlaslo.

Etnografski seminar u MAĐARSKOJ

Ovaj projekat pod pokroviteljstvom Višegradskog fonda ima za cilj da realizuje interdisciplinarno istraživanje lokaliteta u interesu očuvanja jezika, kulture i tradicije slovačke nacionalne manjine u Senvačlavu, kao i da stručno analizira društvene procese koji se odnose na prošlost i sadašnjost ove enklave.

U istraživanju su učestvovali stručnjaci raznih naučnih disciplina, profesori i studenti iz Mađarske, Rumunije, Češke, Slovačke i Srbije.

Jan Černak, koordinator Odbora za saradnju sa organima lokalne samouprave NSSNM radio je istraživanje na temu Funkcionisanje manjinskih institucija u Senvačlavu, dok je Katarina Mosnak, ispred Zavoda za kulturu vojvođanskih Slovaka zapisivala i analizirala narodne običaje tamošnjih Slovaka.

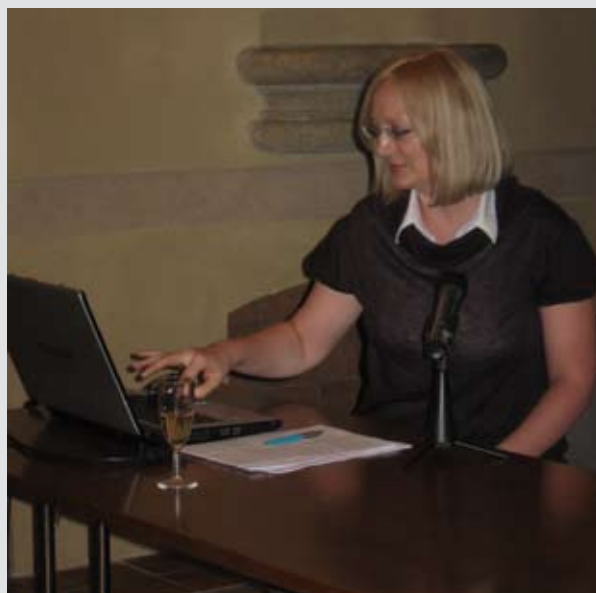
Učestvovanjem na ovom Etnografskom seminaru naša ustanova je stekla mnogo značajnih podataka o životu i kulturi Slovaka na ovim prostorima ali prevashodno nova poznanstva, pa i ideju da ovakav poduhvat u budućnosti ostvari i među Slovacima u Srbiji.

Na konferenciji je bilo reči o modelima manjinskih politika Mađarske, Slovačke, Poljske i Češke, razgovaralo se o pitanjima zakonskog regulisanja položaja manjina, načina finansiranja njihovih aktivnosti, kao i o institucionalnim okvirima. O ovim temama su govorili predstavnici ambasada država V4 u Češkoj, državni predstavnici manjinskih samouprava na nivou država, kao i predstavnici društava i udruženja ovih država.

Ovogodišnja konferencija bila je u znaku manjina V4 plus, kako su je nazvali organizatori zbog učešća Zavoda za kulturu vojvođanskih Slovaka iz Srbije. Ovom je prilikom pružena mogućnost da se predstavi zaštita prava manjina u Srbiji i skrene pažnja na činjenicu da prostor Vojvodine u kojoj je slovačka manjina u Srbiji koncentrisana, civilizacijski, kulturno i geografski pripada srednjoj Evropi.

Konferenciju je organizovao Slovačko-češki klub u Pragu pod pokroviteljstvom Međunarodnog Višegradskog fonda. Ovaj skup je održan u Ministarstvu kulture Češke republike, a vodili su ga bivši ambasador Slovačke republike u Češkoj Ladislav Balek i predsednik Svetskog udruženja Slovaka Vladimir Skalski.

Terra interculturallis

Treća konferencija Terra Interculturallis koju organizuje Slovačko-češki klub u Pragu pod pokroviteljstvom Višegradskog fonda održana je 25. septembra 2009. u arealu Ministarstva kulture Češke u Pragu a za cilj je imala okupljanje predstavnika manjinskih zajednica iz država V4 i pružanje podrške manjinskoj uzajamnosti na ovim srednjoevropskim prostorima.

čelo združenia dostal jeho staronový predseda Vladimír Skalský.

Na zasadnutí bola navrhnutá aj Generálna rada zložená z predstaviteľov združení Slovákov z celého sveta. Predstavitelia zo Srbska, presnejšie 15 zastupiteľov ustanovizní a spolkov a jeden individuálny člen, navrhli do Generálnej rady delegovať Svetlanu Zolňanovú zo Selenče a Juraja Červenáka z Hložian.

Členov Revíznej a zmierovacej komisie prítomní volili tajným hlasovaním a z navrhnutých siedmich boli zvolení piati členovia, z čoho dvaja zo Srbska – Branislav Slivka z Báčskej Palanky a Katarína Melegová-Melichová z Petrovca.

Členovia Výkonného výboru budú menovaní predsedom Svetového združenia Slovákov v zahraničí. Cieľom ich práce bude rozvíjať činnosť v mediálnej, vzdelávacej, legis-

V Bratislave sa v čase od 31. októbra do 1. novembra 2009 konalo III. Valné zhromaždenie SZSZ s cieľom zhodnotiť doterajšiu činnosť združenia a zvoliť vedenie, ktoré bude ciele združenia realizovať v nasledujúcom mandátom období.

Valné zhromaždenie Svetového združenia Slovákov v zahraničí

Po tom ako boli správy o činnosti schválené, 68 predstaviteľov zahraničných komunít s hlasovacím právom volilo jedného z troch navrhnutých kandidátov: Martina Hakela z Veľkej Británie, Milana Vetráka z Nemecka a Vladimíra Skalského z Česka. Tajným hlasovaním sa na

latívnej, kultúrnej a v ďalších oblastiach v záujme zlepšenia polohy komunít Slovákov žijúcich na celom svete.

Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov je členom SZSZ od roku 2009 a na zhromaždení ho zastupovala riaditeľka Milina Sklabinská.

Matúš Jakabčie SK – CZ Big Band na Novosadskom Jazz festivale '09

Tohtoročný jazz festival sa konal v Srbskom národnom divadle v Novom Sade od 18. – 21. novembra 2009. Do dynamického programu bol zaradený aj sedemnásťčlenný slovensko-český Matúš Jakabčie CZ – SK Big Band, ktorého účasť na festivale podporil Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov.

V organizácii Kultúrneho centra Nového Sadu a v skvelej festivalovej nálade početnému publiku sa predstavili aj The New York voices & Trio, Djabe, Charlie Hunter Duo, Yuvalron - Residents of The Future, The „New Centropozn“ Jazz Quartet a mnohí iní džezisti. Každý festivalový večerok sa končil už známym jam session v Klube Trema.

U Bratislavi je od 31. oktobra do 1. novembra 2009. g. održana III Generalna skupština Svetskog udruženja Slovaka u inostranstvu u okviru koje se vrednovao dosadašnji rad udruženja. Održani su i izbori za novo rukovodstvo.

Generalna skupština Svetskog udruženja Slovaka u inostranstvu

Nakon odobrenja izveštaja o radu, 68 predstavnika inostranih slovačkih organizacija je glasalo za sledeće

kandidate: Martin Hakel iz Velike Britanije, Milan Vetrak iz Nemačke i Vladimir Skalski iz Češke. Tajnim glasanjem je u ovom mandatu za predsednika opet izabran Vladimir Skalski.

Na sastanku su izabrani i članovi Generalnog saveta ovog udruženja. 15 predstavnika iz Srbije je predložilo svoje kandidate – Svetlanu Zolnjan iz Selenče i Juraja Červenaka iz Gložana. Od predloženih sedam kandidata, birači su tajnim glasanjem izabrali pet novih članova Nadzornog odbora, među kojima su Branislav Slivka iz Bačke Palanke i Katarina Melegova-Melihova iz Bačkog Petrovca.

Predsednik Svetskog udruženja Slovaka u inostranstvu imenuje članove izvršnog odbora koji će se zalagati za razvijanje medijalne, obrazovne, legislativne, kulturne i drugih delatnosti sa ciljem da se poboljša položaj Slovaka u celom svetu. Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka učlanjen je u SUSI od 2009. g. a na skupštini ga je zastupala direktorka Milina Sklabinski.

Ovogodišnji jazz festival koji se održao u Srpskom narodnom pozorištu u Novom Sadu trajao je od 18. - 21. novembra 2009. U dinamičnom programu nastupio

je i sedamnaestočlani slovačko-češki Matúš Jakabčic CZ – SK Big Band, čije gostovanje je podržao Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka.

Matúš Jakabčic SK – CZ Big Band na Novosadskom Jazz festivalu '09

Za dobru organizaciju i odličnu festival-sku atmosferu je bio zadužen Kulturni centar Novog Sada koji se pobrinuo da mnogobrojnim fanovima kvalitetnog jazz zvuka predstavi bendove kao što su The New York voices & Trio, Djabe, Charlie Hunter Duo, Yuvalron - Residents of The Future, The „New Centropozn“ Jazz Quartet i mnogi drugi. Svako festivalsko veče se završavalo već poznatim jam session-om u Klubu Trema.

Slovenské kvarteto v Novom Sade

S cieľom predstaviť verejnosti hudbu súčasných slovenských skladateľov, ÚKVS a Kultúrne centrum Nového Sadu usporiadali večer slovenskej hudby v Štúdiu M Novosadského rozhlasu. Nový zvukový priestor je cyklom hudobných koncertov, v rámci ktorého Kultúrne centrum Nového Sadu predstavuje kultúrnej verejnosti nie tak často prezentovaných autorov a ich hudobné diela. Tak sa stalo i 14. novembra 2009, keď toto centrum spolu s Ústavom pre kultúru vojvodinských Slovákov usporiadalo večierok venovaný slovenským skladateľom.

V interpretácii Slovenského sláčikového kvarteta z Bratislavy v zložení: 1. husle – Juraj Tomka, 2. husle – Eduard Pingitzer, viola – Július Šoška, violončelo – Martin Ťažký odznelo osem skladieb slovenských skladateľov – Vladimíra Godára, Martina Burlasa, Ladislava Kupkoviča, Ilju Zeljenku, Petra Zagara a Eugena Suchoňa. Až na skladby E. Suchoňa z cyklu O horách a na skladbu I. Zeljenku Musica Slovaca, ktoré charakterizujú pestré slovenské motívy majstrovsky upravené pre sláčikové kvarteto v tonálnej štruktúre, vcelku nový zvukový priestor vytvorili meditatívne skladby V. Godára, M. Burlasa a P. Zagara. V. Godár vo svojej knihe Rozhovory a úvahy (2006) hovorí o vnímaní hudby, ku ktorej možno pristupovať tými najrozmanitejšími cestami či cestičkami, možno ju chápať ako prejav ľudskej duše a skúmať ju cez jej atribúty, a možno ju interpretovať ako text a pokúšať sa dešifrovať významové vrstvy skryté v jej tónoch. Skladba Emmeleia pre sláčikové

kvarteto od spomínaného autora, ako aj skladby M. Burlasa a P. Zagara iste v každom z prítomných vyvolávali iné obrazy a pocity a jediné čo s istotou bolo možné postrehnúť, boli výrazné a presvedčivé potlesky hudobne vyspelého publika.

Svojou čistotou a priehľadnosťou prekvapila skladba Plaisir d'amour L. Kupkoviča, ktorú kvarteto predviedlo na tomto koncerte premiérne, zatiaľ čo Domovina Jána Cikkeru akoby zobrazovala všetky neľahké výzvy, s ktorými jeho domovina zápasila, vzhľadom na to, že bola písaná v roku 1986.

V mnohom tento koncert znamenal priekopnícku udalosť, už aj preto, že skladby slovenských skladateľov ale aj vôbec, skladby súčasných autorov nie sú často zastúpené v hudobných repertoároch. Slušný záujem o koncert, najmä vojvodinských Slovákov poukázal na to, že existuje kultúrna elita, ktorá vie v hudbe nájsť hlbší význam a interpretovať jej odkaz v širších rámcoch a kontextoch.

Sa ciljem da prezentuju muziku slovačkih savremenih kompozitora, ZKVS i Kulturni centar Novog Sada organizovali su večer slovačkih kompozitora u Studiju M Novosadskog radija. Novi zvučni prostor je ciklus muzičkih koncerata, u okviru kojeg Kulturni centar grada Novog Sada prezentuje kulturnoj javnosti ne

Slovački kvartet u Novom Sadu

tako često zastupljene autore i njihova muzička dela. Tako je bilo i 14. novembra 2009. godine, kada je u čast obeležavanja 60. godišnjice Novosadskog radija organizovano večer slovačkih kompozitora u Studiju M ovog medija.

U interpretaciji Slovačkog kvarteta iz Bratislave u sastavu: 1. violina – Juraj Tomka, 2. violina – Eduard Pingic, viola – Julius Šoška, violončelo – Martin Čažki, izvedeno je osam kompozicija slovačkih kompozitora – Vladimira Godara, Martina Burlasa, Ladislava Kupkoviča, Ilje Zeljenke, Petra Zagara i Eugena Suhonja. Uz kompozicije E. Suhonja iz ciklusa O horách i I. Zeljenke Musica Slovaca, koje su odasle motivima slovačke melodičnosti majstorski orkestrirane za gudački kvartet u tonalnoj strukturi, posve novi zvučni prostor donele su meditativne kompozicije V. Godara, M. Burlasa i P. Zagara. Najizražajniji slovački savremeni kompozitor V. Godar u svojoj knjizi Razgovori i razmišljanja (2006.) govori o tome da je muziku moguće shvatiti na razne načine i da joj možemo pristupiti raznim putevima i puteljcima, možemo je shvatiti kao govor ljudske duše i analizirati kroz njene atribute a možemo je interpretirati i tekstu- alno i pokušavati da dešifrujemo značaj skriven u njenim tonovima. Kompozicija Emmeleia za gudački orkestar od pomenutog autora, kao i kompozicije Lament i Posttraumatski sindrom M. Burlasa te Etida P. Zagara zasigurno su u svakom od prisutnih izazvale različite slike i osećanja a sa sigurnošću se može tvrditi da je nakon svake usledio ubedljiv aplauz muzički profilisane prisutne publike.

Svojom čistotom i prozirnošću iznenadila je kompozicija Plaisir d amour L. Kupkoviča, koju je kvartet izveo na ovom koncertu premijerno, dok je kompozicija Domovina Jana Cikera oslikavala sve izazove sa kojima se njegova zemlja suočavala tokom 20. veka, s obzirom na to da je pisana 1986. godine. U mnogome je ovaj koncert značio novi događaj, jer kompozicije slovačkih autora 20. veka, uopšte kompozicije savremenih autora nisu često zastupljene u muzičkim repertoarima ovdašnje muzičke scene. Primereno interesovanje publike, osobito vojvođanskih Slovača, ukazalo je na to da postoji kulturna elita, koja ume da nađe dublji smisao u muzici i da interpretira njene poruke u širim okvirima i kontekstima.

Spoločné projekty dolnozemskej slovenskej samosprávy a Čabianskej organizácie Slovákov z Maďarska, Rumunska a Srbska, ktorá sa koná s cieľom realizácie spoločných projektov, ktorí sa o finančné prostriedky uchádzajú z Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí, sa v piatok 11. decembra v Segedíne stretli predstavitelia Celoštátnej slovenskej samosprávy a Čabianskej organizácie Slovákov z Maďarska, Demokratického zväzu Slovákov a Čechov z Rumunska, Kultúrnej a vedeckej spoločnosti Ivana Krasku a Spoločnosti pre edukáciu a poradenstvo z Rumunska, ako aj predstavitelia Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny, Asociácie slovenských pedagógov, Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov a Matice slovenskej zo Srbska.

Na už tradičnej schôdzi Slovákov z Maďarska, Rumunska a Srbska, ktorá sa koná s cieľom realizácie spoločných projektov, ktorí sa o finančné prostriedky uchádzajú z Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí, sa v piatok 11. decembra v Segedíne stretli predstavitelia Celoštátnej slovenskej samosprávy a Čabianskej organizácie Slovákov z Maďarska, Demokratického zväzu Slovákov a Čechov z Rumunska, Kultúrnej a vedeckej spoločnosti Ivana Krasku a Spoločnosti pre edukáciu a poradenstvo z Rumunska, ako aj predstavitelia Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny, Asociácie slovenských pedagógov, Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov a Matice slovenskej zo Srbska.

Na schôdzi boli hodnotené spoločné projekty realizované v roku 2009 a väčšina z nich, ktorá bola ohodnotená ako úspešná, bola navrhnutá na rok 2010. Spomínané gestorské organizácie sa dohodli pokračovať v spolupráci a podieľať sa na spoločných projektoch v oblasti vzdelávania a kultúry akciami, v ktorých sú rovnocennými partnermi. Organizátor projektu sa z roka na rok posúva do iného štátu a na akcie, ktoré sú organizované každoročne tým istým organizátorom a ostatné strany sú na akciu prizývané.

Akcie, ktoré každoročne menia organizátora, sú: Putovná súťaž zo slovenských dolnozemskej reálií pre stredoškôľakov a Dolnozemskej divadelný tábor pre ochotníkov (v roku 2010 NRSNM), Metodický časopis Slovenčinár

a Spolu na javisku – stretnutie slovenských dolnozemskej divadiel (v roku 2010 Celoštátna slovenská samospráva v Maďarsku), Seminár dolnozemskej učiteľov slovenského jazyka a kultúry, Slovenské ľudové remeselníctvo na Dolnej zemi – detský tábor, Etnogastronomické tradície dolnozemskej Slovákov na Slovensku a Príprava a vydanie Svetového kalendára Slovákov (v roku 2010 Čabianska organizácia Slovákov), Medzinárodný workshop: Slovenská mládež na Dolnej zemi a jej implikácia do života komunity, Sprievodca slovenskou Dolnou zemou a Encyklopédia Slovákov žijúcich v zahraničí pre deti a mládež (v roku 2010 Spoločnosť pre edukáciu a poradenstvo), Cez Nadlak je... prehliadka sólistov slovenskej ľudovej piesne na Dolnej zemi a Celodolnozemskej folklórny festival Na jarmoku (v roku 2010 Demokratický zväz Slovákov a Čechov v Rumunsku), Časopis Dolnozemskej Slovákov a štyri knižné prílohy a Cena Ondreja Štefánka a seminár Ponad vek slovenských dolnozemskej básnických generácií (v roku 2010 Kultúrna a vedecká spoločnosť Ivana Krasku), Workshop mladých slovenských umeleckých tvorcov z Dolnej zeme (v roku 2010 Matica slovenská v Srbsku). Akcie, ktoré majú stáleho organizátora a prizývajú si účastníkov z Maďarska, Rumunska alebo Srbska, sú Choreografický kurz pre Slovákov z Dolnej zeme a Žur škola – školenie slovenských dolnozemskej žurnalistov (NRSNM), Letný zborový kemp (Asociácia slovenských pedagógov), VI. konferencia muzikológov a hudobných odborníkov, Internetový portál dolnozemskej Slovákov – údržba a obsahové rozvíjanie, ako aj Prestížna cena slovenskej dolnozemskej kultúry (Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov), Medzinárodný slovenský mládežnícky festival v Čerpotoku (Demokratický zväz Slovákov a Čechov v Rumunsku), XVIII. ročník prehliadky slovenských filmov s odborným seminárom, XVIII. letný dramaticko-hudobný tábor pre žiakov ZŠ na Slovensku a XVII. ročník detskej dramatickej tvorivosti Deti deťom (Celoštátna slovenská samospráva), ako aj Stretnutie slovenských dolnozemskej učiteľov (Matica slovenská v Srbsku).

Na spomínané akcie gestorské organizácie vypracujú projekty, o ich finančnú realizáciu sa budú uchádzať v Úrade pre Slovákov žijúcich v zahraničí, zabezpečia i koordináciu jednotlivých projektov, zatiaľ čo ďalšie zúčastnené organizácie budú aktívnymi účastníkmi uvedených spoločných projektov a zaradia si ich do vlastných plánov činnosti na rok 2010.

Zajednički projekti Slovaka iz Srbije, Mađarske i Rumunije

Na sastanku su bili vrednovani projekti realizovani 2009. godine a većina uspešnih projekata je predložena za realizaciju i u 2010. godini. Projekti se odnose na saradnju u oblasti obrazovanja i kulture a od sledeće godine biće podeljeni u dve grupe – na one, koji imaju jednog organizatora a Slovaci iz regiona su pozivani kao učesnici, i na one, čiji se organizator svake godine menja, te je i akcija organizovana svake godine u drugoj državi. Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka učestvuje u

Na već tradicionalnom sastanku Slovaka iz Mađarske, Rumunije i Srbije koji se održava u cilju zajedničkog nastupa na konkursu Ureda za Slovake u inostranstvu iz Slovačke republike, u petak 11. decembra 2009. g. u Segedinu su se sreli predstavnici Slovačke samouprave i Organizacije Slovaka iz Bekeščabe iz Mađarske, Demokratskog saveza Slovaka i Čeha iz Rumunije, Kulturne i naučne zajednice Ivan Krasko i Centra za edukaciju i savetovanje iz Rumunije, kao i predstavnici Nacionalnog saveta slovačke nacionalne manjine, Asocijacije slovačkih pedagoga, Zavoda za kulturu vojvođanskih Slovaka i Matice slovačke u Srbiji.

zajedničkim projektima od 2008. godine, dakle od kada je osnovan i kao takav za sledeću godinu potraživaće sredstva za tri projekta: Održavanje i razvijanje novih sadržaja Internet portala, organizovanje VI. Konferencije muzikologa kao i novi projekat Prestižna nagrada iz kulture Slovaka 2010.

Jeden zo spoločných projektov je aj putovné podujatie Stretnutie dolnozemsých Slovákov Na jarmoku, ktoré sa po prvýkrát uskutočnilo v roku 2008 v Békešskej Čabe v Maďarsku.

S cieľom definovať obsahy jarmoku na rok 2009, spresniť jeho miesto a čas realizácie, dňa 27. apríla 2009 sa v Ústave pre kultúru stretli predstavitelia Slovákov z Maďarska, Rumunska a Srbska.

Na zasadnutí bolo vynesené, že 2. Stretnutie dolnozemsých Slovákov Na jarmoku sa bude konať v druhý deň SNS - 8. augusta 2009 na námestí Petrovca a že jeho organizátorom bude ÚKVS.

V roku 2010 manifestácia Na jarmoku sa uskutoční v Nadlaku (Rumunsko) a prvý cyklus sa uzavrie v roku 2011 v Bratislave na Slovensku. (Pozri s. 40)

Jedan od zajedničkih projekata je i putujuća manifestacija Susret Slovaka sa Donje zemlje Na vašaru, koja je po prvi put održana 2008. godine u Bekeščabi u Mađarskoj.

Sa ciljem da se definišu sadržaji vašara, mesto i datum realizacije u 2009. godini, dana 27. aprila 2009. u Zavodu za kulturu vojvođanskih Slovaka sastali su se predstavnici Slovaka iz Mađarske, Rumunije i Srbije.

Na sastanku je doneta odluka, da će se II Susret Slovaka sa Donje zemlje Na vašaru održati drugog dana SNS – 8. avgusta 2009. g. na glavnom trgu u Bačkom Petrovcu a uloga organizatora pripala je Zavodu za kulturu vojvođanskih Slovaka.

Godine 2010. manifestacija Na vašaru će se održati u Nadlaku (Rumunija) a krug se zatvara 2011. u Bratislavi u Slovačkoj. (Pogledaj str. 40)

Zima s knihou,
13. marca 2009

Zima sa knjigom,
13. marta 2009.

Novinárska debata na
tému Kritické novinár-
stvo u nás,
3. júna 2009

Novinarska radionica na
temu Kritičko novinar-
stvo kod nas,
3. juna 2009.

53. Literárne snemo-
vanie,
26. júna 2009

53. Literarno savetovanje,
26. juna 2009.

Ústav navštívila skupina novinárov z Estónska, 23. septembra 2009

Zavod je posetila grupa novinara iz Estonije, 23. septembra 2009.

Sympózium o novinárstve na tému Slovenské vojvodinské novinárstvo vo víre mediálnych dianí v Srbsku, 23. októbra 2009

Simpozijum o novinarstvu na temu Novinarstvo vojvođanskih Slova u vrtlogu medijskih događaja u Srbiji, 23. oktobra 2009.

Udelenie cien Zorničky a Nového života na rok 2009, 8. decembra 2009

Dodela nagrada časopisa "Zornička" i "Nový život" za 2009. godinu, 8. decembra 2009.

V novosadskom Rádiu 021 dňa 6. februára 2009 usporiadali Slovenský večierok, na ktorom bolo prezentované tak Slovensko ako aj kultúra vojvodinských Slovákov. V rámci tohto stretnutia riaditeľka M. Sklabinská predstavila činnosť ÚKVS, ktorý pre túto príležitosť zabezpečil promočný materiál o Slovenskej republike prostredníctvom Agentúry pre rozvoj cestovného ruchu zo Slovenska.

U novosadskom Radiju 021 organizovano je 06. februara 2009. godine Slovačko večer u okviru kojeg je prezentovana Slovačka republika kao i kultura vojvođanskih Slovaka. U okviru ovog susreta direktorka M. Sklabinski prezentovala je delatnost Zavoda koji je za ovu priliku obezbedio promotivni materijal o Slovačkoj republici posredstvom Agencije za razvoj turizma u Slovačkoj.

Na pravidelnom stretnutí novosadského MOMS-u riaditeľka ÚKVS M. Sklabinská hovorila o dôvodoch založenia Ústavu a o cieľoch, ktoré táto nová ustanovizeň mieni v budúcnosti dosahovať. V rámci večierka, ktorý moderoval Jaroslav Feldy, bolo slova aj o význame festivalu Stretnutie v pivničkom poli, o ktorom sa zmienili Ján Černý, Juraj Ferík a Marta Týrová.

Na sastanku novosadskog odbora Matice slovačke učestvovala je i direktorka ZKVS M. Sklabinski, koja je govorila o radu novoosnovane ustanove, o razlozima njenog osnivanja i o ciljevima koje planira da realizuje u budućnosti. U okviru večeri koju je vodio Jaroslav Feldi, bilo je reči i o značaju festivala Susreti u pivničkom polju a o tome su govorili i Jan Černi, Juraj Ferik i Marta Tir.

Na 15. medzinárodnom salóne kníh, ktorý sa konal d 12.-17. marca 2009 v Master centre v Novom Sade, sa uskutočnila aj prezentácia všetkých vojvodinských ústavov pre kultúru. O vydaniach týchto ustanovizní hovorili Jenő Hajnal, riaditeľ Ústavu pre kultúru vojv. Maďarov, Miroslav Keveždi, riaditeľ Ústavu pre kultúru vojv. Rusínov, Tomislav Žigmanov, riaditeľ Ústavu pre kultúru vojv. Chorvátov, Igor Ungur, predstaviteľ Ústavu pre kultúru vojv. Rumunov a Milina Sklabinská, riaditeľka Ústavu pre kultúru vojv. Slovákov. Každý z účastníkov hovoril o organizačnej štruktúre svojho Ústavu, no hlavne sa zameriavali na vykladanie plánov týkajúcich sa vydavateľskej činnosti.

Uokviri 15. međunarodnog salona knjiga koji je održan od 12. - 17. marta 2009. u Master centru u Novom Sadu održana je prezentacija rada novoosnovanih zavoda za kulturu. O izdanjima ovih ustanova govorili su Jene Hajnal, direktor Zavoda za kulturu vojv. Mađara, Miroslav Keveždi, direktro Zavoda za kulturu vojv. Rusina, Tomislav Žigmanov, direktor Zavoda za kulturu vojv. Hrvata, Igor Ungur, predstavnik Zavoda za kulturu vojv. Rumuna i Milina Sklabinski, direktorica Zavoda za kulturu vojv. Slovaka. Prezentovane su organizacione strukture ovih zavoda kao i njihovi izdavački planovi za 2009. godinu.

Konferencia pod názvom 60 rokov Národného múzea v Petrovci: kontinuita a diskontinuita, ktorá sa konala v Modrom salóne z príležitosti 60. výročia založenia Národného múzea, bola vhodným miestom venovať sa spôsobom ochrany kultúrneho dedičstva, ale aj promócií a propagácii, ktorú môže vykonávať ÚKVS. V tom zmysle riaditeľka M. Sklabinská prezentovala príspevok na tému Kultúrna politika založená na faktoch – formovanie databáz o kultúre vojvodinských Slovákov.

Konferencija pod nazivom 60 godina Narodnog muzeja u Petrovcu: kontinuitet i diskontinuitet, koja je održana u Plavom salonu povodom 60. godišnjice osnivanja Narodnog muzeja, bila je prilika da se govori o načinima zaštite kulturnog nasleđa ali i o promociji koju u tom pravcu može da obezbedi ZKVS. U tom smislu direktorka M. Sklabinski prezentovala je rad na temu Kulturna politika zasnovana na činjenicama – formiranje baza podataka o kulturi vojvođanskih Slovaka.

Prvá konferencia združenia spolkov vojvodinských Slovákov v organizácii Výboru pre kultúru NRSNM sa konala v sobotu 5. decembra 2009 v SKUS hrdinu Janka Čmelíka v Starej Pazove. Prvým príspevkom konferencie bola Multimediálna prezentácia portálu Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov. Po tom ako stručne predstavila základnú činnosť tejto ustanovizne, Milina Sklabinská, riaditeľka Ústavu, prezentovala portál kultúry vojvodinských Slovákov, najmä jeho časti späté s ľudovou kultúrou a kultúrou v rámci širšej verejnosti. Ako povedala, portál je vyrobený na to, aby zviditeľnil a sprístupnil všetko to čo v našej slovenskej vojvodinskej kultúre máme a v tom zmysle vyzvala prítomných, aby prispievali aktuálnymi informáciami, fotografiami, video a audio nahrávkami z kultúrnych podujatí, lebo podané na jednom mieste a vhodne prepojené so súvisiacimi článkami v rámci portálu, návštevníkom stránky podajú ucelený a komplexný obraz tak o našom kultúrnom dedičstve, ako aj o súčasnej tvorbe.

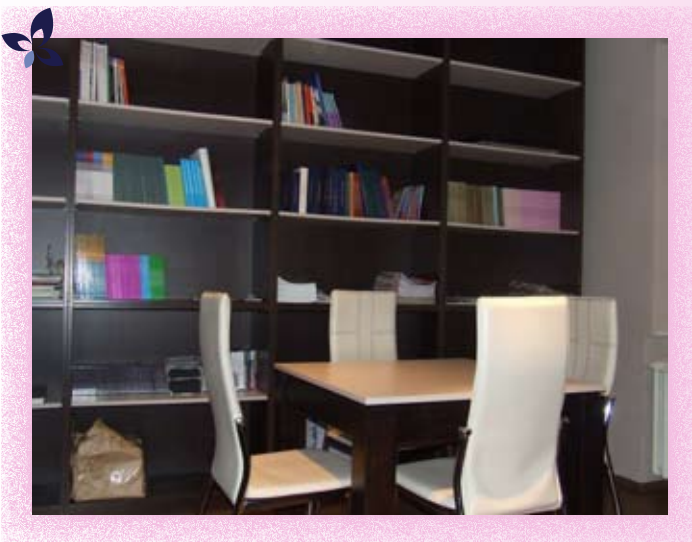

Prvá konferencija Udruženja vojvođanskih Slovaka u organizaciji Odbora za kulturu NSSNM održana je u subotu 05. decembra 2009. godine u SKUD heroj Janko Čmelik u Staroj Pazovi. Bila je to prilika da se prezentuje rad Zavoda odnosno najnoviji projekti kao što je portal ZKVS. Direktorka je navela, da je portal izrađen zbog toga da učini vidljivom i pristupačnom slovačku vojvođansku kulturu i u tom smislu je pozvala prisutne da budu saradnici na ovom projektu, da pripremaju tekstove, fotografije, video i audio materijale o kulturnim dešavanjima, jer prezentovane na jednom mestu i dobro povezane sa sličnim člancima u okviru portala, ove informacije posetiocima mogu dati kompleksnu sliku kako o našem kulturnom nasleđu tako i o savremenom stvaralaštvu vojvođanskih Slovaka.

Na Okružlom stole na tému Budúcnosť Prehliadky slovenských divadelných súborov, ktorý sa konal 19. decembra 2009, riaditeľka ÚKVS prezentovala portál kultúry vojvodinských Slovákov, najmä časť, ktorá sa vzťahuje na oblasť divadelníctva, ako aj konkrétne spôsoby podpory prehliadky zo strany ÚKVS. Keď ide o PSDS, Ústav poskytne logistickú pomoc tým, že zabezpečí odborného metodika, ktorý Prehliadku bude sledovať a hodnotiť, zatiaľ čo celkové divadelníctvo môže mať oporu v aktuálnych projektoch Ústavu ako je portál, databáza a celková dokumentačná a výskumná činnosť.

Na Okruglom stolu na temu Budućnost Smotre slovačkih pozorišta, koji je održan 19. decembra 2009. godine direktorka ZKVS M. Sklabinski prezentovala je portal kulture vojvođanskih Slovaka, konkretno deo posvećen pozorišnoj delatnosti a govorila je i o konkretnim načinima pomoći ovoj Smotri. ZKVS će Smotri pružiti pre svega logističku pomoć, tako što će obezbediti dolazak i učešće renomiranog metodologa, koji će pratiti i vrednovati pozorišne predstave. Sa druge strane celokupna pozorišna scena može imati oslonac u aktuelnim projektima ZKVS kao što je portal, baza podataka i celokupna dokumentaciona i istraživačka delatnost.

**Národnostná rada
slovenskej národnostnej
menšiny v Srbsku
Nacionalni savet slovačke
nacionalne manjine u
Srbiji**

Bulevar Mihajla Pupina 1/iV
21 000 Novi Sad
Tel./fax: 021/42 29 89
E-mail: office@rada.org.rs
URL: www.rada.org.rs
Predsedníčka Anna To-
manová Makanová

**Matica slovenská
v Juhoslávii
Maticka slovačka u Jugo-
slaviji**

Maršala Tita 18
21 470 Bački Petrovac
Tel./Fax: 021/78 02 48
E-mail: msjbp@stcable.net
Predsedníčka Katarína Me-
legová Melichová

**Slovenské vydavateľské
centrum**

Slovački izdavački centar
14 VÚSB 4-6
21 470 Bački Petrovac
Tel./Fax: 021/780 159
E-mail: svcentrum@stcable.
rs
Riaditeľ Vladimír Valentík

**Slovenské vojvodinské
divadlo**

**Slovačko vojvođansko
pozorište**
Kollarova 4
21 470 Bački Petrovac
Tel.: 021/780 040
Fax: 021/780 444
E-mail: svdivadlo@stcable.
net
URL: www.petrovec.com/
svd
Riaditeľ Pavel Čáni

**Kultúrno-informačné
stredisko**

**Kulturno-informativni
centar**
Slovenska 22
21 211 Kisač
Tel./Fax: 021/827 642
E-mail: kic@eunet.yu
URL: www.kic-kisac.co.rs
Riaditeľka Anna Chrtánová-
Leskovac

**Dom kultúry 3. októbra
Dom kulture 3. oktobar**
Maršala Tita 46
26 210 Kovačica
Tel./Fax: 013/661 112
E-mail: dkulture@gmail.com
Riaditeľ Ján Marko

**Dom kultúry Michala
Babinku
Dom kulture Mihala
Babinke**

Trg oslobođenja 1
26 215 Padina
Tel.: 013/667 235
E-mail: dkmb@panet.co.rs
Riaditeľka Anna
Sládečeková

**Stredisko pre kultúru
Stará Pazova
Centar za kulturu Stara
Pazova**

Svetosavska 27
22 300 Stara Pazova
Tel. 022/312 114, 022/311
104
E-mail: czkstpazova@ptt.rs
URL: www.czkstarapazova.
com
Riaditeľ Alexander Bako

**Knižnica Štefana Homolu
Biblioteka Šćefana Ho-
mole**

Narodne revolucije 9
21 470 Bački Petrovac
Tel.: 021/781 335
E-mail: shomolu@stcable.
net
Riaditeľka Jarmila
Stojmirović

**Obecná knižnica
Kovačica**

**Opštinska biblioteka
Kovačica**
Maršala Tita 48
26 212 Kovačica
Tel.: 013/662 471
Fax: 013/661 122
E-mail: biblioteka.kovacica@
madnet.co.yu
URL: www.biblioteka-kovac-
ica.com
Riaditeľka Mária Ďurišová

**Slovakistická vojvodinská
spoločnosť**

**Slovakističko
vojvođansko društvo**
Bulevar Vojvode Stepe 15
21 000 Novi Sad
Tel.: 021/401 220
Fax: 021/455 046
E-mail: tyr@neobee.net
Predseda Michal Týr

**Galéria Zuzky
Medvedovej
Galerija Zuzke
Medvedove**

Kolarova 4
21 470 Bački Petrovac
Tel.: 021/780 040
Fax: 021/780 444
E-mail: svdivadlo@stcable.
net
URL: www.petrovec.com/
svd
Riaditeľ Pavel Čáni

**Galéria insitného umenia
Kovačica**

**Galerija naivne umet-
nosti Kovačica**
Masarikova 65
26 210 Kovačica
Tel: 013/661 157
E-mail: galerijanaivneumet-
nosti@gmail.com
URL: www.naivnaumetnost.
com
Riaditeľka Mária Raspirová

**Medzinárodné etnocen-
trum Babka Kovačica
Međunarodni etno cen-
tar Babka Kovačica**

Vinogradarska 7
26 210 Kovačica
Tel.: 013/661 522
Fax: 013/661 904
E-mail: office@babka-cen-
ter.com
URL: www.babka-center.
com
Riaditeľ Pavel Babka

**Asociácia spolkov sloven-
ských žien**

**Asocijacija udruženja
slovačkih žena**
Maršala Tita 5-7
21 470 Bački Petrovac
Tel.: 021/781 724
E-mail: slovenka@neobee.
net

**Predsedníčka Ľudmila
Berediová-Stupavská**

**Divadlo VHV Petrovec
Pozorište VHV Petrovac**

Kollarova 4
21 470 Bački Petrovac
Tel./fax: 021 780 034
E-mail: divadlo@vhv.rs
URL: www.vhv.rs
Riaditeľ Ján Černák

**Ochotnícke divadlo
Janka Čemana v Pivnici
Amatersko pozorište
Janka Čemana u Pivni-
cama**

Vojvodinska 25
21 469 Pivnice
Tel: 021 756 550
E-mail: jceman@eunet.rs
URL: www.dida.co.rs
Predseda Mirko Gedra

**Art centrum chlieb a hry
Art centar hleba i igara**

Slovenski trg 2
22 300 Stara Pazova
Tel.: 022/314 413
Fax: 022/314 413
E-mail: info@miroslavbenka.
com
URL: www.miroslavbenka.
com
Direktor Miroslav Benka

**KOS Mladost'
KPD Mladost**

Maršala Tita 88/a
23 207 Aradac
Tel.: 023/887 760, 064 166
97 11
E-mail: jnzvara@gmail.com
Predsedníčka Marína Malo

**Slovenský dom MOMS
Slovački dom MOMS**

Šafarikova 1
21 400 Bačka Palanka
Tel.: 021/751 121, 021/750
706
E-mail: momsjbp@eunet.rs
Predseda Juraj Beláni

**KUS Petrovská družina
KUD Petrovačka družina**

Kolarova 3
21 470 Bački Petrovac
Tel.: 021/780 032
E-mail: kveta@neobee.net

Predsedníčka Kvetoslava Benková

KUS Jednota
KUD Jedinstvo
(pri MOMS Biele Blato)
Ive Lola Ribara 19
23 205 Belo Blato
Tel.: 023/889 056
Predsedníčka Jarmila Hrončíková

KUS Štefánik
SKPD Štefánik
Nušičeva 7
22 253 Bingula

KUS Sládkovič
KUD Sládkovič
Braće Gavrajić 1
11 275 Boljevci
Tel: 063/8467197
Predseda Zdenko Častvan

KUS Erdevík
KUD Erdevik
Masarikova 2
22 230 Erdevik
Tel: 022/755 004
E-mail: oberedi@gmail.com
Predseda Andrej Berédi

KUS Jánošík
KUD Janošik
Maršala Tita 2
26 562 Janošik
Tel.: 013/647 162
URL: www.obecjanosik.sk
Predsedníčka Veronka Chrtánová

KUS Zvolen
KUD Zvolen
Maršala Tita 85
21 472 Kulpin
Tel.: 021/786 561
E-mail: zvolen.kulpin@neobee.net
Predseda Michal Čiliak

KUS Štefánik
KUD Štefánik
Maršala Tita 13
25 234 Lalić
Tel: 025/870 030
(MZ Lalić)
E-mail: anakakajanko@gmail.com
Predseda Janko Benka

KUS Mladost
KUD Mladost
Maršala Tita 60
21 315 Lug
Tel.: 021/62 68 623
Predsedníčka Anna Kukučková

KUS Silbaš
KUD Silbaš
Petra Drapšina 61
21 433 Silbaš
Tel.: 021 764 712
(MZ Silbaš)
E-mail: silbasanik@gmail.com
Predseda Samuel Žiak

KUS Jednota
KUD Jedinstvo
Svetog Save 74
22 240 Šíd
Tel.: 022/712 854
Predseda Vladimír Čáni

KUS Bratstvo
KUD Bratstvo
Janka Čmelika 59
26 370 Hajdučica
Tel.: 013/864 194
E-mail: pilip.d@ptt.rs
Predseda Michal Hrudka

SKOS Šafárik
SKPD Šafarik
Ugrinovačka 120
11 272 Dobanovci
Tel./fax: 063/585 211
E-mail: kpdsafarik@hotmail.com,
kpdsafarik@beotel.net
URL: www.skpdsafarik.com
www.skossafarik.com
www.skpd.co.rs
Predseda Štefan Vitíz

SKOS Detvan
SKUD Detvan
Spoljnostarčevačka 127
26 000 Vojlovica-Pančevo
Tel.: 013/366 500, 013/303 988
E-mail: oravectereza@gmail.com
Predseda Miroslav Oravec

KUS Jána Kollára
KUD Jana Kolara
(MZ Selenča)
Maršala Tita 124

21 425 Selenča
Tel.: 021 774 114
E-mail: jkolar@abakusbp.net
Predsedníčka Ivana Horvátová

KUS Pivnica
KUD Pivnice
Vojvođanska 82
21 467 Pivnice
Tel./fax: 021/756 098
Tel: 021/756 840, 021/757 319
E-mail: skuspiv@eunet.rs
URL: www.skuspivnica.org.rs
Predseda Valentín Grňa

SKUS P.J. Šafárika
SKUD P.J. Šafarik
Vuka Karadžića 2/a
21 000 Novi Sad
Tel./fax: 021/524 459
E-mail: safarik@neobee.net
office@safarik.org.rs
URL: www.safarik.org.rs
Predseda Pavel Kríž

KOS Jednota
KPD Jedinstvo
(MZ Hložany)
Maršala Tita 58
21 412 Gložan
Tel./fax: 021/788 122
E-mail: mzglozan@eunet.rs
Predseda Michal Hataľa

SKUS h Janka Čmelíka
SKUD h Janka Čmelika
Ćirila i Metodija 11
22 300 Stara Pazova
Tel./fax: 022 310 676
E-mail: skushjc96@gmail.com
Predsedníčka Anna Lepšanović

Komorný zbor Zvony
Kamerni hor Zvona
Čmelikova 39
21 425 Selenča
Tel.: 021 774 139
E-mail: zvony@neobee.net
Predseda Juraj Súdi

Komorný zbor Musica Viva
Kamerni hor Musica Viva
XIV VUSB 7-9
21 470 Bački Petrovac

Hudba

Divadlo

Vizuálne umenie

Film a audiovizuálna tvorba

Literatúra

Vydavateľstvo

Ľudová kultúra

Manifestácie a festivaly

Kultúrne dedičstvo

Kultúra v médiách

